Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (1303) 1975 SAUSIO - JANUARY 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. 275 - 4672

Gėlės ir vėlės

Ne tiktai gyvieji, bet ir mirusieji yra mūsų tautos dalis. Jie kalba mums savo paliktais darbais, pėdsakais, mintimis, pavyzdžiu. Dėlto palydime į kapines savo mirusius su derama pagarba. Net ir neplačių pažinčių tautietis susilaukia pakankamai pagarbos iš savųjų. O kai baigia savo dienas platesnio masto žmogus, būna palydimas didelio būrio savųjų. Antai, kai mirė Maironis, minios lydėjo jį į kapines. Panašiai buvo su Tumu-Vaižgantu ir kitais platesnio masto veikėjais. Toji tradicija yra tęsiama ir išeivijoje. Ir čia tautiečiai rodo didelę pagarbą savo mirusiems, ypač tiems, kurie tautos gyvenime pasireiškė platesniu mastu. Tai natūralus nusiteikimas, kuris rodo savo tautiečių vidinį suaugimą į vieną platų organizmą. Kai viena ląstelė ar šakelė atsiskiria, žymi to organizmo dalis, kartais ir visas organizmas, pajunta didesnį ar mažesnį sukrėtimą. Tais atvejais pagarbos išreiškimas mirusiam liejasi savaimingai, ir tai įvairiomis formomis. Viena tokių formų yra gėlės. Artimieji bei pažįstami, kaip pagarbos ženklą, perka gėlių vainikus, puokštes ir siunčia į laidotuvių namus, kur būna pašarvotas velionis. Kartais susidaro ištisas gėlių miškas prie karsto, o laidotuvių aprašymuose pažymima: "karstas skendėjo gėlėse". Dalis tų gėlių pasiekia kapines, dieną kitą žydi ir . . . nuvysta. Šimtai, kartais ir tūkstančiai, dolerių, sunkiai uždirbtų, nuplaukia į kapines ir ten sunyksta.

★ ★ ★

Tad ar nevertėtų šio papročio reformuoti? Tiesa paprotys yra gražus — išreikšti pagarbą mirusiam gėlėmis labai dera, tačiau jo pertempimas darosi nebeprasmingas. Juk gėlė tėra pagarbos ženklas, simbolis. Kol ji tą funkciją atlieka, nėra pagrindo priekaištauti, bet kai vietoje simbolizmo atsiranda pertemptas realizmas, tenka rimtai suabejoti jo prasmingumu. Kai ties mirusio karstu sukraunamas ištisas vežimas gėlių, gražusis simbolizmas dingsta ir jo vietą užima savotiška infliacija. Nuo to pagarba velioniui nė kiek nepadidėja. Didelė gausa gėlių reiškia dideles išlaidas, gerą uždarbį gėlių pramonei, bet pagarbą velioniui lygiai simboliškai išreiškia viena puokštė arba vainikas, kaip ir jų dešimtys. Dėlto besaikį gėlių gabenimą į laidotuvių namus ir kapines reikėtų pakeisti simboliniu gėlių vainiku bei jų puokšte ar puokštėmis, kurias paprastai parūpina velionies artimieji. Jau ir mirusiųjų šeimos pradeda kitaip žiūrėti į gėlių reikalą. Neviena jų paskelbia savo pageidavimą nepirkti gėlių velioniui, bet vietoj jų aukoti labdarai, kultūrinėm, religinėm, visuomeninėm institucijom, kurias velionis brangino arba kuriose pats dalyvavo. Lietuviai pirmiausia turėtų aukoti savo institucijom. Geras dalykas, žinoma, aukoti ir kitataučių institucijom, bendrajai labdarai, bet atsiminkime, kad lietuvių institucijom kitataučiai neaukos ir jų neišlaikys. Jeigu lietuviai savo institucijų nerems, tai niekas jų nerems.

★ ★ ★

Kuriom gi institucijom bei kuriai labdaros rūšiai reikėtų nukreipti aukas? Vargu ar šioje srityje galėtų kas nors nustatyti bendrą liniją. Kiekvienos aukos atveju sprendėjas yra pats aukotojas. Niekas negali jam įpareigojančiai nurodyti kam ir kiek jis turi aukoti. Gali būti sugestijų iš šeimos ir kitų pusės, bet tiktai sugestijų. Dėlto nekorektiškas būtų elgesys institucijos ar kurio nors fondo, įkyriai siūlančio ar net verčiančio aukoti vieno ar kito tautiečio mirties proga. Norintiems aukoti pasirinkimas yra didelis. Pirmiausia minėtina religinė šalpa, globojama vyskupo V. Brizgio, kuri rūpinasi Lietuvos ir kitų kraštų lietuvių tikinčiųjų gerove. Paramos reikalingos savos parapijos, organizacijos, fondai, mokyklos, vienuolijos, institucijos. Nederėtų užmiršti ir spaudos. Kasmet jos egzistencija sunkėja. Labai girtini yra tie, kurie vietoje gėlių mirusiems paskiria auką spaudai. Kol kas tokių aukotojų nedaug. Paprastai mirties atveju prisimenamos kitos institucijos, o spauda pamirštama, galbūt manant, kad ji mažiausiai reikalinga, nors iš tikrųjų ji nėra geresnėje būklėje kaip kitos lietuvių institucijos. Tai vis dalykai, kuriuos aukotojas gali laisvai pasirinkti ir tuo būdu pagerbti mirusį. Visdėlto visi jie yra labai žemiški, naudingi daugiau gyviesiems nei mirusiems. O reikėtų juk rasti ir tokią dovaną, kuri būtų naudinga ir mirusiam. Tokia dovana yra malda ir Mišių auka. Tikinčiam žmogui tai geriausia dovana ir pagalbos išraiška. Naudotis ja reiškia peržengti žemės ribą ir pasiekti antgamtę. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

Laimės liberalai?

Ontario konservatorių premjero W. Davis vyriausybės populiarumo kritimą liudija paskutinieji Gallupo viešosios nuomonės tyrimo instituto duomenys, surinkti 1974 m. lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Už R. Niksono liberalus pasisakė 41% apklaustųjų, už premjero W. Davis konservatorius — 33%, už S. Lewis NDP socialistus — 26%, o neapsisprendusių buvo 28%. Paskutinuosiuose Ontario parlamento rinkimuose 1971 m. konservatoriai gavo 45% balsų, liberalai — 28%, socialistai — 27%. Konservatoriai, Ontario provinciją valdantys nuo 1943 m., lig šiol visada pirmaudavo ir būdavo neįveikiami. Naują posūkį liberalų pusėn liudija ir keturių parlamento atstovų papildomi rinkimai po 1971 m. konservatorių laimėjimo. Trim atvejais jie baigėsi liberalų laimėjimu, vienu atveju — socialistų, nors prieš tai tos apylinkės turėjo konservatorių atstovus. Atrodo, premjerui W. Davis pakenkė Toronto Spadina greitkelio sustabdymas po to, kai jau buvo išleista $70 milijonų, niekais nuėjęs pažadas Toronto gyventojams parūpinti vokiečių išrastus, bet dar neišbandytus magnetinius traukinėlius, kaikurių ministerių asmeninių interesų susikirtimas su viešaisiais, žemės sklypų supirkinėjimas. Dėl pastarosios priežasties iš ministerių kabineto iškrito ir lietuviams gerai žinomas J. Yaremko. Į populiarumo sumenkėjimą premjeras W. Davis reagavo šešių ministerijų vadų pakeitimu. Iždo, ekonomijos ir tarpvyriausybinių reikalų ministerijon vėl buvo grąžintas D. McKeough, pasitraukęs iš ministerijos dėl galimo interesų susikirtimo. Jo vadovaujama ministerija patvirtino namų statybą tokiame rajone, kur jis pats turėjo nemažai žemės. Premjeras W. Davis po 11 mėnesių jam pavedė vadovauti naujajai energijos ministerijai, o dabar vėl patikėjo ekonominius bei finansinius reikalus. Pateisinamoji priežastis — D. McKeough yra vienas gabiausių ministerių, kuriam teks nelengvas uždavinys paruošti naująjį biudžetą. Teisingumo minis-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Garsusis Kanados Niagaros krioklys nepraranda savo didybės ir žiemą. Jo apylinkėse gyvena nemažai lietuvių

Jieško pogrindžio veikėjų

Okupuotoje Lietuvoje siaučia saugumiečiai, jieškodami uždraustų leidinių gamintojų

Ateinančios žinios iš okupuotos Lietuvos viešais ir slaptais keliais kalba apie suėmimus ir teismus asmenų, kaltinamų gaminimu bei platinimu draudžiamų leidinių. Ir kas gi yra tie pavojingieji leidiniai? O gi maldaknygės, katekizmai ir duplikatoriumi spausdinamas biuletenis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Rodos, tai pats nekalčiausias pasaulyje dalykas. Kremliui gi jis atrodo pavojingas. Dėl jo jau kuris laikas siunta saugumiečiai. "T. Žiburiuose" jau esame rašę apie naujausius suėmimus Lietuvoje ir apie Sacharovo kreipimąsi į Vakarų pasaulį dėl žmogaus teisių laužymo Sov. Sąjungoje.

Nuteistieji

Iki šiol tylėjusi sovietinė spauda pagaliau prabilo ir pranešė, kad keturi suimtieji Vilniuje nuteisti įvairiomis kalėjimo bausmėmis. Štai pranešimas iš teismo salės Vilniuje, išspausdintas "Tiesoje" 1974 m. gruodžio 29 d.

"Šmeižikai nubausti. Kaip jau buvo pranešta spaudoje, respublikos tardymo organai suėmė ir patraukė baudžiamojom atsakomybėn grupę asmenų, kurie neteisėtai daugino ir platino leidinius, skleidžiančius išgalvotus, provokacinius gandus, šmeižiančius tarybinę, valstybinę ir visuomeninę santvarką. Lietuvos TSR Aukščiausiojo teismo kolegija, pirmininkaujama Aukščiausiojo teismo nario A. Bataičio (tarėjai D. Didžiulienė ir J. Matiukas), išnagrinėjo šią baudžiamąją bylą.

Parengtinio tardymo ir teismo proceso metu nustatyta, kad teisiamieji P. Petronis ir P. Plumpa, be nurodytos veiklos, daugino bei platino taip pat ir užsienyje išleistą literatūrą, persunktą neapykantos tarybinei visuomenei, kurstančią antivalstybinius veiksmus. P. Petronis pastaruoju metu neturėjo pastovios gyvenamosios vietos, nedirbo visuomenei naudingo darbo. P. Plumpa, jau anksčiau teistas už antitarybinę veiklą, suklastojo asmens dokumentus, taip pat niekur nedirbo.

Priešiškus mūsų visuomenei leidinius taip pat daugino J. Stašaitis ir V. Jaugelis.

Teisiamieji asmenys, organizuodami antitarybinių leidinių dauginimą ir platinimą, samdė tam reikalui žmones, naudojosi neįstatymiškai įgytomis dauginimo priemonėmis.

Dalis tokių leidinių buvo persiunčiami ir į užsienį.

Lietuvos TSR Aukščiausiasis teismas pripažino Povilą Petronį kaltu pagal LTSR Baudžiamojo kodekso 68 str. I dalį ir 70 str., Petrą Plumpą — pagal Baudžiamojo kodekso 68 str. II dalį, 70 str. ir 212 str. II dalį, Joną Stašaitį — pagal Baudžiamojo kodekso 199[1] str. ir Virgilijų Jaugelį — pagal Baudžiamojo kodekso 199[1] str. ir nuteisė: P. Petronį laisvės atėmimu 4 metams griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje, P. Plumpą laisvės atėmimu 8 metams griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje, J. Stašaitį laisvės atėmimu 1 metams ir V. Jaugelį laisvės atėmimu 2 metams bendrojo režimo pataisos darbų kolonijoje. ELTA."

Valdytojo pareiškimas

Komunistinėje "Tiesoje" nuteistieji pristatyti kaip nusikaltėliai, nors iš tikrųjų didžiausias nusikaltėlis yra Maskva, draudžianti spausdinti ir platinti religinę lietuvių literatūrą. Savo nusikaltimui pridengti Maskvos laikraštis, leidžiamas Londone, "Soviet Weekly" 1974 m. spalio 26 d. išspausdino pasikalbėjimą su Vilniaus arkivyskupijos valdytoju mons. Č. Krivaičiu, kuris, pataikaudamas sovietiniams valdovams, pareiškė: "Religinių knygų nerasite kiekviename knygyne, tačiau jų laisvai gali gauti tikintieji ne tik Lietuvoje, bet ir kiekvienoje iš penkiolikos Sov. Sąjungos respublikų. . . . Bekokia vyskupijos leista bažnytinė literatūra gali būti, ir nemažai jos yra spausdinama tiek lotynų, tiek lietuvių kalbomis dvasiškijai bei tikintiesiems." Mons. Č. Krivaitis, matyt, turi galvoje keturis liturginius leidinius, kurie per 30 metų buvo oficialiai leisti spausdinti. Bet tai tik mažas krislas, kuris toli gražu nepatenkina Lietuvos gyventojų poreikių. Jei tų leidinių pakaktų, niekas juk slaptai ju negamintu ir savo laisve nerizikuotų. Jei žmonės už tai eina į kalėjimus, reiškia dalykas yra didžiai svarbus. Mons. Č. Krivaitis, žinodamas tikrą padėtį, neturėtų klaidinti užsienio pareiškimais, nesiderinančiais su faktais.

Maskviniai saugumiečiai

Kol kas nuteisti keturi lietuviai, nors suimta yra žymiai daugiau. Suimtųjų tarpe yra ir žymusis rusų kovotojas už žmogaus teises Sergiejus Kovalevas. Pas jį Maskvoje esą rasta pora egzempliorių "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos". Sakoma, jis iš Maskvos buvo atgabentas į Vilnių, kur jam, kartu su kitais, ruošiama byla. Taipgi reikia paminėti, kad S. Kovalevas padėjo S. Kudirkos motinai išvykti Amerikon.

Kratos bei suėmimai okupuotoje Lietuvoje siautė ypač 1974 m. gruodžio 26 - 27 dienomis. KGB saugumiečiai aplankė daugeli įtariamų asmenų Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Ukmergėje, Utenoje, Alytuje, Šakiuose ir kitur. Kratoms vadovavo KGB pareigūnai rusai, atvykę iš Maskvos. Pasitelkę vietinius saugumiečius, jie ypatingai jieškojo "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" redaktorių, leidėjų ir platintojų.

Dabartinės nuotaikos

Dabartinė būklė Lietuvoje primena 1972 m. pavasarį, kai susidegino Romas Kalanta. Tuomet irgi siautė saugumiečiai, griebė partiečius, įvedė kelis mėnesius trukusią didesnę priespaudą. Visdėlto lietuviai okupuotoje Lietuvoje R. Kalantą ir

(Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. G. FORDAS, LIG ŠIOL PAGRINDINĮ DĖMESĮ SKYRĘS KOVAI su infliacija, dabar paskelbė planą ekonomijai pagyvinti. Šį žingsnį jam padiktavo 7,1% pakilęs bedarbių skaičius ir net 7,5% sumažėjusi krašto gamybos bei paslaugų apyvarta. Kongresui ir tautai pateiktas planas siūlo 1974 m. pajamų mokesčius sumažinti 12% iki bendros $16 bilijonų sumos, kuri amerikiečiams bus grąžinta šį pavasarį ir rudenį. Sumažinimas liečia ne tik asmeninius, bet ir korporacijų makesčius. Ateityje pajamų mokesčiai bus sumažinti $24,5 bilijono kaip kompensacija mažiau uždirbantiems asmenims. Šios nuolaidos dabartiniam valstybės biudžetui atneš didoką $30 bilijonų deficitą, o sekančių metų biudžetui — dar didesnį $45 bilijonų deficitą. Prez. G. Fordas taipgi paskelbė ir specialu mokesti importuojamai naftai, kurios JAV kasdien isiveža 6,5 milijono statinių. Tas mokestis statinę naftos vasaryje pabrangins $1, kovo mėnesį — $2 ir balandyje — $3. Valstybės iždas per metus susilauks apie $30 bilijonų papildomų pajamu, kurios įvariomis pašalpomis bus grąžintos krašto rinkon ekonomijai stiprinti. Spėjama, kad dėl šio mokesčio galionas benzino pabrangs apie 10-20 centų. Didesnė pinigų apyvarta, be abejonės, pašalins ekonominį sulėtėjimą, bet ji taip pat gali atnešti dar aštresnę infliacijos bangą, kurią paprastai pristabdo pinigų suvaržymas. JA Valstybes, kaip ir visą pasaulį, dabar kamuoja dvi negerovės — infliacija ir depresija grasantis ekonomijos susvyravimas. Tokiu atveju prez. G. Fordas neturėjo kito pasirinkimo. Infliaciją tenka laikinai užmiršti dėl žalingesnio depresijos pavojaus.

ĮTAMPA KREMLIUJE?

Pasaulinė spauda vis dar pilna spėliojimų apie sovietų kompartijos vado L. Brežnevo sveikatą bei jo galimą pasitraukimą dėl Kremliuje vykstančios kovos. Australijos premjeras G. Whitlamas, Maskvoje viešėjęs penkias dienas, tebuvo priimtas premjero A. Kosygino ir augščiausiojo sovieto pirm. N. Podgorno. Su L. Brežnevu jam neteko susitikti, nors tokio susitikimo jis tikriausiai tikėjosi dėl Pabaltijo atidavimo Sovietų Sąjungai. Pasak G. Whitlamo, jam buvo pareikšta, kad L. Brežnevas yra peršalęs ir išvykęs iš Maskvos. Prie L. Brežnevo nebuvo prileistas ir Japonijos užsienio reikalų ministeris K. Mijazava, kuris taip pat pageidavo tiesioginių pokalbių su kompartijos vadu. Indijos žinių agentūra jau paskelbė savo korespondento pranešimą iš Maskvos apie L. Brežnevo pasitraukimą dėl sveikatos, bet ši žinia, atrodo, tėra eilinis gandas. Logiškesni gali būti spėliojimai, kad Kremliuje vyksta politbiuro narių tarpusavio kova ir kad L. Brežnevas yra susilaukęs aštrių priekaištų dėl prekybinės sutarties su JAV bei taikaus sambūvio ligšiolinės politikos.

ATŠAUKĖ SUTARTĮ

JAV valstybės sekr. H. Kissingerio pranešimu, Maskva atšaukė 1972 m. prez. R. Niksono ir L. Brežnevo pasirašytą prekybos sutartį, kurią tik 1974 m. pabaigoje patvirtino JAV kongresas. Priežastimi nurodomas demokrato senatoriaus H. Jacksono iniciatyva iškovotas sutarties papildas, reikalaujantis užtikrinti žydų bei kitų mažumų emigraciją iš Sovietų Sąjungos. Ši sutartis Sovietų Sąjungai turėjo atnešti daug prekybinių privilegijų, bet buvo gerokai suvaržyta JAV kongreso. Sovietai tikėjosi bilijonų dolerių kredito, o gavo tik $300 milijonų ketveriems metams. Kartu su sutartimi buvo atšauktas ir Maskvos įsipareigojimas sumokėti JAV $722 milijonus už II D. karo metais gautus ginklus. Iš tikrųjų ta karinė parama buvo verta daug bilijonų dolerių, tad tuos $772 milijonus tenka laikyti tik simboliniu atsilyginimu. Labai galimas dalykas, Maskva sutarties nebūtų atšaukusi dėl žydų emigracijos, jeigu jai būtų buvęs suteiktas bilijoninis prekybos kreditas, kurio dėka ji būtų galėjusi savo rinką užpildyti amerikiečių gaminiais. Tų $300 milijonų neužtenka net būtiniausiems technologiniams reikmenims. Dėl šios priežasties L. Brežnevas galėjo susilaukti politbiuro nariu priekaištu, nes žydu emigracijos paragrafas pažeidžia kompartijos prestižą, nesuteikdamas pakankamos kompensacijos. Atrodo, dabar bus siekiama naujos, sovietams palankesnės prekybinės sutarties. Oficialūs šaltiniai Maskvoje pabrėžia, kad sutarties atšaukimas nereiškia taikaus sambūvio atsisakymo. Šios politikos pagrindiniais autoriais buvo L. Brežnevas ir buv. prez. R. Niksonas. Taigi, tektų daryti išvadą, kad L. Brežnevas vis dar laikosi balne, jeigu žadama tęsti jo politiką.

DIPLOMATINĖS KELIONĖS

Izraelio užsienio reikalų ministeris Y. Allonas tris dienas tarėsi su prez. G. Fordu ir valstybės sekr. H. Kissingeriu Vašingtone. Po to buvo paskelbta, kad H. Kissingeris netrukus atvyks Izraelin, kai JAV ambasadirius H. Elits jau bus aplankęs Egipto prez. A. Sadatą. Spėjama, jog ši kartą dėmesio centre yra Izraelio dalinis pasitraukimas iš Sinajaus pusiasalio, premjero Y. Rabino pasiūlytas pasikalbėjime su Paryžiaus dienraščio "Le Figaro" atstovu. Y. Rabinas sutiko atiduoti egiptiečiams strateginius Mitlos ir Gido tarpeklius, net ir Abu Rudeiso naftos šaltinius, jeigu Izraeliui bus užtikrintas naftos tiekimas. Jis betgi nori pasilaikyti Šarm El-Šeiką, kontroliuojantį iplaukimą į Akvabos įlanką ir Izraelio Eilato uostą. Egiptui yra nepriimtina sąlyga, kad po šių nuolaidų sekančio pasitraukimo iš Sinajaus pusiasalio teks laukti 10 metų. Izraelis tikisi, jog per tą laikotarpį Europa pasidarys mažiau priklausoma nuo arabų naftos ir jiems išvystys didesnį spaudimą Izraelio naudai. Sirijoj, Jordanijoj ir Egipte lankėsi Saudi Arabijos karalius Faisalas, kurio išde yra gausūs milijonai dolerių.

ATVIRAS KARAS

Izraelio atsilyginimo veiksmai arabų partizanams Libane jau primena nuolatinį karą. Libano teritoriją beveik kasdien pažeidžia Izraelio tankai, pėstininkai, lėktuvai, pakrantes apšaudantys karo laivai. Kautynėse Izraelio kariuomenės daliniai jau kartasi ne tik su partizanais, bet ir reguliaria Libano kariuomene. Izraelio krašto apsaugos ministeris Š. Peresas apkaltino Siriją moderniųjų raketų parūpinimu partizanams Libane. Tokių prieštankinių raketų Libanui pardavė ir amerikiečiai, matyt, siekdami pristabdyti Izraelio agresingumą. Izraelio ekonominius sunkumus liudija praėjusiais metais net 56,2% pabrangęs pragyvenimas, pasaulinį rekordą pasiekęs maisto gaminių pabrangimas 82,6%. Tokiose aplinkybėse Izraelio vyriausybė vietoj taikos gali pasirinkti staigų karą, kuris atstatytų paskutiniame kare pažeistą prestižą ir sustiprintų laisvojo pasaulio žydų finansinę paramą Izraeliui.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $10.00, pusmetinė—$6.00. Rėmėjo prenumerata $15.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $10.00 per year, $6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Komendanto ir šnipo mįslė

Priverstinė J. Mikuckio tarnyba sovietams ir savęs suniekinimas

1940 m. birželio mėnesį maskoliai, okupavę Pabaltijo kraštus, užsimojo likviduoti tų kraštų tautiškai susipratusius gyventojus. Jais buvo pripildyti kalėjimai. Kauno kalėjime, be kitų, buvo uždarytas ir J. Mikuckis, kuris savo metu buvo Kauno komendantu. Pagal sovietų ir vokiečių susitarimą, liečiantį repatriaciją, Mikuckis užsiregistravo repatriantu ir jam, kaip ir daugeliui kitų, 1941 m. kovo mėnesį, buvo leista išvykti Vokietijon. Karui pasibaigus, Mikuckis, drauge su visa pabėgėlių banga, atvyko į Ameriką ir apsigyveno Baltimorėje.

* * *

Prieš porą metų Mikuckis grįžo į okupuotą Lietuvą ir tenai mirė. Savo pažįstamiems jis aiškino pasiilgęs gimtojo krašto ir paskutines dienas norįs praleisti drauge su savo vaikais. Lietuvoj maskolių leidžiamas "Gimtasis Kraštas" paskelbė neva Mikuckio atsiminimus (išėjo ir atskira knyga), kuriuose jisai sako, jog 1940 m. būdamas Kauno kalėjime, enkavedisto Guzevičiaus siūlymu, pasirašė pasižadėjimą šnipinėti maskolių naudai.

Mes visi, kurie 1919 m. gyvenom Žemaitijoj, gerai žinojom, jog Mikuckis ir Plechavičiai organizavo dalinius pasipriešinti maskolių gaujoms, kurios tada kėsinosi užgrobti Lietuvą. Gerai prisimenu, 1919 m. vasarą, kai maskoliai buvo nustumti toli į rytus, į Telšius atjojo Mikuckis su keliais kareiviais, suėmė vieną pilietį ir nuteisė už tai, kad tasai, drauge su maskoliais, vykdė plėšimus ir žudymus.

Mikuckį, Plechavičius ir visus tuos, kurie kovojo už mūsų krašto laisvę, mes vertinom ir gerbėm, o bolševikai savo spaudoje ir propagandinėse kalbose Mikucki bei kitus vadino kraugeriais, budeliais, žmogžudžiais.

1940 ir 1941 m. gyvenom sovietinėje okupacijoje. Kurie dirbome arba norėjom gauti darbą, kadrų skyriui reikalaujant, turėjom užpildyti ilgas anketas, kuriose, be kitų, buvo klausimas: ar priklausei ir dalyvavai Plechavičiaus ir Mikuckio gaujose?

Todėl kyla klausimas: ar toksai žmogus, kaip Mikuckis, galėjo sutikti būti šnipu ir ar maskoliai galėjo juo pasitikėti?

Praeities įvykiai rodo, jog NKVD panaudoja įvairius asmenis, iskaitant ir buvusius priešus. Prisiminkime pvz. Lietuvos gen. štabo viršininką Kleščinskį, kuris už šnipinėjimą Lietuvos priešams karo lauko teismo sprendimu buvo nuteistas mirties bausme. Visą pasauli sujaudino žinia, kai Paryžiuje dienos metu buvo pagrobtas rusų gen. Mileris ir išgabentas Rusijon. Paaiškėjo, jog to generolo pagrobimą, NKVD prašant, suorganizavo kitas caro generolas — Skoblinas. Vadinasi, NKVD į savo šnipinėjimo pinkles įtraukia net buvusius priešus, kurie, atlikę paskirtą uždavinį, dažniausiai būna "likviduojami".

L. Dovydėnas savo knygoj "Mes valdysim pasaulį" sako, jog jisai buvo prašomas nurodyti kandidatus, kurie galėtų būti panaudojami kaip šnipai. Vadinasi, bolševikai, siekdami "užvaldyti pasaulį", į šnipų eiles telkė sau tinkamus asmenis.

Kai vokiečiai išvijo maskolius iš Lietuvos, Kaune ir kitose vietovėse buvo rasta daug šnipinėti užangažuotų asmenų bylų. Man teko kalbėti su eile tokių asmenų. Pvz. aš paklausiau žymų Kauno advokatą B. K., kodėl jis pasirašė pasižadėjimą. Pastarasis atsakė: "Vladai, Tu gerai žinai, kaip bolševikai elgėsi su sulaikytais. Bijodamas ir nepernešdamas kankinimų, pasižadėjau dirbti maskoliams". Paleistas iš kalėjimo, minėtasis advokatas slaptai išvyko iš Kauno ir, užsiauginęs barzdą, palei Joniškį ganė gyvulius.

Liūdniau išėjo vieno pulko kapelionui, kuris kankinamas sutiko su NKVD reikalavimu ir išdavė vieno Panevėžio kunigo planą bėgti Vokietijon. Tasai kunigas ir keli kiti asmenys buvo sulaikyti ir bolševikų labai kankinti. Vokiečių SD tą kapelioną išvežė į IX fortą ir tenai sušaudė.

Iš čia nurodytų ir kitų panašių atvejų matyti, jog NKVD suėmimais, kankinimais ir grasinimais priversdavo norimą asmenį būti šnipu. Turiu pastebėti, jog tarp prievarta angažuotų vienas asmuo pats pasisiūlė. Tai buvo Lietuvoje gimusi rusaitė, ištekėjusi už vieno kapitono. Ji parašė laišką ir pasisiūlė dirbti rusų naudai. Pagal jos pranešimus nukentėjo daug Lietuvos karininkų. Vokiečiams atėjus, ji nuskubėjo pas juos ir dirbo SD žinioj. Kai 1944 m. vokiečiai išvystė akciją prieš lietuvius, tai ta moteris sekė kitus lietuvius veikėjus, jų tarpe adv. Bieliuką, prokurorą J. Katilių ir kitus, kuriuos vėliau vokiečiai išvežė Stuthoffo stovyklon.

* * *

Mano žiniomis, nebuvo rasta jokios "šnipo J. Mikuckio" bylos. Iš to betgi dar negalima daryti vienokios ar kitokios išvados, nes užsienio šnipų bylos buvo laikomos centre palei Maskvą, kur buvo planuojami ir koordinuojami užsienio špionažo darbai.

Žinome, jog maskolių valdomuose kraštuose nėra jokios laisvės spaudai. Be sovietinės valdžios žinios ir sutikimo negali pasirodyti joks spausdintas žodis, juo labiau šnipo atsiminimai.

Maskoliai leidžia rašyti tik tai, kas jiems naudinga. Jeigu

(Nukelta į 4-tą psl.)

ŠVENTŲJŲ METŲ REIKŠMĖ

J. VAIŠNORA

Popiežius Paulius VI, Kalėdų naktį atidarydamas Šv. Petro bazilikos vad. "šventąsias duris", pradėjo jubilėjinius metus Romoje. "Šventųjų durų" atidarymo apeigas sekė visas pasaulis — milijardas žmonių televizijoje. Iškilmes transliavo 45 valstybių televizijos stotys. Tai neeilinis įvykis, pasikartojąs tik kartą į 25 metus.

Bet gali kilti klausimas: kokios reikšmės gali turėti Šventieji Metai šių dienų žmogui? Jau ir tinkinčiajam mūsų laiko žmogui gali būti sunkiai suprantama jubilėjaus problema. Tai dalykas, kuris dėl savo asketinio ir pamaldinio pobūdžio nevienam gali atrodyti kaip praėjusių laikų liekana, sunkiai suderinama su šių dienų istorine ir kultūrine padėtimi. Jis gali atrodyti sunkiai suderinamas su šių dienų krikščionies psichologija ir jautrumu, ypač po II Vatikano susirinkimo, kuris religinį gyvenimą grąžino į autentišką stilių, iškeldamas tai, kas yra esmingo, ir apvalydamas jį nuo pasenusių formų.

Taigi, jei krikščioniui Šventieji Metai gali sukelti tam tikrų abejonių, ką bekalbėti apie tuos, kurie jau seniai yra nutraukę betkokius ryšius su religija. Tai agnostikai, indiferentai, ateistai arba tie, kurie iš anksto atmeta betkokią religinio gyvenimo apraišką. Ką gali reikšti Šventųjų Metų dvasinis pradas profaniškai civilizacijai, kai pabrėžiama sakrališkumas, vidinis atsinaujinimas, atgaila, susitaikymas su Dievu ir artimu? Ką gali pasakyti Šventieji Metai šių dienų sekuliarizuotai visuomenei, paskendusiai vertybių krizėje, vis labiau tolstančiai nuo to, kas yra šventa. dvasiška; visuomenei, susirūpinusiai rinkti medžiaginės pažangos trupinius, tos pažangos, kuri staiga sugriūva, vos tik pasireiškia ekonominė krizė ar energijos šaltinių trūkumas?

Visus šiuos klausimus, visas čia suminėtas abejones tikriausiai žinojo ir turėjo prieš akis popiežius Paulius VI, kai rengėsi paskelbti Šventuosius Metus. Jis pats yra pasisakęs, jog prieš darydamas sprendimą. ilgai mąstęs ir meldęsis. Juk rodos galėjo rasti šimtus priežasčių ir pateisinimų kelių šimtu metų tradicijai pakeisti. Galėjo nuspręsti, kad jubilėjiniai metai bus švenčiami tik paskirose vyskupijose (kaip faktinai ir buvo) ir nekviesti maldininkų į Romą, pramatant daug organizaciniu ir ekonominių sunkenybių. Taip pasielgdamas, popiežius b ū t ų nutildęs tuos, kurie į Šventuosius Metus ir su jais susijusias religines iškilmes žiūri kaip į Bažnyčios triumfo p demonstravimą. Būtų galėjęs išvengti kritikos tų, kurie (vienas italu politikas ir liberalas 1925 m. pasipiktinęs paliko Romą, negalėdamas pakęsti, kad ji ištisus metus tapo lyg rekolekcijų namais) ir dabar religiniais reiškiniais piktinsis.

Tačiau popiežius nesusvyravo. Jis buvo įsitikinęs, kad Šventieji Metai, švenčiami tradicine forma, atneš dvasinių vaisių ne tik Bažnyčiai, bet ir visai žmonių bendruomenei aplamai.

Betgi popiežiaus žvilgsnis pirmiausia nukreiptas į pačią Bažnyčią. Jubilėjiniai metai turi paskatinti intensyvesnį atsinaujinimą. Jie turi sužadinti krikščionių sąmonėje kritišką, tačiau konstruktyvų savo tikėjimo permąstymą, savo moralinio įsipareigojimo atnaujinimą aktyviai ir atsakingai veikti socialiniame gyvenime. Šventieji Metai yra proga peržvelgti ir patikrinti, kiek II Vatikano susirinkimo per tuos dešimtį metų nuo jo užbaigimo yra nuveikta pastoracinėje ir misijinėje srityje. Šventieji Metai turi būti paskata sustiprinti Bažnyčios vientisumą ir vienybę, kurią pradėjo griauti nesutarimai ir bandymai sukurti vadinamąsias "nepriklausomas ir laisvas tikinčiųjų grupes", kritikuojančias dabartinę Bažnyčios sandarą, aptemdančias autentišką Bažnyčios mokymą ir kliudančias jos misijai pasaulyje.

Betgi Šventųjų Metų tikslai neapsiribooja tik Bažnyčios ribomis. Jie atsišvelgia į viso pasaulio situaciją, į tas kliūtis, kurios trukdo priimti Bažnyčios skelbiamą Evangeliją. Jubilėjaus programa, aiškino Šventųjų Metų komiteto pirmininkas kard. Fuerstenberg, yra iššūkis pasauliui, kuris negalės nepastebėti Šventųjų Metų ir Bažnyčios siekimų realizavimo praktikoje. Bažnyčia šiuo siekimu supranta riziką, tačiau ji jaučiasi rami akivaizdoje netikinčios žmonijos, nes vykdo ne savo, o Bažnyčios įsteigėjo valią.

Taigi, Šventieji Metai yra tam tikras iššūkis pasauliui, tačiau ne koks nors lenktyniavimas, o tik lojalus susidūrimas su netikinčiu pasauliu, kad būtų galima užmegzti vaisingą dialogą. Šventieji Metai taip pat yra mostas pasitikėjimo pasauliu, kuris jau pradeda dramatiškai nusivilti technikos ir ekonomijos pažangos dievaičiu. Tasai dievaitis juk turėjo pakelti ne tik kiekybinę pažangą, bet ir viso gyvenimo kokybę. Kitaip tariant, ekonomiškai pakilęs žmogus turėjo pasidaryti tobulesniu ir dvasiškai. O tuo tarpu šio ekonomijos ir technikos pažangos dievaičio garbintojai mato, kad neįmanoma pasiekti nei darnaus sugyvenimo, nei teisingumo, nei žmogaus vertės iškėlimo. Pasaulis yra priverstas dirbtinai tikėti į taiką, jos siekti, tačiau nepajėgia sunaikinti ginklų, kurių vis didėjanti gamyba negali atstatyti tarptautinės pusiausvyros ir sudaryti pastovios bei teisingos taikos sąlygų.

Šventieji Metai remiasi pasitikėjimu ir šių laikų paskiru žmogumi. Šių dienų žmogus pradėjo jausti savosios egzistencijos ribotumą ir jieško, nors ir nesąmoningai, dažnai nusivildamas, užpildyti dvasinę tuštumą naujais idealais, mažiau dirbtiniais, kurie nurodytų jam gyvenimo prasmę ir tikslą. Net ir tas žmogus, kuris išnaudoja bei prislėgia kitą žmogų, palaipsniui įžvelgia savo egoizmą, kuris jį dusina ir veda į susvetimėjimo bei izoliacijos būseną. Šventieji Metai kaip tik ir kreipiasi į tokį žmogų ne vien religiniais, bet ir humaniškais žodžiais, kad jis pažvelgtų į savo vidų ir persvarstytų savo elgesį šeimoje, darbovietėje, santykiuose su bendruomene. Juk pasaulio žaizdos yra ne kas kita, kaip atskiro žmogaus žaizdos. Didžiosios, neišsprendžiamos žmonijos problemos yra ne kas kita. kaip plačiu mastu besireiškiančios paskiro žmogaus problemos. Šventieji Metai dar kartą pabrėš dažnai užmirštą tiesą: norint reformuoti pasaulį, reikia reformuoti žmogų, nes tik jis yra savo likimo kalvis — tiek gėrio, tiek ir blogio atžvilgiu.

Ir angelai kalba lenkiškai...

STEPAS VARANKA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Nuo to laiko teko dažniau girdėti apie lenkiškai kalbančius angelus. Po kelerių metų, kai išmokau Mišioms tarnauti, eidavau į kaikurias šventoves. Kaikurios šventovės turėdavo tiek daug užprašytų Mišių, kad vietiniai kunigai jokiu būdu negalėdavo visų patenkinti. Buvo kviečiami kiti, kurie neturėjo parapijų, jiems padėti. Už tai gaudavau mažą atlyginimą. O kam tų pinigų nereikia, ypač būnant prieglaudoje. Dėl to tarnaudavau keletą metų net keliose šventovėse. Reikėjo labai anksti keltis, nes pirmosios Mišios buvo laikomos 6 v. ryto. Per tą laiką teko girdėti iš trijų lenkų kunigų, kad lenkų kalba yra Dievo išrinktoji. Aš jau nebuvau vaikas, kai tai sakė man lenkų kunigai. Vieną jų Bonifraterių šventovės zakristijoje paklausiau: "Kas atsitiks su tais, kurie nemoka lenkų kalbos?" Kunigas Zapolski atsakė, kad tie, kurie nemoka lenkiškai, bus nubausti, turės dirbti sunkius darbus, o po darbo mokytis lenkų kalbos. Kai išmoks, bus įsileisti į dangų, kur galės draugauti su angelais ir lenkiškai susikalbėti su Dievu. Vėliau, bendraujant su lenkais, vėl teko dažnai girdėti, kad danguje yra kalbama tik lenkiškai. Tam paremti esąs parašytas vieno vienuolio veikalas, kurį patvirtinęs pats popiežius. To veikalo man neteko skaityti.

Prieš porą metų pakliuvo man į rankas Toronto lenkų laikraštis "Związkowiec" 1972 m. spalio 6 d. Ten buvo straipsnis "Czy Adam i Ewa byli polakami" — ar Adomas ir Jieva buvo lenkai. Atpasakosiu jo turinį.

Esą 1585 m. viename dvare gimė berniukas Wojciech. Nuo dvaro pavadinimo gavo vardą Konojadzki. Daug vėliau, jau suaugęs, Wojciech nupirkęs ar gavęs iš karališkos malonės dvarus Dębowa. Dėlto priėmė ir tokią pavardę. Panašiai kaip šiandieną kaikurie iš mūsų pakeičia pavardes dėl karjeros. Apie to Wojciech jaunystės metus nieko nėra žinoma. Yra žinoma, kad pajuto pašaukimą tapti kunigu ir įstojo į pranciškonų vienuolyną Krokuvoje, kur buvo įšventintas kunigu. Po kelerių metų pagarsėjo kaip pamokslininkas ir greitai pradėjo kilti. 1615 m. Wojciech tapo Helmo vienuolyno viršininku. Tame vienuolyne pradėjo rašyti lotyniškai įvairias odisėjas, kurios turėjo nemažą pasisekimą. Po poros metų jis išvyko į Romą, kur iškilo kaip kompozitorius, bažnytinės muzikos žinovas. Po kiek laiko grįžo į Lenkiją ir garsėjo kaip geras pamokslininkas.

Kai buvo organizuojami garsieji raiteliai, kurie vėliau vokiečių Ferdinandui II padėjo 30 metų kare, jų kapelionu buvo paskirtas Wojciech. Kovos, kurios įvyko Vokietijoje 1619-1623 m., buvo jo smulkiai aprašytos. Jo atsiminimai pasirodė 1623 m. ir turėjo nepaprastą pasisekimą. Pasitraukęs iš raitelių, Wojciech vėl išvyko į Romą gilinti teologijos. Tikrų žinių nėra, bet manoma, kad gavo daktaro laipsnį 1625 m. Grįžęs į tėvynę, neužilgo buvo paskirtas Krikščionių Kareivių Brolijos "Bractwa Zolnierzy Chrzescijanskich" komisaru. Tos brolijos tikslas buvo išpirkinėti lenkų belaisvius iš turkų ir totorių nelaisvės. Būdamas be pertraukos kelionėse, apsileido dvasiškose pareigose. Gavęs papeikimą, išvyko į Romą, kur jam kilo mintis pradėti rašyti pasaulio istoriją, kuri, jo nuomone, buvo supainiota ir neteisingai parašyta.

Jo nuomone, Lenkija esanti išrinktoji tauta. Ji kadaise valdžiusi visą pasaulį ir ateityje vėl valdys. Lenkų kalba pirmoji pasaulio kalba. Ja kalbėjęs Adomas ir Jieva rojuje, kaip ir angelai danguje. Įrodyti tam fantastiškam tvirtinimui Wojciech citavo įvairias Šv. Rašto vietas, viską mikliai pritaikydamas savo teorijoms. Citavo legendas ir kitų tikybų liudijimus. Jo vadovybė atleido jį nuo visokių vienuoliškų pareigų, kad galėtų "dvasios ramybėje" kurti "nepaprastą" savo veikalą.

Grįžęs Lenkijon, Wojciech vieną egzempliorių savo veikalo padovanojo karaliui Vladislovui IV, kuris įsakė tuoj išspausdinti. Knygos pavadinimas: "Wywod jednowladztwa panstwa swiata, ze najstarodawnejsze w Europie Krolestwo Polskie samo tylko na swiecie ma prawdziwe sukcesory Jadama Setha i Japheta w panowaniu swiata od Boga w raju postanowionym". Pavadinimas labai ilgas. Norint išversti tos knygos pavadinimą, reikia būti tos angelų kalbos profesoriumi. Labai abejoju ar karalius Vladislovas susigaudė apie ką Wojciech ten rašė. Knygos mintis — Lenkija yra Dievo išrinktoji tauta.

Ta knyga neišpopuliarėjo. Autoriui buvo patarta daugiau užsiimti dvasiniais reikalais. Tas vienuolis pranciškonas, dalinio kapelionas, muzikas, poetas, istorikas, heraldikas, savo gyvenimo pabaigoje susitvarkė. Taip sako išlikusi kronika.

Skaičiau lenkų "Kultūroje", išeinančioje Paryžiuje, 1972 m. 12 nr. ilgą straipsnį, kurį parašė lenkų profesorius Wiktor Sukiennicki. Ten jis rašė, kad yra lenkiškai kalbančių lietuvių, bet kad lenkiškai kalba angelai, taipgi Adomas ir Jieva, tėra patriotinis lenkų juokas. Jeigu angelai, kalbėdami lenkiškai, vartoja tiek keiksmažodžių, tai nenoréčiau būti tokiame danguje. Lietuvių kalboje nėra tiek bjaurių keiksmažodžių, kaip lenkų.

Tokie lenkų kunigų aiškinimai, kad lenkų kalba yra angelų kalba, buvo skelbiami sąmoningai. Tai buvo rafinuotai apgalvotas metodas nutautinti kitataučius. Gal tai paveikė ir lietuvius, kurie 17 š. pradėjo melstis ir lenkiškai kalbėti, stengdamiesi tapti lenkų bajorais ir "šlėktomis". Toji lenkų kunigų propaganda buvo užkrėtusi nemažai lietuvių.

EKSKURSIJA ŠVENTOJON ŽEMĖN
1975 m. gegužės 17 - 30 dienomis
Kaina $1,200.00 vienam asmeniui
(viešbučiuose gyvenant po du kambariuose)
1. Kelionė lėktuvu iš Windsoro, Ontario, į Graikijos Atėnus ir atgal
2. Puiki kelionė laivu, aplankant Graikiją, Istanbulą, Jeruzalę
3. Dienos maistas
4. Labai gerai organizuota kelionė ir daug kitų priedų

Į šią ekskursiją priimama tik 200 keleivių
Skubėkit pasiųst $200.00 įmokėjimą:
Tecumseh Travel Ltd.,
7610 Tecumseh Road East,
Windsor, Ontario

KUNIGO VYTAUTO GORINO
naujai išleistą DAINŲ PLOKŠTELĘ
galima užsisakyti laišku arba telefonu:
GIFTS INTERNATIONAL
2501 W. 71st Street
CHICAGO, ILL. 60629, USA
Phone 312-471-1424

PADĖKA

A†A PRANAS GRIŠKONIS,

mūsų mylimas vyras ir tėvas mirties angelo buvo pašauktas amžinybėn 1974 m. spalio 17 d. Palaidotas Toronto lietuvių kapinėse.

Nuoširdi padėka visiems dalyvavusiems laidotuvėse, taip pat teikusiems paguodą mūsų liūdesio valandose. Ypatingą padėką reiškiame A. M. Juozapavičiams, J. B. Stankams, S. Poderienei, A. Albrechtienei ir L. Karklins. Dėkojame karsto nešėjams: A. Juozapavičiui, J. Bataičiui, S. Tolvaišai, J. Stankui, A. Lapieniui, V. Griniui. Dėkojame kun. A. Sabui ir kun. J. Staškui už maldas koplyčioje bei šv. Mišias bažnyčioje ir pamaldas kapinėse. Dėkojame A. Kusinskiui už giedojimą pamaldų metu, R. Kusinskytei už vargoninkavimą, K. Dauniui už atsisveikinimo kalbą kapinėse. Dėkojame J. L. Remeikiams už pietų paruošimą laidotuvių dalyviams. Nuoširdi padėka visiems užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusems gėles ir taip gausiai dalyvavusiems laidotuvėse.

Nuliūdę — **žmona Liucija, duktė Zita**
Sudbury, Ont.

PADĖKA

Mūsų mylima Mamytė

A†A

Zuzana Laurinavičienė - Lorenitis

mirė šių metų sausio 2 d. Palaidota sausio 6 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame visiems draugams ir pažįstamiems už velionės lankymą laidotuvių namuose, atsiuntusiems gėles, užprašytas šv. Mišias, pareikštas užuojautas mums bei palydėjimą Mamytės į amžino poilsio vietą.

Visiems dėkingi liūdesyje likę sūnūs —

Bruce ir Stanley

A†A

pulkininkui

VLADUI STRIMUI - STRIMAVIČIUI

Anglijoje mirus, dukrai ELEONORAI MACKEVIČIENEI, anūkei VIOLETAI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

V. K. Kalendros *A. J. S. Kaziliai*

A†A

VLADUI JAŠKEVIČIUI

mirus, žmonai ELENAI, dukrai DALIAI su šeima, sūnums — SALIUI ir GEDIMINUI, giminėms bei artimiesiems reiškiu nuoširdžią užuojautą —

A. Lukas

Miami, Fla.

A†A

KAZIUI LAURINAIČIUI

mirus, žmonai ADELEI ir broliui ANTANUI nuoširdžią užuojautą reiškia —

Stulgių šeima

A†A KAZIUI LAURINAIČIUI

iškeliavus amžinybėn, brolį ANTANĄ su šeima, žmoną ADELĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

A. P. Kružikai *B. S. Prakapai*

A†A

VITALIUI ALONDERIUI

mirus, jo žmonai, broliams — JUOZUI su šeima ir ANTANUI nuoširdžią užuojautą reiškia —

Bronė ir Adolfas Vilkai

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave.. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

LIETUVIŠKOJI MAŽUMA AMERIKOJE

DR. ONA GUSTAINIENĖ

Vienišas žmogus dažniausiai nebūna laimingas. Ypač jaunas žmogus jieško bendravimo, ir tai ne šalto, paviršutiniško, bet gilaus, prasmingo.

Šiame kontinente vienišumas yra didelė problema, nes pasak psichologo McReynolds, jame yra susidariusi masinė visuomenė. Tai vieniša, šalta, savanaudė bevardžių, nepažįstamų žmonių minia. Argi nuostabu, kad jaunimas tokios visuomenės nenori, nuo jos bėga? Jie mėgina kurti kitokią visuomenę, kurios pagrindinis bruožas būtų artimesnis bendravimas, kur nebūtų materializmo ir sugedimo. Tačiau jiems nesiseka. Nesiseka todėl, kad augdami masinėje visuomenėje nerado savo identiteto, neišaugo stipriomis asmenybėmis. Neturi teisingo vertybių supratimo. Dažnu atveju išaugę be religijos, be moralės.

Šeimos, gyvenančios butų kolonijose, teigia McReynolds, yra daugiau viena nuo kitos atsiribojusios, negu ankstyvesnieji Amerikos pijonieriai, kuriuos skyrė dvidešimties mylių atstumas.

Savaime mums kyla klausimas, kodėl šitokia vieniša, bevardė masė susidarė? McReynolds, Erikson ir kiti nurodo kelias priežastis.

1. Nepastovumas. Keičiami darbai, keičiama gyvenimo vieta, butai, mokykla, net žmona ir vyras. Gilesniam bendravimui reikalingas pastovumas.

2. Masinė gamyba. Dideliame fabrike darbininkas, tarnautojas yra maža, mechaninė dalelė, kuri atiduoda savo darbo jėgą ir pasiima užmokestį. Didelėje įmonėje reta glaudesnių pažinčių, intymesnių diskusijų. Visi skuba ateiti, skuba išeiti. Dažnas išėjęs grįžta į šeimos vienumą, kur trūksta šilumos, komunikacijos, kur kiekvienas gyvena savo gyvenimą. Pasiduodama įvairioms reklamoms ir tuo prarandamas individualumas.

3. Įtampa, pastangos įsigyti vis daugiau materialinių gėrybių nebepalieka laiko nei grupiniams idealams, nei glaudesniam bendravimui.

4. Vertybių praradimas. Dievas yra pakeistas švietimu ir civilizacija. Tačiau aiškiai matome, kad švietimas žadėtų stebuklų nepadarė. Sugedimas ir savanaudiškumas yra išbujoję stipriau, negu bet kokiais laikais. Tradicijos nebevertinamos.

5. Gal pati svarbiausia priežastis yra ta, kad žmogus nesijaučia esąs svarbi dalis kurios nors prosmingos pilnumos, t.y. grupės su aiškiais, pozityviais siekimais. Paprastai žmogus nori būti svarbus, t. y. pastebėtas toje grupėje, pripažintas, angažuotas.

Ypač lengva jaunuoliui pasimesti, jeigu jis nėra glaudžiai susirišęs su grupe, su maža bendruomene, kuri jam duotų gaires, kuri pasakytų, kas jis yra, ko turi siekti. Kitaip sakant, duotų jo pasaulietiško buvimo prasmę.

Šis savojo gyvenimo, savojo "aš" arba savojo identiteto jieškojimas paskutiniaisiais metais yra gana plačiai diskutuojamas. Eriksonas savo garsioje knygoje "Identity — Youth and Crisis" tapatybę apibrėžia kaip asmeninio individualumo pajautimą ir užsiangažavimą grupės idealams. Pasak psichiatro Mathew Dumont, jaunuolio priklausomybės jausmas yra gilus, įsišaknijęs pasąmonėje. Jis iš dalies būna net studentų riaušių priežastimi. Mat, riaušės teikia progą aktyviai reikštis grupėje, kovoti už jos siekimus. Tokio jausmo vedamas jaunuolis dažnai esą nesigilina, ar grupės siekimai yra teisingi, ar verta už juos kovoti. Jam užtenka jausti, kad priklauso grupei, kovojančiai už savo tikslus.

Mes, lietuviai, šiame krašte esame viena tautinių mažumų, gal viena pačių mažiausių grupių šio krašto gyventojų mozaikoje. Tačiau kaip tik todėl, kad esame mažuma, turime daug palankesnes sąlygas išaugti stipriomis asmenybėmis, negu kanadietis ar didmiesčio amerikietis. Mūsų mažoje bendruomenėje yra palankesnės sąlygos artimesniam bendravimui. Mūsų parapijos, organizacijos priima mus ir laukia užsiangažavimo.

Visa tai stokoja pasimetęs nuasmenintos visuomenės vienišas žmogus. Mes turime progos tas vertybes semtis savos parapijos ir savo organizacijos aplinkoje, turime sąlygas tas vertybes ugdyti. Gali tik nedaug apie tai mes galvojame, nesigiliname ir todėl pilnai neįvertiname

Dr. J. Girnius sako, kad išlikimas savita mažuma yra prasmingesnis už bergždžią ištirpimą imigrantų katile. Mažumoje tenka būti skirtingu asmeniu nuo masės. Tas individualumas duoda dvasinės stiprybės, skatina kūrybiškumą, suteikia sveiko natūralaus išdidumo.

Yra jaunuolių, kurie skundžiasi, kad jie esą yra draskomi tarp dviejų kultūrų — angliškosios ir lietuviškosios. Mažuma, sako Romualdas Kriaučiūnas, yra gyvenimo druska, be kurios dauguma pradeda pūti. Iš tikrųjų jie nėra draskomi. Tai silpnųjų skundas, kurie patys blaškosi savo nesubrendime. Stipri asmenybė niekada nebus plėšoma dviejų kultūrų. Subrendusi asmenybė, turinti savo identitetą, visada pajėgs laisvai ir nuoširdžiai bendrauti su angliška visuomene ir likti ištikima savo tautos idealams. Esu tikra, kad iškilieji lietuviškos bendruomenės jaunuoliai nė kiek nemažiau bičiulių turi anglų tarpe, kaip tie, kurie jau yra beveik pilnutinai įsilieję į daugumos masę. Pajėgumas bendrauti glūdi ne tautybėje, bet asmenybėje. Todėl nėra reikalo atsiriboti nuo kitų tautybių. Priešingai, kultūringas žmogus domisi ir kitų tautų kultūriniais laimėjimais.

Australijos estai, latviai ir lietuviai plačiai demonstravo prieš darbiečių vyriausybės padarytą nutarimą pripažinti Baltijos valstybes Sov. Sąjungai. Nuotraukoje — viena iš demonstracijų Kanberoje, kurioje dalyvavo 2000 baltiečių. Ši nuotrauka buvo išspausdinta dienraštyje "Canberra Times"

Pasibaigė ginčai, suplaukė tūkstančiai

P. LELIS

Jau dvylika metų praėjo, kai KLB krašto taryba savo suvažiavime Otavoje 1962 m. rugsėjo 16 d. įsteigė Kanados Lietuvių Fondą, kuris 1964 m. balandžio 18 d. sušaukė pirmąjį narių susirinkimą, išrinko savo organus ir pradėjo normaliai veikti. Pradžioje buvo daug įvairių ginčų ir kritikos dėl to Fondo įsteigimo ir jo priklausomybės. Vieni laikė jį Bendruomenės padaliniu, kiti atskira lietuvių akcine bendrove, o skeptikai netikėjo, kad iš to Fondo kas išeis, ir net spaudoje jį kritikavo: "Kol saulė patekės, rasa akis išės" ("TŽ" 1966 nr. 31). Kaikurie intelektualai prikaišiojo valdybai: "Ką gi Jūs iš tų užšaldytų dolarų veiksite? Kol jūs surinksite šimtą tūkstančių, tie jūsų dolarai nebebus reikalingi". Dabar, praėjus 10 metų, matome, kad tas šimtas tūkstančių "dolarų" jau surinktas ir pradėtas rinkti antras šimtas tūkstančių — jau surinkta per $10.000.

Lietuvių Bendruomenės švietimo ir kultūrinės organizacijos kasmet gauna iš to Fondo $6000 - $7000. Toji parama žymiai pastiprina KLB pastangas kovoje už lietuvybės išlaikymą. Prieš 10 metų kilę dėl to Fondo nesutarimai nutilo. Dabar atrodo, kad jie buvo nereikalingi ir net komiški. Laikas viską išlygina.

KLF neturėjo jokių piniginių nuostolių dėl pagrindinio kapitalo investacijų, kaip tai atsitiko su JAV Liet. Fondu, nes KLF nesivaikė didelių pelnų, nežiūrint kaikurių patarėjų įtikinėjimų. KLF savo kapitalo niekur neinvestavo — viską laiko lietuvių kredito kooperatyvų bankuose.

KL Fondas nelaiko nė vieno apmokamo tarnautojo, išskyrus valdžios reikalaujamą "chartered accountant". Visą administravimo darbą atlieka rinkti valdybos nariai be jokio atlyginimo. (JAV Liet. Fondas išleidžia kasmet administravimui apie $18.000, turi kelis apmokamus tarnautojus ir mano, kad tai nedaug, nes tai nesudaro nė 2% kapitalo, kai amerikiečiai išleidžia administravimui iki 10%). Visos KLF administravimo išlaidos per metus sudaro tik kelis šimtus dolerių — oficialiam buhalteriui, raštinės išlaidoms ir visuotinių narių susirinkimų sukvietimui.

Pirmoji Fondo įnašų šimtatūkstantinė buvo užbaigta 1973 m. gale, ir dešimties metų Fondo sukaktis iškilmingai atšvęsta 1974 m. vasario 2 d. visuotinio narių susirinkimo proga. Paminėtina, kad šio susirinkimo metu buvo pakeistas svarbus, bet ginčus keliantis statuto paragrafas, būtent, nuo kiekvienos įneštos šimtinės — vienas balsas. Dr. J. Sungailai pasiūlius, tas paragrafas pakeistas taip: kiekvienas narys turi tik vieną balsą, nežiūrint jo įnašo (virš $100) dydžio.

Prisimenant KLF dešimtmečio veiklą, manau, visuomenei

DR. ANTANAS RAZMA, JAV Lietuvių Fondo iniciatorius ir dabartinis valdybos pirm., kalba banketo metu Čikagoje, kuriuo buvo atšvęstas pirmojo milijono dolerių sutelkimas
Nuotr. V. Noreikos

būtų įdomu žinoti, kiek įvairios lietuvių kolonijos prie to Fondo pirmos šimtatūkstantinės prisidėjo. Būdamas Fondo valdyboje septynerius metus (sekretoriumi ir iždininku) vedžiau statistiką, kurią pratęsiau, pasinaudodamas Fondo pranešimais. Pagal 1965 m. mano sudarytą ir valdybos patvirtintą Fondo planą kiekvienai lietuvių kolonijai, t.y. B-nės apylinkei, buvo nustatytas įnašų dydis, atsižvelgiant į apyl. lietuvių, senųjų ateivių skaičių, atstumą nuo didesnių centrų ir pan. Tas planas išpildytas kaip buvo numatyta: per 10 metų surinkta $100.000, bet žiūrint pagal apylinkes, daugelis jų savo įnašų normos neišpildė. Joms teks dar pasitempti. Bendras planas išpildytas dėlto, kad kelios apylinkės joms nustatytus įnašus padvigubino (Londono, Otavos, Sault Ste. Marie, Sudburio, Delhi). Pridėtoj lentelėj trys skaitlinės parodo: apyl. liet. skaičių, planė numatytą įnašą ir gautą įnašą (viskas — tūkstančiais):

Torontas	8.5	35	43
Montrealis	6	20	6.2
Hamiltonas	2	10	9
Delhi-Tillsonb.	0.5	4	7
Londonas	0.4	3	8
Rodney	0.1	2	1.4
Windsoras	0.15	2	2.7
Wellandas, Colborn	0.15	2	0.3
St. Catharines	0.2	2	1.6
Otava	0.1	2	4.7
Sudburis	0.3	3	5
Sault Ste. Marie	0.2	3	4.2
Fort William (dabar Thunder Bay)	0.1	1	0.4
Winnipegas	0.4	3	1.4
Edmontonas	0.3	2	2
Kalgaris	0.1	1	0.4
Lethbridge (panaikinta apyl.)	0.06	0.5	—
Saskačevanas	0.1	1	0.8
Vankuveris	0.2	2	0.8
Oakville	0.06	0.5	0.4
Pembroke	0.04	0.5	0.25
Įvair. apyl.	smulkios	aukos	1.45
Iš viso	100 t.	100 t.	

Beveik visose apylinkėse Fondas turėjo savo įgaliotinius, bet daugelis jų mažai ką padarę pasitraukė. Trys aktyvūs įgaliotiniai tebeveikia iki šiol: Londone — J. Bersėnas, Otavoje — inž. A. Paškevičius, Sault Ste. Marie — J. Skardis. Jie pirmutiniai išpildė su kaupu apyl. įnašų normą, kiekvienas naudodamas savo metodą. J. Skardis ėjo ir Sudburio įgaliotinio pareigas. Kai jis ten nuvažiuodavo, tautiečiai, pamatę jį, sakydavo: "Slėpkitės, atvažiavo tautos vadas Fondui pinigų rinkti . . ." Sudburiečiai šypsodavosi, bet įnašus padvigubino.

Dar tenka paminėti, kiek KL Fondas parėmė lietuvių bendruomenės švietimo ir kultūrinių organizacijų veiklą pinigais. Pradžioje 1966-68 m. Fondas buvo dar silpnas ir iš kapitalo palūkanų skyrė bendruomenės reikalams tik po $1000. Kapitalui augant ir palūkanoms didėjant, tą paramą vis didino. 1969 m. skyrė jau $2000, 1970 — $3000, 1971 — $4425, 1972 — $4750, 1973 — $5000, 1974 — $6075. Iš viso — $28.550. Numatoma, kad 1974 m. pelnas bus apie $8000. Jis bus paskirstytas po N. Metų.

Žinoma, KLF negali lygintis su JAV Liet. Fondu — pas mus viskas dešimt kartų mažiau, bet, kaip sako priežodis, "pagal Jurgį ir kepurė". Tikėkime, kad antrąją šimtatūkstantinę sudėsime daug greičiau, sakykim, per šešerius metus, nes dabar tas "dolaras" yra pigesnis, o mes visi esam turtingesni.

Lietuviškosios propagandos galimybės

AL. GIMANTAS

Savo metu mūsiškių buvo suruoštos šaunios demonstracijos prie Jungtinių Tautų ir Madison Sq. Garden Niujorke. Daug, labai daug darbo, pastangų ir lėšų surijo tie įvykiai, bet viešuma tas demonstracijas vos vos pastebėjo ir dar mažiau minėjo per radiją, spaudą ir televizijos tinklą. Minint radiją ir televiziją, žinotina, kad sulaukiama vienokio efekto, kai įvykis yra skelbiamas per vietinę stotį, ir visiškai kitokio, kai perduodamas per viso krašto žinių tinklą.

Lietuviai bent jau iš iki šiol turėto patyrimo turėjo pasimokyti, kad savaitgalis, t.y. šeštadienis ir sekmadienis, yra pačios blogiausios dienos gauti tą taip norimą "publicity". Pirmiausia dauguma įstaigų (federacinių ir lokalinių), įskaitant Jungtines Tautas (nebent išskyrus atskiras sekcijas ar specialių komitetų darbą) dirba 5 dienas. Nenuostabu, kad anuomet mūsų demonstrantai pasiekė tik uždarytos įstaigos vartus . . . Gi simboliškom demonstracijom gaila ir laiko, ir lėšų, pagaliau, tai jau arti prabangos, žinant mūsų išteklius ir visas kitas galimybes.

Antra, bene svarbiausia tai, kad savaitgaliais publikos informavimo institucijos ne tik sumažina tarnautojų skaičių, bet ir atsisako didesnio formato žinių perdavimo ar net kaikurių visam kraštui skirtų laidų. Šeštadienio laikraščiai jau būna išspausdinti, didžiausia dalis sekmadienio laidų, išskyrus didžiąsias antraštes ir keletą skilčių galimoms nepaprasto pobūdžio žinioms, taipogi būna paruošta ir išspausdinta iš anksto. Mažiau reporterių, mažiau fotografų, mažiau televizijos kamerų skiriama savaitgalio įvykiams. Todėl sveikintina iniciatyva tų mūsų veiksnių ir veikėjų, kurie pagaliau suprato esamą tikrą ir realią padėtį informacijos srityje. Labai gerai, kad Simo Kudirkos sutikimai jau daug kur ruošiami vidury savaitės. Tuomet jau tikrai galima tikėtis ryškesnio dėmesio iš viešosios opinijos formavimo institucijų. Reporteriai ir fotokorespondentai "miršta" iš nuobodulio ir laukia geros, įdomios, akualios medžiagos skubiam apdorojimui. Visa tai, kas įvyksta šeštadienį, jau pervėlu ir mažiau įdomu pirmadienio žinių laidoms. Tai liečia periodiką, radiją ir televiziją.

Savaime suprantama, demonstracijos gatvėse ar susirinkimai salėse darbo dienomis susilauks mažesnio dalyvių skaičiaus, nors mes vieni kitą ir labai graudensime. Ne kiekvienas turi galimybę pasitraukti iš savo darbovietės. Dauguma mūsų turime laisvus savaitgalius, ir tuo metu kur kas lengviau laisvalaikį skirti bendriesiems reikalams. Visdėlto, norint daugiau dėmesio iš aplinkos, kito kelio nelieka, kaip tik persiorientuoti ir nesiriboti vien savaitgalio veikla. Tai kartu reikš mūsų visų didesnį įsipareigojimą, net ir didesnį pasiaukojimą, nes nevienam tai reikš ir piniginį nuostolį — dalį ar net ir visą darbo dienos uždarbį.

VITALITY
Natūralaus maisto, vitaminų, kosmetikos ir įvairių dovanų
KRAUTUVĖ.
3288 Lakeshore Blvd. W.,
Toronto, Ont. • Tel. 259-8364
R. Statulevičius

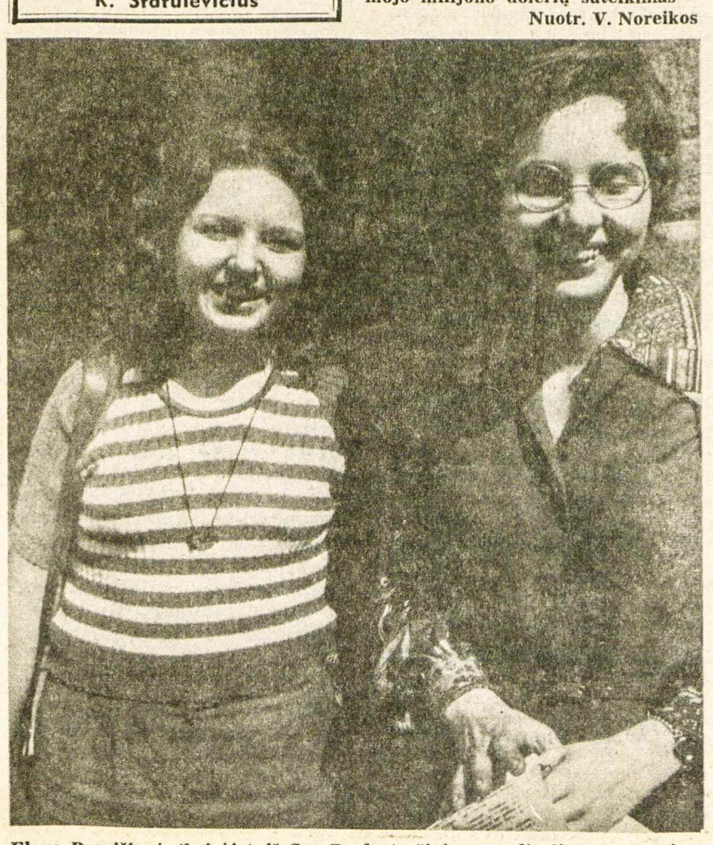

Elena Bareišienė (kairėje) iš Sao Paulo trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso būstinės vedėja su viešnia iš Kanados Laima Gustainytė-Underiene

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS
valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir ngbrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Margoji koalicija

Z. VIDUGIRIS

Stebėjomės, kai Kanados liberalų vyriausybė suteikė ypatingą globą Čilės marksistams. Iš tikrųjų, tai yra labai natūralu liberalams. Marksistai niekuomet nėra vieni. Jų idėjos pusbroliai ir įvairių pavadinimų giminaičiai, nors ir neviską jų ideologijoje mėgdami, dažniausiai jiems pasitarnauja, jei tik tam susidaro sąlygos.

Markso teorija, remdamasi pramonės k r a š t ų klasiniais prieštaravimais, į komunistinę revoliuciją pažvelgė labai siaurai. Revoliucija įvyko žemės ūkio krašte Rusijoje, kur ji tikrai nebuvo numatyta. Įvyko ji ten, kur buvo tautų kalėjimas. Mažumos buvo rusų skriaudžiamos tautiškai ir net religiškai, jei tik jos buvo nepravoslaviškos. Tas skriaudas labiausiai pajusdavo tie, kurie siekė augštesnio mokslo. Socializmu pradėjo domėtis labiausiai visų mažumų studentai, net ir turtingesnių šeimų vaikai. Tačiau nevisiems atrodė patrauklus prievartinis revoliucijos kelias. Vieni norėjo dirbti tik savo tautos liaudžiai, kiti gi turėjo neišspręstų religinių klausimų.

Marksizmas yra labai pragmatiškas religijos atveju. Juk kaip vykdysi kruviną revoliuciją, nusavinsi kito sunkiu darbu ar taupumu sukrautą nuosavybę, jei laikysies krikščioniškos moralės dėsnių. Dievas turėjo būti atmestas ir sukurta visiškai nauja bolševikinė moralė. Naujoje komunistinėje visuomenėje galėsi būti "laimingas" tiktai čia, kol būsi gyvas. Jei tikėsi antgamtiniais dalykais, būsi nepatikimas ir skriaudžiamas.

Prievartinis n u r e l i g i n i m a s, kaip esminis dalykas bolševikinėje visuomenėje, rado naujų netikėtų draugų. Visur yra žmonių, kurių moralė, veikla, įsitikinimai nėra saistomi jokios religijos. Visuomenėje paprastai jie jaučiasi nejaukiai. Bolševizmas gi tokius augština ir giria, rodo jiems pasitikėjimo. Tokie visokios rūšies liberalai, nors ir nemėgsta bolševizmo kitais atžvilgiais, pasijunta savo pasaulėžiūroje turį daug ko bendro. Pvz. nureligintoje visuomenėje jiems būtų lengviau save nuraminti.

Pagaliau d a u g talkininkų marksistai susilaukia iš tų, kurie yra apimti pavydo turtingesniam, neapykantos augščiau stovinčiam, yra patyrę skriaudos, nusivylimo . . . Dėlto Leninas pradėjo sostinės revoliuciją tik su dviem tūkstančiais savanorių, kurių dauguma buvo nerusai. Leninas pats, pasakęs daug kritiškų žodžių apie "didžiarusius", buvo totorių-vokiečių kilmės. Pirmojo politbiuro narių dauguma buvo nerusai. Pirmasis Čekos viršininkas lenkas Dzeržinskis, sutelkęs įvairių tautų revoliucininkus, labai noriai šaudė rusų ponus.

Margoji koalicija reiškiasi visur. Labiausiai užgrūdinti marksistai Amerikoje yra kilę iš mažumų, patyrę daug sunkumų čia atvykę, su karčiais prisiminimais iš paliktos tėvynės. Pavyzdžiui, senieji mūsų "pažangiečiai", palikę rusų prispaustą tėvynę, čia pateko į neįprastus kasyklų ar fabrikų darbus, o laisvalaikiu — į dr. J. Šliūpo ir jo bendraminčių atkaklią nureliginimo ir socialistinimo propagandą.

Arčiau pažinęs tikrą amerikietį "pažangietį", pamatysi, kad jis naivus. Štai vienas jų gerai išmokslintas ir iškalbus vyras, labai aktyviai reiškiasi Amerikos demokratų partijoje, kaip ir daugelis kitų kairiųjų, suėjusių į demokratus. Jis — gana savanaudiškas ir minkšto gyvenimo vyras, mėgstąs karštai dėstyti savo gyvenmo credo. Esą, komunizmas jį visuomet žavi, nes tik ten esanti visuotinė laisvė . . . Vieną vasarą jis buvo demokratų partijos pasiųstas kalbėti lietuviams Dainavos stovykloje apie vieną demokratinį kandidatą . . .

Margoji koalicija buvo matoma ir pokario išeivių bangoje. Pradžioje vieni vadindavo pasitraukusius tautos elitu, o kiti iš anapus pravardžiavo juos bjauriausiais žodžiais. Surinkta statistika ir padaryta pokario Vokietijoje studija parodė, kad tie "Dievo paukšteliai" yra visais atžvilgiais maždaug tos pačios sudėties, kaip ir likusioji mūsų tauta tėvynėje — panašiai pasiskirstę savo išsimokslinimu, užsiėmimu. Didesnė pasitraukusių dalis jokiame politiniame darbe nebuvo dalyvavus, niekam nėra nusikaltus. Dar daugiau: jų tarpe buvo senosios gvardijos marksistų, keli buvę komisarai Kapsuko valdžioje Vilniuje, keletas paskutinio komunistinio Lietuvos "seimo" ir valdžios narių, mokytojai ir globėjai kairiųjų privačios gimnazijos Marijampolėje, uždarytos tautininkų valdymo metais, išugdžiusios tiek daug uolių komunistų ir jų talkininkų. Iš jų eilių buvo ir anas agronomas iš Rytų Lietuvos, kuris per eilę metų iš ramių ūkininkaičių padarė nemažai kairių aktyvistų. Kaikurie jų buvo atsiradę su parašiutais nuleistais partizanais prie savo gimtinės apylinkių.

Jau Vokietijoje užvirė idėjinė kova dėl jaunimo. Kairusis aktyvas, sutelkęs visokių liberalių nuotaikų studentus, suorganizavo "Šviesos", vėliau "Šviesos - Santaros" sambūrį, apie kurį iš Lietuvos siuntinėjamas "Gimtasis Kraštas" rašo, esą su jais galima rasti bendrą kalbą . . .

Daug yra diferenciacijos mūsų visuomenėje, bet pagrinde tėra dvi kryptys — už Dievą arba prieš Jį . . .

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537.

Dirbtiniai dantys
BLOOR VILLAGE
Denture Clinic
R. Hejnowicz, R.D.T.
2223A Bloor Street West,
Toronto, Ont. Tel. 762-2602
Atidaryta nuo 9 v.r. - 5 v. p.p.,
šeštadieniais nuo 9 v.r. - 12 v.

SIUNČIU "Tėviškės Žiburių" PRENUMERATĄ
ir prašau siuntinėti savaitraštį šiuo adresu
(esu "TŽ" skaitytojas):

Vardas ir pavardė .....
Numeris ir gatvė .....
Vietovė (ir pašto zonos nr.) .....
Provincija ar valstija .....
(zip code number)

Metinė "T. Žiburių" prenumerata — $10.00
Rėmėjo prenumerata — $15.00

UŽSAKAU "T. ŽIBURIUS" KAIP DOVANĄ
naujam skaitytojui

Vardas ir pavardė .....
Numeris ir gatvė .....
Vietovė (ir pašto zonos nr.) .....
Provincija ar valstija .....
(zip code number)

Metinė "TŽ" prenumerata naujiem skaitytojam — $7.50
Pašto perlaidas arba čekius siųsti: "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"
2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GERIAUSI SPORTININKAI

Laikraščio "Sporta" skaitytojai kasmet renka geriausių sportininkų dešimtuką. 1974 m. geriausiu sportininku jie pripažino irkluotoją Vladą Česiūną, II vieton įrikluodami krepšininką Modestą Paulauską, III — savigynos imtynininką Česlovą Jazerską, IV — šuolininką į aukštį Kęstutį Šapką, V — irkluotoją Genovaitę Ramoškienę, VI — automobilininką Stasį Brundzą, VII — irkluotoją Vitalijų Triuškiną, VIII — savigynos imtynininką Jurijų Kuricną, IX — stalo tenisininkę Astą Stankienę, X — šaulę Virginiją Marcinkevičiūtę.

SKAIDRIŲ KONKURSAS

Panevėžyje įvyko pirmasis respublikinis skaidrių konkursas turistine tema. Dalyvavo 27 turizmo mėgėjai su daugiau kaip 300 skaidrių. Turistinių vaizdų ir portretų grupėje geriausios buvo kaunietės G. Šimkutės skaidrės. Tris premijas laimėjo vilniečių Naujikų šeima: vyras — už spalvingiausią skaidrę ir gražiausiai nufotografuotą gamtos kampelį, žmona — už skaidrėje pagautą dinamiškiausią momentą. Geriausias sąskrydžių skaidres konkursui pateikė kaunietė Z. Verbickaitė, o J. Kozlovo skaidrės vyravo su propaganda susietoj "patriotinėj" tematikoj. Šis konkursas liudija, kad Lietuvoj jau pilnai įsipilietino išeivijos pradėtas vartoti žodis "skaidrė", pakeitęs gremėzdiškai skambėjusį "diapozityvą". Tačiau tenykštėje spaudoje vis dar netrūksta perdaug ištęstų ir stiliaus požiūriu juokingai skambančių kaikurių specialistų pavadinimų. Pvz. respublikinio susivienijimo skyriaus vyr. inž. A. Kartunavičius 1974 m. "Valstiečių Laikraščio" 156 nr. skaitytojams praneša: "Zarasuose įvyko respublikinis fermų mechanizmų techninio aptarnavimo stočių meistrų derintojų konkursas..." Atrodo, kad tame konkurse varžėsi stočių meistrus derinantys asmenys, nors iš tikrųjų jis buvo skirtas mašinų priežiūros technikams.

METRIKACIJOS RŪMAI

1974 m. gruodžio 30 d. darbą pradėjo naujieji Vilniaus civilinės metrikacijos rūmai, pastatyti ant Tauro kalno pagal architekto Gedimino Baravyko projektą. Jiems yra būdingi augštyn vedantys laiptai, apvali forma. Santuokų ir vardynų sales puošia dail. Kosto Šatūno sukurti vitražai. Pati metrikacija atliekama registracijos kabinete, iškilmingas aktas — salėje, kurios balkonę įrengti elektroniniai vargonai. Salė yra sujungta su specialia fotografavimo patalpa. Vilniaus civilinės metrikacijos skyriaus vedėjas Algimantas Jakutis su savo darbuotojais dabar suka galvas, kaip pagražinti vis dar labai blankias komunistinių jungtuvių bei vardynų apeigas. Pirmajame naujųjų rūmų augšte yra administracijos ir archyvų patalpos. Pirmąją porą — Vilniaus eksperimentinės fermentinių preparatų gamyklos darbininkę Kristiną Juknaitę ir miestų statybos projektavimo instituto inž. Kęstutį Litvinovą sumetrikavo pats vedėjas A. Jakutis, o juos sveikino Vilniaus vykdomojo komiteto pirm. A. Vileikis su Vilniaus komjaunimo komiteto I sekr. N. Vaitkevičium. Naujųjų rūmų atidarymo proga skelbiama, kad Vilniuje per 1974 m. vienuolika mėnesių buvo užregistruotos 3.683 santuokos ir 6.185 naujagimiai.

MOKOSI LENKŲ KALBOS

Kaunietis R. Jasinskas "Komjaunimo Tiesos" 1974 m. 242 nr. praneša: "Senamiestyje, Daugirdo gatvelėje esančioje mokykloje, mokytojavo didysis lenkų poetas Adomas Mickevičius. Dabar mokykla pavadinta poeto vardu. Pagerbdami poeto atminimą, moksleiviai įrengė muziejų, kuriame dažnai apsilanko ekskursijos iš Lenkijos Liaudies Respublikos. Prieš metus moksleiviai, vadovaujami mokytojo H. Chmieliausko, pradėjo mokytis lenkų kalbos. Šiems užsiėmimams skiriamos keturios valandos per savaitę. Moksleiviai, besimokantys lenkų kalbos, ruošiami ekskursijų vadovais ir gidais, kad galėtų su svečiais iš LLR kalbėtis jų gimtąja kalba". Ta poeto A. Mickevičiaus vardo vidurinė mokykla yra buvusi Kauno jėzuitų gimnazija, įsteigta prieš 50 metų. Išeivijoje turime nemažai jos auklėtinių, kurie pernai būtų galėję surengti suvažiavimą auksinei sukakčiai paminėti. Deja, ji praėjo nepastebėta ir nepaminėta. Šiuo atžvilgiu "jėzuitus" pralenkė aušrokės ir aušrokai, savųjų gimnazijų sukaktį gražiai paminėję Toronte.

KLOVINIŲ EŽERAS

Pramoninio vandens problemą Utenos įmonėms išspręs jau pastatyta Rašės upelio užtvanka, sudarysianti 106 ha ploto dirbtinį Klovinių ežerą, kuriame tilps 6 milijonai kubinių metrų vandens. Tas ežeras yra šiaurinėje miesto dalyje, į rytus nuo Skaistašilio miško. Vandeniu jis bus užpildytas šiemet. Jame planuojama užveisti žuvų meškeriotojams, įrengti paplūdimius pakrantėse ir vandens sporto bazę.

VAKARONĖ MUZĖJUJE

Vilniaus ateizmo muzėjus, įsikūręs išniekintoje Šv. Kazimiero šventovėje, matyt, negali pasigirti lankytojų gausumu, nes pernai jo vadovai pradėjo organizuoti kultūrinio pobūdžio vakarones. Pirmieji pavasarį buvo pakviesti Kupiškio rajono saviveiklininkai, o prieš Kalėdas vakaronę "Linarūtės pabaigtuvės" surengė pasvaliečiai. Į šią vakaronę buvo sukviesti iš Pasvalio kilę mokslininkai, dailininkai, rašytojai, kultūros ir visuomenės veikėjai. "Valstiečių Laikraščio" bendradarbė Z. Garunkštytė, aprašydama vakaronę 1974 m. 152 nr., užsimena apie vienai žilgalvei šokėjai pateiktą savo klausimą — ar ne keista, kad buvusiuos Dievo namuos taip linksmai skamba liaudies dainos? Senutė atsakiusi: "O ko joms nesikambėt! Laimingo žmogaus ir daina kitaip skamba..." Kultūrinių renginių susiejimą su propaganda liudija ne tik šis klausimas, bet ir Z. Garunkštytės pasitelkti ateizmo propaguotojo Jono Aničo žodžiai: "...tai rodo, kokius galingus sparnus įgavo socialistinėje visuomenėje kaimo žmogus, kaip tvirtai jis stovi žemėje, kaip plačiai jis žiūri į pasaulį ir savo paskirtį jame. Engtas ir tremptas, dulkę laikytas žmogus atsistojo visu ūgiu, patikėjęs savo darbu ir kūrybos galia". Istorijos mokslų kandidatu tituluojamas J. Aničas, atrodo, užmiršo, kad į pasaulį p'ačiau pažiūrėti tegali kompart'jos kruopščiai atrinkti žmonės su specialiu Maskvos leidimu. Kaimo žmonių masei pasaulis tėra pažįstamas iš kompartijos kreivos propagandos.

V. Kst.

Taip atrodo dabar Seredžiaus šventovė okupuotoje Lietuvoje

SAULT STE. MARIE, ONTARIO

JAU KURIS LAIKAS nesimato korespondencijos iš mūsų kampelio. Tai dar nereiškia, kad mūsų kolonija jau išnyko — kiek jėgos leidžia, dar juda. Štai, praėjusį rudenį per "Folk Arts" derliaus balių apyl. valdyba suorganizavo lietuviškų audinių, rankdarbių ir gintaro parodėlę, kuri buvo visų turtingiausia. Ji buvo paminėta ir vietos spaudoje. 1974 m. lapkričio 23 d. kukliai paminėjome Lietuvos kariuomenės atkūrimą. V. Skaržinskas skaitė trumpą paskaitą apie kariuomenės atliktą vaidmenį tautai ir valstybei. — Mūsų tautietės, kartu su kitom tautinėm grupėm, turėjo įvairių kepinių-pyragaičių prieškalėdinį pardavimą. Kepinius paruošė ponios — Hinienė, Okmanienė, Gasperienė, Skardienė ir Vanagienė. Pardavinėjo: Gasperienė, Vanagienė ir S. Vanagaitė. Padaryta pelno, kuris bus skirtas lietuviškiems reikalams. — 1974 m. gruodžio 16 buvo iškilmingai atidaryta nauja miesto rotušė. Miesto burmistrui pasiūlius, pagrindinėje salėje, žemiau valstybinio Kanados herbo, buvo pakabinti ir visų mieste gyvenančių tautybių herbai. Jų tarpe kabo ir mūsų Vytis. Per atidarymą Vytį miesto burmistrui įteikė apyl. pirm. R. Gasperas ir S. Vanagaitė. — Prieš Kalėdas per vietos televiziją buvo perduoti įvairių tautų kalėdiniai papročiai. Apie kalėdinius lietuvių papročius labai vykusiai paskaitė Klara Goldbergaitė. — N. Metų sutikimą surengė apyl. valdyba ukrainiečių parapijos salėje. Dalyvavo beveik visi tautiečiai. Skanią vakarienę paruošė p.p. Vanagienė ir Gasperienė. **A. V.**

WINNIPEGIEČIAI!

REIKALINGAS "PLUMBER'IS"?

Skambinkite 233-1158 **Nuolaida tautiečiams!**

S. Ramančiauskas

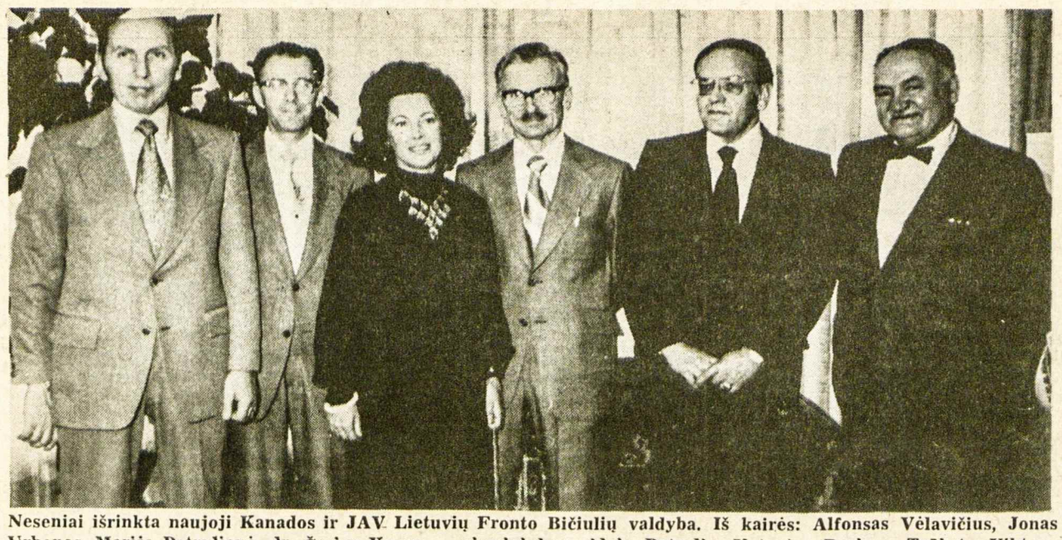

Neseniai išrinkta naujoji Kanados ir JAV Lietuvių Fronto Bičiulių valdyba. Iš kairės: Alfonsas Vėlavičius, Jonas Urbonas, Marija Petrulienė, dr. Česius Kuras — pirmininkas, Algis Petrulis, Vytautas Barisas. Trūksta Viktoro Palūno ir Vaciaus Rociūno

HAMILTON, ONT

KAUKIŲ BALIŲ šiemet ruošia ateitininkai. Jis įvyksta vasario 8 d. Jaunimo Centre. Jau laikas pradėti jam ruoštis, nes šiemet bus skiriama daug vertingų premijų už geriausius pasirodymus. **K. M.**

MERGAIČIŲ CHORO "AIDAS" visuotinis tėvų - rėmėjų susirinkimas įvyks sausio 26 d., 4 v. p. p., parapijos salėje. Bus aptarti choro reikalai. Kviečiami visi tėveliai dalyvauti.

"AIDAS" ATLIKS dalį programos Hamiltono Vasario 16 minėjime. Taip pat "Aidas" yra pakviestas dalyvauti Londone Vasario 16 minėjime vasario 16 d. KLB Montrealio apylinkės valdyba "Aidą" pakvietė koncertui gegužės 10 d. Be to, "Aidas" sparčiai ruošiasi savo penkmečio koncertui balandžio 26 d. Penkmečio proga "Aidas" ruošiasi išleisti naują dainų plokštelę.

NAUJOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS "Gelbėk mus!" (Filadelfijos lietuvių choro giesmės), "Laumės juosta" ir kitos. Jas galima gauti sekmadieniais po 10 ir 11 v. pamaldų Jaunimo Centre. **J. P.**

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA auga narių skaičiumi — jau turi per 90 šaulių. Kovo 1 d. AV par. salėje šaukiamas metinis kuopos susirinkimas, bus renkama nauja valdyba. Visi šauliai kviečiami dalyvauti.

Jau buvo rašyta, kad šauliai ėmėsi iniciatyvos papuošti Jaunimo Centro salę mūsų buvusių prezidentų ir didžiųjų kunigaikščių portretais. Mecenatai yra organizacijos ir pavieniai asmenys. Dar trūksta mecenatų, kurie galėtų šį projektą finansiškai paremti. Kreiptis į šaulių kuopos pirm. P. Kanopą, 48 Holton Ave. S.

PER ŠAULIŲ MOTERŲ surengtas Kūčias buvo prisiminti Brazinskai ir ta proga surinkta aukų. Aukojo po $5: Pr. Gudinskas, J. Romikaitis, A. Stasevičius, St. Žioba, P. Kanopa, A. Petkevičius; po $2: kun. L. Januška, K. Bungarda, J. Bajoraitis, B. Pakalniškis, St. Šukaitienė, V. Paulaitis, V. Norkevičius, K. Čeliauskas, V. Kežinaitis; po $1: J. Klypas, E. Sadauskienė, A. Žulys ir V. Lukoševičienė. Iš viso surinkta $52. Vėliau aukojo po $10: M. Juodis, A. Povilauskas; po $5: B. Daugilis, A. Deksnienė, A. Giriūnas, J. Januškevičius, Kl. Jurgelis, M. Kvedarienė, J. Leščius, J. Mikšys, V. Skvereckas, J. Stankus; $4: prel. J. Tadarauskas; po $2: S. Dalius, A. Jankauskas, J. Kareckas, G. Melnykas, S. Pilipaviičus, F. Urbaitis, P. Vaitonis; po $1: B. Antanaitienė, P. Vaitkus, O. Savickienė. Iš viso surinkta aukų $143. Aukos dar priimamos. Prašome įteikti kuopos valdybos nariams. Sausio 7 d. Brazinskams pasiųsta $130, už likusią sumą bus jiems pasiųsta knygų ar laikraščių pagal pageidavimą. **Ad.**

ST. CATHARINES, ONTARIO

ATSTOVĖ IŠ BRAZILIJOS. Važiuodama pro šalį, pas mus sustojo III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso rengėjų komiteto narė iš Sao Paulo Živilė Jūraitytė, istorijos bei prancūzų kalbos studentė. Ji papasakojo, kad tas kongresas prasidės šių metų pabaigoje, apie Kalėdas, ir baigsis apie sausio 6 d. Studijų savaitė bus Sao Paulo mieste, stovykla — Argentinoje, Buenos Aires, o tautinių šokių bei talentų vakaras — Urugvajuje, Montevideo mieste.

Kanadoje ši atstovė išbus apie du mėnesiu. Ji nori susipažinti su to kongreso Kanados lietuviais atstovais, jų sumanymais bei pageidavimais. Atvyko ji tiesiog pas Kanados jaunimo veikėją, "TŽ" jaunimo skyriaus redaktorę Gabiją Juozapavičiūtę. Paskui ji vyks į Montrealį, kur gyvena jos krikšto motina.

Šios lietuvaitės veikėjos tėvas yra rašytojas, poetas, žurnalistas Klemensas Jūra, parašęs romaną "Didysis sielvartas", novelę "Okeanidą", išleidęs kelis poezijos rinkinius. Brazilijoje jis parašė kun. B. Suginto biografiją "Tėvynės vaidila", leido keturias laidas kalendoriaus "Genys". Verčiasi prekyba. Duktė Živilė yra aktyvi lietuvybės veikėja. Ji dalyvauja literatūros būrelyje, kuriame yra apie 20 narių. 1972 m. ji dalyvavo ir Kanadoje - JAV-se surengtame jaunimo kongrese. Ji mano, kad Kanados lietuviai labai gerai gyvena. Aplankė Niagarą, šį kartą jau žiemos metu. Ta proga viešnia perdavė šio krašto lietuviams geriausius linkėjimus. **Kor.**

NAUJA VALDYBA. Sausio 12 d. išrinktoji Kanados Lietuvių Karo Veteranų "Ramovės" valdyba pasiskirstė pareigomis. P. Polgrimas — pirmininkas, Z. Jakubonis — sekretorius, K. Galdikas — iždininkas, J. Skeivelas—ligonių lankytojas, J. Vyšniauskas — parengimų vadovas. Į revizijos komisiją išrinkti — A. Šukys ir S. Janušonis. Šis skyrius Niagaros pusiasalyje egzistuoja nuo 1955 m. balandžio 24 d., gražiai atstovaudamas Lietuvos karių tradicijoms bei nepriklausomos Lietuvos laisvės siekimams. Pradedant trečią dešimtį metų, naujai išrinktoji valdyba ruošiasi savo veiklą patvirtinti.

Visuotinis narių susirinkimas dėkoja buvusiai valdybai, revizijos komisijai už atliktus darbus ir p. p. Dauginams už leidimą pasinaudoti savo gražia patalpa. **Koresp.**

Sudbury, Ontario

NAUJOJI APYLINKĖS VALDYBA, š. m. sausio 1 d. išrinkta dvejų metų laikotarpiui, pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Jadvyga Labuckienė, vicepirmininkai Vladas Juška ir Klemensas Jonikas, ižd. Antanas Juozapavičius, sekr. Juozas Staškus.

VASARIO 16 MINĖJIMAS rengiamas vasario 8 d., 6.30 v. v., ukrainiečių salėje (130 Frood Rd.). Meninę programą atliks Toronto tautinių šokių grupė "Atžalynas", vadovaujamas Silvijos Martinkutės. Po meninės programos — šokiai. Bus ir bufetas su valgiais ir gėrimais. Naujoji apylinkės valdyba kviečia visus Sudburio ir apylinkės tautiečius bei jų svečius dalyvauti.

KITI RENGINIAI. Motinos Dienos minėjimas gegužės 6 d. slovakų salėje (28 Alder St.), Tautos šventė — rugsėjo 6 d. ukrainiečių salėje (130 Frood Rd.), Kariuomenės šventė — lapkričio 22 d. ukrainiečių salėje. **Kor.**

EDMONTON, ALTA.

KUN. K. KUZMINSKAS iš Čikagos lankėsi Edmontone gruodžio 18 d. ir Lietuvių Namų koplyčioje atlaikė lietuviškas pamaldas. Jo lankymosi tikslas — parinkti aukų šventovių, seminarijos bei kunigų išlaikymui okupuotoje Lietuvoje. Svečias iš Edmontono sekančią dieną su ta pačia misija išvyko į Winnipegą, Man.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS, suruoštas Edmontono Lietuvių B-nės valdybos pastangomis, įvyko Lietuvių Namų salėje gruodžio 31 d. Prie gražiai padengtų stalų skoningai papuoštoje salėje, jaukioje atmosferoje ir pakilioje nuotaikoje per 70 edmontoniečių gražiai palydėjo senuosius ir su šampanu sutiko naujuosius metus. Vakaro pranešimus su humoru atliko Justinas Augis ir p.Dudaravičienė. Bufete darbavosi Stasys Misiulis. Išmušus laikrodžiui 12 v., susirinkusius pasveikino KLB Edmontono apylinkės pirm. A. Dudaravičius, L. Namų v-bos vardu — pirm. J. Pašukonis. Juozas Kynas paskaitė specialiai N. Metų progai parašytą savo kūrybos eilėraštį. Tai buvo gražiai ir kultūringai kartu praleistas pobūvis, vertas padėkos ir pagarbos rengėjams.

VASARIO 16 MINĖJIMAS įvyks vasario 15, šeštadienį, Edmontono Lietuvių Namuose. Sekančią dieną, sekmadienį, įvyks visuotinis L. Namų šėrininkų ir rėmėjų susirinkimas. Jis yra ypatingai svarbus, nes jame bus sprendžiamas tolimesnis Lietuvių Namų likimas bei renkamos naujos LN ir Bendruomenės valdybos. Kviečiami visi dalyvauti.

Žvalgas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **"TALKA"**

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $5.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas .... 8½ %
term. depozitus 1 m. 9%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas .. 12%
nekiln. turto pask. 11½ %

Mesos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger **Ltd.**

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
• GUELPH LINE prie PROSPECT,
• BURLINGTON — 639-0510
• LLOYD D. JACKSON SQUARE,
• HAMILTON — 525-9641

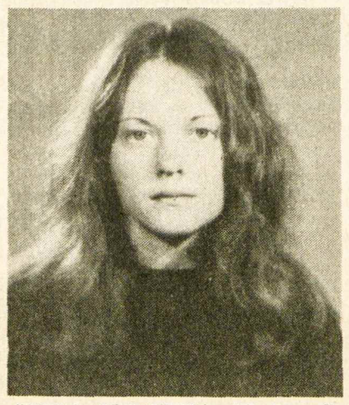

ŽIVILĖ JŪRAITYTĖ, III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui rengti komiteto atstovė iš Brazilijos. Ji šiuo metu lankosi Kanadoje, stebi vietinio jaunimo veiklą ir rūpinasi kongreso reikalais

ROCHESTER, N.Y.

VIETINIS LAIKRAŠTIS (jo iškarpa gauta "TŽ" redakcijoje be pavadinimo) plačiai aprašė kalėdinius lietuvių papročius ir įdėjo Aldonos Olienės nuotrauka. Straipsnį parašė Betty Adams, pasikalbėjusi su p. Oliene, kuri smulkiai papasakojo ne tik apie kalėdinius lietuvių papročius, bet ir pateikė kalėdinių valgių receptus, kurie ištisai buvo išspausdinti laikraštyje. Įdomu tas, kad visų valgių pavadinimai palikti lietuvių kalba ir pridėtas vertimas į anglų kalbą. Iš aprašymo matyti, kad prieš Kalėdas Ročesterio muzėjuje ir mokslo centre buvo surengtas folklorinis festivalis, kuriame dalyvavo ir lietuviai.

KOMENDANTO...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Mikuckiui buvo leista rašyti atsiminimus, tai tik tam, kad tarnautų sovietiniam tikslui. Mano supratimu, po Alseikos išvykimo maskoliai nori sudaryti įspūdį, jog išeivių tarpe yra asmenų, dirbančių sovietų naudai. Tokiu būdu norima drumsti išeivių veiklą. Ar Mikuckis buvo šnipas, atsakymą jis nusinešė į kapus. "Gimtajame Krašte" atspausdintos atsiminimų ištraukos iš dalies prieštarauja tikrovei. Pvz., jei Guzevičius nutraukė Mikuckio bylą, ir šis pasirašė pasižadėjimą, tai kodėl jis buvo dar laikomas kalėjime? Kas pažinojo enkavedistą Guzevičių, tą maskoliams parsidavusį sadistą, gerai supranta, jog aprašytas "jo tėviškas elgesys su Mikuckiu" yra pasaka mažiems vaikams. Mikuckis mokėjo gerai valdyti plunksną. Dėlto neabejotina, kad tuos atsiminimus parašė ne Mikuckis, bet koks nors enkavedistas.

Čia išvardintus faktus žinau, nes nuo 1933 m. dirbau Kauno prokuratūroje. **V.**

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB KRAŠTO VALDYBA yra gavusi pranešimą iš "Radio Liberty" informacijos skyriaus JAV direktoriaus R. L. Tuck lietuviškų laidų reikalu. Jos buvo pradėtos š.m. sausio 5 d. ir bus transliuojamos tik sekmadieniais iki kovo 1 d., o po šios datos — kasdien. Sutarti 18 mėnesių dirbti vyriausiu lietuvių laidų redaktoriumi Muenchene yra pasirašęs visuomenininkas Juozas Laučka. Jam tris mėnesius sutiko talkinti Švedijoje gyvenantis dr. Kajetonas Čeginskas. Lietuviškajame skyriuje taipgi darbuojasi jau ankstyvesnis "Radio Liberty" pareigūnas Aleksandras Katsas. Kitų prašymai tebėra svarstomi.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS centro valdyba Čikagoje yra gavusi apie 100 JAV lietuvių artimųjų vardus ir pavardes, kuriuos jie stengiasi atsikviesti iš okupuotos Lietuvos, nesusilaukdami Maskvos sutikimo. Dalis šio sąrašo jau perduota atitinkamoms Vašingtono įstaigoms, kita dalis baigiama ruošti. Jei kas norėtų papildyti tokių neišleidžiamų artimųjų sąrašą, prašomi kreiptis į ALTos būstinę, 2606 W.63rd St., Chicago, Ill. 60629. Reikia pažymėti savo bei kviečiamo asmens vardus ir pavardes, pastarojo gimimo datą bei vietą, laiką paskutinio Lietuvoj paduoto kvietimo, kada ir kur paskutinį kartą buvo atmestas prašymas išvažiuoti. Pridėtini vardai ir kitų šeimos narių, kurių laukiama atvykstant su kviečiamuoju.

VLIKO RAŠTINĘ NIUJORKE aplankęs Bohdan Kawecki, vilnietis teisininkas, pateikė duomenų apie Sibiro Severul lageryje sutiktus lietuvius II D. karo pradžioje. Lenkų ir kitų tautybių kalinių sąrašą buvo sudaręs Vilniaus Stefan Batory universiteto profesorius ir Vilniaus vaivada Stanislaw Koscialkowksi. Jų pavardes jis taipgi diktavo B. Kaweckiui, numatydamas to sąrašo dingimą. Abu jie buvo išleisti 1942 m. Britanijon pagal lenkų egzilinės vyriausybės susitarimą su Sovietų Sąjunga. Po prof. S. Koscialkowskio mirties jo buvusieji universiteto bendradarbiai išleido knygą "Raptularz", kurios didžiąją dalį sudaro profesoriaus atsiminimai. Minėtoje koncentracinėje stovykloje buvo apie 240 lietuvių, 230 lenkų ir 60 estų. Lietuviai, būdami jauni vyrai, turėjo mažesnį mirtingumo laipsnį. Jiems taipgi daug padėjo kilimas iš kaimo, jame išmokti praktiški darbai. Jie pasižymėjo geru susiorganizavimu, solidarumu, tarpusavio parama bei kantrybe. Lenkų kunigo laikomas pamaldas lankydavo ir lietuviai, giedodami savo giesmes. Nors politiniai santykiai tarp lietuvių ir lenkų buvo įtempti, abi pusės stengėsi respektuoti viena kitą, nevengdamos sveikinimų švenčių proga, užuojautų mirties atvejais. Pasak prof. S. Koscialkowskio atsiminimų, vėliau ir lietuvių grupę pradėjo graužti stovyklinio gyvenimo rūdys, atnešusios moralinį pašlijimą, nesutarimus, vaidus ir kartais net muštynes. VLIKo svečias B. Kaweckis papasakojo porą įdomių nuotrupų iš savo patirties su lietuviais. Jam didelį įspūdį padarė Balys Žygelis, Britanijon besiruošiančiam išvažiuoti senukui prof. Jaszczycui slapta pakišęs vilnonių kojinių porą, matydamas jo suplyšusius autus. B. Kawecki jis prašė nepasakyti profesoriui, iš kur tos kojinės atsirado, ir teisinosi, kad jos jam pačiam esančios nereikalingos, nes jis jau neišeisiąs iš stovyklos. Įdomų pasikalbėjimą ligoninėje B. Kawecki turėjo su plk. Papečkiu apie Lietuvos ir Lenkijos praeitį. Kai B. Kawecki prasitarė, kad Lietuvos ir Lenkijos sąjunga galbūt juos būtų išgelbėjusi nuo puvimo šioje stovykloje, plk. Papečkys atkreipė dėmesį į kitą medalio pusę. Jo nuomone, tokiu atveju ne tik Vilniuje, bet ir Kaune būtų kalbama lenkiškai. Todėl jam esą geriau pūti stovykloje.

Brazilija

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO III KONGRESO finansų komisiją Sao Paulo mieste sudarė: pirm. prel. P. Ragažinskas, vicepirm. N. Stasiulionis, iždininkai J. Tatarūnas ir V. Banys, sekretorės H. Mošinskienė ir G. Žarkauskaitė. Jų laukia nelengvas lėšų telkimo darbas, nes kongreso sąmata siekia $22.000.

KUN. JONAS JANILIONIS 1974 m. gruodžio 28 d. ankstų rytą mirė Rio de Janeiro Šv. Juozapo ligoninėje, sulaukęs 82 metų amžiaus. Velionis, kilęs iš Biržų apskrities, mokėsi Rygos gimnazijoje ir Žemaičių kunigų seminarijoje, kur kunigu buvo įšventintas 1915 m. birželio 26 d. Kunigavo Rimšėje, Geidžiūnuose, Biržuose, prisidėdamas prie šio miesto gimnazijos įsteigimo, Panevėžyje, Liepojoje, Kaune, Zarasuose ir Smėlynėje. Atvykęs į P. Ameriką, 1930 - 38 m. pastoracinį darbą dirbo Argentinos sostinėje Buenos Aires, o nuo 1939 m. — Brazilijos Rio de Janeiro mieste, eidamas negausios lietuvių kolonijos kapeliono pareigas. Sveikatai susilpnėjus, paskutiniuosius porą metų praleido pas kun. M. Valiukevičių Niteroi mieste. Ligoninėje buvo atsidūręs ne tik dėl sveikatos susilpnėjimo, bet ir dėl kojos susilaužymo. Velioniu rūpinosi dr. S. Saunorienė, nemokamai teikdama visus patarnavimus. Palaidotas Catumbi kapinėse, kur Rio de Janeiro lietuviai turi savo mauzolėjų. A.a. kun. J. Janilionis čia buvo pastatęs Vatikano nuncijaus pašventintą paminklą pasaulio lietuviams, žuvusiems už tėvynę ar mirusiems svetur su jos meile širdyje. Brazilijoje jis buvo įsteigęs lietuvių radijo valandėlę, išleidęs du metraščius ir maldaknygę "Rūpintojėlis", susilaukusią ir portugališkos laidos "Cristo Pensativo" pavadinimu.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIAI susilaukė pirmo oficialias teises turinčio lietuvio vertėjo. Prieš Kalėdas išlaikęs paskutiniuosius egzaminus Buenos Aires universiteto teisių fakultete, lietuvių kalbos vertėjo diplomą gavo Adolfas Baltušis. Jo lietuvių egzaminatoriais buvo "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas bei redaktorius Pranas Ožinskas ir Jonas Pogoreckis. Lig šiol vertimai dažniausiai būdavo atliekami lietuviškų laikraščių redakcijose, bet juos pasirašydavo svetimtaučiai, pvz. Vilniuje lenkų gimnaziją baigęs J. Wolpowicz, suprantąs lietuviškai. Vertėjas A. Baltušis yra Argentinoje gimęs Juozo ir Elzės Baltušių sūnus, vedęs Aldą Petrauskaitę. Lietuviškoje veikloje jis daugiausia reiškiasi Argentinos Lietuvių Centre, dėstydamas lietuvių kalbą vyresnio amžiaus jaunuoliams, o jaunuosius moko Nelida Burbaitė.

Australija

TASMANIJOS SOSTINĖJE HOBARTE veikliai reiškiasi nauja baltiečių organizacija **HELLP**, kurios santrumpą sudaro šūkis: "Help Estonia, Latvia, Lithuania People". Hobarto aikštėje surengtoj demonstracijoj HELLP reikalavo laisvės Vilniuje nuteistiems kraštotyrininkams Š. Žukauskui, A. Sakalauskui, I. Rudaičiui, V. Poviloniui ir A. Mackevičiui. Demonstracijoje dalyvavo ir žodį tarė Tasmanijos turizmo ir imigracijos ministeris Miller. Dienraštis "The Advocate" Tasmanijos laidon įsidėjo didelę šios demonstracijos nuotrauką su tautiniais drabužiais pasipuošusiom lietuvių atstovėm — M. Kairyte ir I. Jurevičiene.

Italija

ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS rektorius prel. Tulaba Kalėdų proga išsiuntinėtame tradiciniame laiške pateikia akademijos 1974 m. apžvalgą. Iš laiško sužinome, kad tais metais kunigais buvo įšventinti du kolegijos auklėtiniai — lietuvis kun. J. Volodka iš Australijos ir slovakas kun. T. Badovskis. Mokslus taipgi baigė du kunigai — kun. Alfonsas Savickis, grįžtantis Australijon talkinti kun. P. Butkui, ir kun. Domas Valentis, laikinai dirbantis vokiečių sielovadoj Bad Woerishofene kaip klebono kun. A. Bungos pagalbininkas. Naujų klierikų 1974 m. buvo priimtas tik vienas — Kedys iš Klevelando, Ohio. Iš kolegijos išstojo klierikas Jonas Stundžia.

Britanija

"EUROPOS LIETUVIS" sausio 7 d. laidoje patvirtino Kauno dramos teatro buvusio režisoriaus Jono Jurašo turėjusį įvykti atskridimą Vienon. Austrijos sostinėn jis atvyko su šeima — žmona ir sūnumi. Pasak "Europos Lietuvio", laikinai planuoja apsistoti V. Vokietijoje. Tolimesnių jo planų nepavyko sužinoti. J. Jurašas yra talentingas režisorius, susikirtęs su kompartijos cenzoriais dėl J. Grušo "Barborai Radvilaitei" taikytų varžtų. Kompartijos kišimąsi į veikalų pastatymus bei režisūrą jis pasmerkė specialiu laišku, pasiekusiu išeivijos spaudą, ir buvo pašalintas iš teatro. Spaudoje buvo pasirodžiusi žinutė, kad jį Niujorkan yra pakvietęs avangardinis teatras "La Mama".

Vokietija

LENOS VALAITYTĖS spalvota nuotrauka savo viršelį papuošė žurnalas "Echo der Frau". Ji yra estradinių melodijų dainininkė, susilaukusi pripažinimo plokštelių pasaulyje, ištekėjusi už vokiečio, bet tebenaudojanti savo lietuvišką pavardę — Valaitis. Žurnalas pabrėžia, kad lietuvė dainininkė L. Valaitis pagrindinį dėmesį skiria ne karjerai, o savo šeimai, ypač pusantrų metų amžiaus sūnui Markui. Dėl jo ir šeimos ji atsisakiusi dalyvauti programose, kurios jai būtų davusios 100.000 DM. Minima ir senelė Valaitienė, kuri, Lenai išvykus, anūkui Markui išverda bulvių košės, kai su juo nepajėgia susitvarkyti. Ta košė — jo mėgstamiausias patiekalas.

STASYS MOTŪZAS, gyvenantis Vechtos senelių prieglaudoje, yra nepamainomas Vasario 16 bei kitų minėjimų organizatorius ir talentingas medžio drožėjas. Jo drožiniais iliustruoti minėjimų aprašymai pasiekia vokiečių spaudą. "Nordwest Zeitung" įsidėjo nuotrauką jo grupinės skulptūrėlės, vaizduojančios lietuvių šeimos bėgimą nuo sovietinės grėsmės. Išdrožtas užrašas skelbia: "Bėga nuo bolševikinio teroro 1944 m."

Lenkija

ŽAGARIŲ LIETUVIAI surengė šaškių žaidimo varžybas, kuriose dalyvavo ir kelių kitų lietuviškų kaimų atstovai. Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos Žagarių rateliui vadovauja pirm. Petras Dapkevičius, talkinamas valdybos narių — Onos Jokūbauskienės ir Birutės Jančiulytės.

KAMPUOČIŲ KAIME įsteigtam Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos rateliui vadovauja pirm. Juozas Pečiulis su valdybos nariais Vyt. Grigučiu ir J. Šliaužiu.

Lietuvių jėzuitų provincijolas ir Klevelando lietuvių Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas priima ten koncertavusios sol. G. Čapkauskienės autografuotą plokštelę. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Knyga iš smagiosios pusės

ANTANAS MUSTEIKIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Nors ir nekritikuojanti "Kiaurų rieškučių" iš esmės, P. L-nė "Žilvino žuvimo tragikoje" (**Moteris,** 1973 m., 4 nr.) išreiškia taiklią pastabą, jog nedera ošiančių medelių, Eglės ir jos vaikų, vadinti bekraujais, bedvasiais augalėliais. Tai tiesa, Betgi tos pasakos pagrindinė mintis ir yra išreikšta 227 p. viršutinėse eilutėse. Kritikuojami sakiniai yra ne kas kita, o dėstytojo iššauka, v a r t ojama dažno velnio advokato, norint atremti netinkamus oponento argumentus. Jie neturėtų nuvertinti didžiųjų Eglės pasakos prasmių ir žavesio, kuriuos P. L-nė gražiai iškėlė.

Konkretus autorius

Neaplenkiant trečiosios knyknygos "malėjų" dalies, tenka iššaukti ir patį autorių, pastatyti jį į kampą ir liepti atsakinėti. Pirmiausia—kaip ten su tikrove ir išmone?

Kiek aš žinau, kaip autorius galvojo ir rašė, tai galiu pasakyti, jog nėra nė vieno tikro tikrovės veikėjo (fotografijos) visoje knygoje, nors didžioji personažų dalis turi vieną kitą bruožą, pagautą iš kasdienio gyvenimo. Autorius vengė augštos fantazijos ir dirbtinių situacijų, kurias skaitytojai lengvai pastebi ir atmeta kaip melagingas, tad sąmoningai rašė apie tai, ką geriau pažino — aplankytas vietas, patirtas profesijas, pasisavintas mokslo žinias. Dažnai jis parinko ir veikėjų vardus, kurie turėjo neatsitiktinių panašumų su tikroviniais, bet jų charakterius jis savaip nudažė ir surikiavo pagal užsibrėžtą problematiką. Sutirštintu tikroviškumu tikėjosi jis patraukti skaitytojus pagal dėsnį (ar prietarą): juo didesnė "autobiografija", juo daugiau "pikantikos".

Autoriaus valia pagrindinis veikėjas Liudvikas tyčia aiškina savo broliui Mečiui, kad pirmojo pergyvenimai yra tikra autobiografija, kur sugrūsti romanui reikalingi ir nereikalingi dalykai, nors autorius iš anksto buvo pasirūpinęs tame pasakojime atskleisti tik tai, kas, jo nuomone, reikalinga knygos visumai. Ta sugestija, atrodo, patiki brolis, o su juo ir didžioji skaitytojų ir kritikų dalis.

Kaip matėme iš paskelbtų atsiliepimų, kaikurie skaitytojai netgi piktinasi, jog autorius skalbia savus baltinius viešumoje, o kritikai tikina, jog gyvi personažai nė p ė d a neatšokę nuo tikrovės. Be augščiau minėtųjų, dar galima pridėti, kad T. Ž. K. laiko patį autorių baigus Kolumbijos (Columbia) universitetą, kai tikrumoje jis baigė Niujorko vardo universitetą, o tik knygos herojus susijęs su Kolumbijos universitetu Niujorke. Švenčių proga autorius gavo sveikinimo atviruką iš New Jersey, kur viena skaitytoja, atpažinusi antraeilį veikėją kaip savo giminę, su nusistebėjimu klausia, ar jis toks iš tikrųjų ir yra buvęs. Atsirado ir toksai skaitytojas, k u r s priekaištavo, kodėl autorius jo "neįamžinęs". Ar ne smagu?

Autoriui atrodo, kad dažni veikėjų pavidalai jam būtų išsidriekę iš jo vaizduotės šaltesni, jei nebūtų buvę sušildyti bent maža dalele artimųjų, draugų ar pažįstamų savybių. Tad tiesa, kad pagrindinio veikėjo profesija atitinka autoriaus profesiją ir kad autorius turėjo brolį džiovininką G a u t ingo sanatorijoj, bet tai beveik ir viskas. J o k i o "dialogo", jokios "išpažinties" tarp tikrovinių brolių nebuvo; taip pat nebuvo jokios tikrovinės Genevievės-Margaritos, jungiančios abiejų brolių gyvenimą, jokios Aldonos ar Alfos... Inspektorius turi keturių tikrovės asmenų bruožų... Ir tie, kurie gerai pažįsta tariamus Juozo Mitkaus ar Broniaus Kriaunaičio prototipus, gali paliudyti, kad tokių iš viso nebuvo, nors dalis tų veikėjų bruožų nėra atsitiktiniai. Koks nors savitas pertaras, vartojamas tikrovinio draugo, ar smulkmena, jog žmogus gyvenęs Schwaebische Gmuende stovykloje ar Pietų Amerikoje, ir net charakteringi poelgiai neturėtų būti sutapatinami su tikrove, nes "Kiauros rieškučios" pagrindžiai yra išmonė (fikcija). Beje, visų veikėjų tarpe gal tik teta yra perarti tikrovės.

Žinoma, netenka abejoti, ar autorius save išsako. Bet jis tai daro ne vienu pagrindiniu herojum, o ir kitais. Ta pačia prasme galima atsukti horoskopą ir į visus kritikus bei skaitytojus: pareikšdami savo įvertinimą bei įspūdžius knygos adresu jie atskleidė dalį savęs, taip sakant, apnuogino ir savo asmenį, ir nesvarbu, ar jie patys tai žino, ar nenujaučia, ir dėlto neverta kalną supilti.

Tikrovė gali būti "nudėvėta", bet ji nėra išvengiama tam autoriui, kuris yra arčiau realistinio rašymo būdo. Pabandytų jis visai neduoti tikrovės pamušalo ar iškreiptų bėgimų ar emigracijos "faktus", nusipelnytu daug daugiau kritiškos pylos. Žinoma, kitas dalykas, jei tai, kas "nudėvėta", reikštų kitų autorių sekimą. Bet tokio priekaišto man neteko užtikti.

Nors ir žinodamas, kad tai, kas vieniems patinka, kitiems nepatiks, autorius visdėlto bandė išlaikyti visus tris savotiškos mįslės herojus sveikus: kopūstą, ožką ir vilką. Žmogus juos turi pergabenti per upę laiveliu, kurs pakelia tik du daiktus. Autorius, kaip mįslės laivininkas, norėjo rasti pusiausvyrą tarp trijų dalykų, bandydamas nieko nenuskriausti, kartais labiau rūpindamasis vienu, kartais kitu dalyku, nuolat turėdamas vargo juos visus sujungti į vienumą.

Pirmiausia, knyga yra pilna įvykių, įvykėlių bei nuotykių, kuriais autorius tikėjosi palaikyti išorinio veiksmo įtampą, kuri normaliai patraukia dažno skaitytojo smalsumą ir domesį. Antra, autorius rūpinosi vartoti daugiau ar mažiau natūralią kalbą, vengdamas perkrautų įvaizdinių epitetų, kalbą, kurią eiliniai žmonės kasdienos pokalbiuose vartoja, t. y. be tapybinio, poetinio pakilumo, kalbą, paremtą savo tarmės šviežumu, kas, atrodo, yra būtina literato skoniui apraminti. Ir trečia, autorius tiesiogiai nepiršo savo problematikos, kad išvengtų galimų priekaištų, jog esąs tezinis pamokslininkas ar publicistas; tą problematiką jis užklojo paviršutiniška nuotykių ir tarminės gražbylystės danga, tikėdamasis, kad reiklus skaitytojas iš autoriaus užuominų ir gal net savų pastangų ją atkas. Kaip matėme, du kritikai visdėlto išskaitė ir nujautė, prisipažinsiu, tą pačią problematiką, kurią autorius turėjo galvoje.

Kaip daugelis romanistų, autorius pradėjo savo knygą ne tik veiksmui įpusėjus, bet jo pabaigoje: pagrindinis "herojus" jau buvo praradęs žmoną, netapęs trokštamu kūrėju, nesuprantąs, kodėl viskas buvo sudužę į šipuliukus, ir, rodos, kad tai jau epilogas. Taip yra knygos pradžioje, kai herojus, pažvelgęs į sieninį savo žmonos portretą, ištaria: pikto angelas. Tačiau knygos pabaigoje tas pats portretas iššaukia kitokią herojaus pagavą: kiek daug jame žmogiškų, brangių bruožų! Kaip gaiviame mylimos sesers kape. Tarp šių dviejų taškų sklaidasi visa problematika.

Pasakojimas pirmuoju asmeniu — autoriaus užmačia — turėjo būti ne vien kompozicinė maniera, bet ir svarbi, jei ne esminė, pagrindinio veikėjo asmenybės raidos priemonė, palanki problematikai išsikristalizuoti. Autorius pasirinko riboto žvilgsnio, ne viso pirmojo asmens vaidmenį, o tai atpalaidavo autorių nuo tiesioginio knisimosi po antraeilių veikėjų vidų. (Beje, argi nėra galima atskleisti tą vidų behavioristiškai: išoriniu veiksmu ir konvencine kalba?). Tie veikėjai, nežiūrint to, kad jie yra savaimingi, autoriaus buvo suvokti ne tiek savarankiški protagonistai, kiek paralelės ar priešybės pagrindinio veikėjo idėjoms ryškinti bei iliustruoti. Bet pastarasis ir tiesiogiai buvo tų veikėjų veikiamas.

(Bus daugiau)

LIETUVOS LAISVĖS DUOBKASIAI

J. KAIRYS

Apie juos sužinom iš knygutės "Bolševikų valdžios atsiradimas Lietuvoje 1918-1919 metais jų pačių dokumentų šviesoje". Jos autorius yra ats. maj. P. Gudelis, gyvenąs V. Vokietijoje. Knygutė yra 160 psl. Įvadą parašė prof. dr. Z. Ivinskis (9-19 psl.). Išleista autoriaus ir Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" lėšomis. Spausdinta "Nidos" Knygų Klubo leidykloje Londone, Britanijoje.

Lietuvos komunistai tvirtino ir tebetvirtina, jog 1917-1919 m. Lietuvos darbo žmonės norėjo komunistinės tvarkos Lietuvoje ir jos siekė. Esą jie steigė revoliucinius komitetus, karinius dalinius. Lietuvos valstybingumą esą atkūrė liaudies masių judėjimas, proletarinė revoliucija ir jos vyriausybės 1918 m. gruodžio 16 d. manifestas.

Pasiremdamas pačių komunistų rašytine medžiaga bei dokumentais, P. Gudelis įrodė, jog apie aną laikotarpį rašydami komunistai iškraipo faktus, nutyli tiesą, rašo melą. Net pačius dokumentus jie iškraipo. Jis įrodė, jog tada lietuvių tikrų komunistų buvo tiek mažai, kad neturėjo savo žmonių tariamai laikinei revoliucinei vyriausybei sudaryti. Jie ir norėdami nebūtų pajėgę Lietuvoje įvesti komunistinės tvarkos. Viską darė Maskva bei Rusijos bolševikai ir jų komanduojami bei apmokami Lietuvos svetimtaučiai. Net atsišaukimai buvo skelbiami daugiausia svetimomis kalbomis. Netiesa, jog lietuviai tada steigė revoliucinius komitetus, karinius dalinius. Negalėjo tada būti nė kalbos apie tikrojo Lietuvos valstybingumo atkūrimą, nes, kaip jau minėta, lietuviai komunistai buvo labai negausūs. Jie nebuvo idealistai, niekad nekėlė nepriklausomybės idėjos, o svetimtaučiai apie tai nė negalvojo. Be to, vadinamoji Lietuvos komunistų partija buvo Maskvos padalinys bei jos paklusni tarnaitė. Maskva tesirūpino pagrobti Lietuvą bei kitas Baltijos tautas ir įvesti savo tvarką. To siekdama, Maskva dangstės pavergimui numatytų tautų vardais, skelbė fiktyvias jų revoliucines vyriausybes, savo raudonarmiečių pulkus dengė tautinių kariuomenių kaukėmis ir taip bandė okupuoti jas. Jei lietuvių ir buvo įstojusių į raudonosios armijos pulkus, tai tik suklaidintų klastingos Maskvos agitacijos.

Bolševikinės Rusijos skleidžiamas komunizmas lietuvių visuomenėje buvo labai nepopuliarus. Ji spontaniškai priešinosi ir sėkmingai kovojo prieš jį. Net Lietuvos darbininkai buvo nusisukę nuo jo ir ėjo savanoriais į ano meto organizuojamą Lietuvos kariuomenę. Kad šitaip buvo, parodo ir išvarymas daug stipresnės Maskvos raudonosios armijos, puolusios bei siekusios okupuoti Lietuvą.

Pagal prof. Ivinskį, ši knyga "yra šiandien reta prošvaistė objektyvumo kelyje į anų dramatiškų metų tyrinėjimą. Ji parodo, kaip yra buvę iš tikrųjų, nepertempiant, nenutylint ir nefrizuojant faktų" (psl. 17, pstr. 2). "Daug kas apie tą laikotarpį, kas šiandien Lietuvoje komunistų yra teigiama ir rašoma . . . tėra tendencija ir faktų žalojimas" (psl. 19).

Ir šių dienų Maskva yra tokia pati. Ji pasiruošusi toliau grobti svetimus kraštus melu, veidmainyste, apgaule, kurstymais, smurtu, jėga. Ji nevykdo sutarčių bei laužo jas. Tai įsitikins bei patvirtins kiekvienas, kuris palygins Maskvos akciją p. Gudelio kalbamu metu ir Lietuvos bei kitų Baltijos kraštų 1940 m. okupaciją, įjungimą į vadinamąją Sovietų Sąjungą ir tolimesnį laikymą vergijoj.

NAUJAS ANATOLIJAUS KAIRIO DRAMINIS VEIKALAS

KARŪNA

Istorinė drama — poema iš Mindaugo laikų — nuo 1237 iki 1268 metų — parašyta eiliuota kalba ir susideda iš trijų savaimingų dalių.

Pirmoji dalis — **Karūnos pavasaris,** 3 v. legenda, vaizduoja Mindaugo kovas į karūną. Antroji dalis — **Karūnos žiedai,** 3 v. drama, apima krikšto, karūnacijos ir jau suvienytos valstybės problemas. Trečioji — **Karūnos vaisiai,** 3 v. tragedija, sprendžia Mindaugo mirties, o kartu ir Lietuvos tragediją.

Iš viso KARŪNOJE yra 9 veiksmai, 27 paveikslai, prologas ir epilogas, 318 puslapių, kietais viršeliais, didelio formato, meniškai iliustruota ir gražiai išleista knyga. KARŪNA tinka vaidinti, skaityti, deklamuoti mokyklose, parengimuose, minėjimuose, graži, taisyklinga ir vaizdi kalba. Tai vertinga dovana švenčių, vardadienių, gimtadienių, mokyklos baigimo ar betkuria kita proga savo vaikams, anūkams ar draugams, lietuviško teatro darbuotojams.

KARŪNĄ išleido knygų leidykla DIALOGAS. Kaina $6.50 su persiuntimu. Galima gauti "Drauge", "Darbininke", "Keleivyje", "Marginiuose", Vaznelių prekyboje, "Terroje", įvairiuose spaudos kioskuose ir pas platintojus arba užsisakyti tiesiai iš leidyklos tokiu adresu: **Leidykla "Dialogas", 8457 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60652, USA.**

• **Kiekviena tauta, kaip ir kiekvienas žmogus, turi savo gerą ir blogą angelą.** **Templer**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

EKSKURSIJOS

EUROPON ir ŠVENTOJON ŽEMĖN

VILNIUS-MASKVA-VIENNA-ROMA 1975 metais

1. Gegužės	29 —	birželio	13	15 dienų
2. Birželio	19 —	liepos	10	21 dieną
3. Liepos	17 —	rugpjūčio	1	15 dienų
4. Rugpjūčio	7 —	rugpjūčio	28	21 dieną
5. Rugsėjo	4 —	rugsėjo	19	15 dienų
6. Lapkričio	6 —	lapkričio	14	8 dienos

Vilniuje — 5 dienos, Maskvoje — 2, Vienoje — 3, Romoje — 4. Birželio ir rugpjūčio mėn. Vienoje — 4 dienos, Romoje — 9. Lapkričio mėnesį — tik Vilniuje ir Maskvoje.

Šventoji Žemė ir Roma:

1. Kovo	3 —	kovo	17	14 dienų
2. Rugsėjo	8 —	rugsėjo	22	14 dienų

Šventojoj Žemėj — 11 dienų, Romoj — 3 dienos.

Kainų ir smulkesnių žinių teirautis:
V. BAČĖNAS 533-3571 nuo 11 v. r. iki 7 v.v.
ALL SEASONS TRAVEL, B. D.
2224 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6R 1X3

Parama kultūrinei veiklai

Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris J. Munro paskelbė, kad 1974 m. pabaigoje etnokultūrinėms grupėms paskirta $97,207. Šioje serijoje minimi tik Sudburio lietuviai, kuriems paskirta $900 festivaliui lapkričio 23-25 d.d. Estai ir latviai šioje serijoje vėl gavo žymias sumas kultūrinei savo veiklai. Torontiškis jų gimnazijos dramos klubas gavo $900 paruošti vaidinimui įvairiose latvių kolonijose. Kanados Latvių Bendruomenė gavo $3.500 surengti Latvių Kultūros Dienoms vasario 1 — kovo 2. Numatyti keli stambesni renginiai: literatūros vakaras, du vaidinimai, du koncertai, dailės ir tautodailės paroda. Estų jaunimo kultūros draugija "Theatre - Hearth" gavo $600 kultūriniams renginiams — poezijos vakarui, vaidinimams ir studijų grupėms.

Iš kitų tautybių valdžios paramą gavo Kičenerio rumunų draugija "Banatul" $900, Otavos kiniečių kalbos mokykla $700, Otavos negrų jaunimo draugija $3.000, Sault Ste. Marie kultūrinis centras $3.000, Toronto korėiečių draugija — $4.000 kultūriniam festivaliui, Toronto italų klubas "Abruzzi" — $8.000 kultūriniam festivaliui, indiečių imigrantų pagalbos draugija — $3.000 Ontario indiečių konferencijai, Toronte gyveną Vengrijos žydai — $1.000 muzikinei ir kultūrinei veiklai, mišrus Kingstono komitetas — $4.781 daugiakultūriam seminaram.

Taip pat visa eilė etnokultūrinių grupių Manitobos, Saskačevano, Albertos ir Britų Kolumbijos gavo paramą savo kultūrinei veiklai.

KUN. L. ANDRIEKUS, OFM, kalba Klevelando lietuvių žurnalistams ir radijo pranešėjams Nuotr. Vl. Bacevičiaus

ATSIŲSTA PAMINĖTI

LITUANISTIKOS DARBAI III. Redagavo Vincas Maciūnas. Lituanistikos Intsituto 1973 m. Leidinys, kuriam buvo gauta JAV Lietuvių Fondo finansinė parama. 308 psl. minkštais viršeliais. Atsiuntusieji už šią knygą $10 nemokamai gaus $5 vertės "Lituanistikos Instituto 1973 m. suvažiavimo darbus", redaguotus prof. R. Šilbajorio ir jau baigiamus spausdinti. Čekius rašyti ir siųsti: Institute of Lithuanian Studies, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA.

Vytautas Alantas, ŠVENTARAGIS, istorinis romanas, II tomas. "Vilties" 1974 m. leidinys. Aplankas dail. Telesforo Valiaus. Tiražas 1.200 egz., 618 psl. Kaina: minkštais viršeliais — $8, kietais — $9. Leidyklos adresas: 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Metmenys 28, 1974 m. Vytauto Kavolio redaguojamas žurnalas. Šio numerio kaina — $3. Gaunamas pas administratorę M. Paškevičienę, 3308 W. 62nd Pl., Chicago, Ill. 60629, USA.

Dr. Stasys A. Bačkis, SOVIETŲ SĄJUNGOS LAIKYSENA NACIJŲ, TAUTYBIŲ BEI LIETUVIŲ ATŽVILGIU. Atspaudas iš LKM Akademijos "Suvažiavimo darbų" VIII tomo, 435-455 psl. Roma, 1974 m.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius — Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir menškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

VALANČIAUS IR ČIURLIONIO METAIS 1975-tuosius paskelbė JAV LB kultūros taryba, vadovaujama pirm. Anatolijaus Kairio. Vysk. M. Valančius yra miręs 1875 m. gegužės 29 d., o M. K. Čiurlionis gimęs 1875 m. lapkričio 2 d. Taigi, pirmojo minėsime šimtąsias mirties metines, antrojo — šimtąjį gimtadienį. JAV LB krašto taryba ragina mūsų mokslo, meno, kultūros institucijas bei organizacijas rengti šių didžiųjų vyrų atminimui skirtas akademijas, minėjimus, simpoziumus, jų kūrybos parodas. Ateitininkai, skautai bei kitos jaunimo organizacijos prašomos jų vardais pavadinti stovyklas ar kursus ir juos paminėti atitinkama programa. JAV LB kultūros taryba taipgi ragina JAV apygardų bei apylinkių valdybas pasirūpinti vysk. M. Valančiaus ir M. K. Čiurlionio pagerbimu savo kolonijose, didmiesčius paliekant centrinėms organizacijoms. PLB valdyba prašoma paraginti Kanados, Australijos, P. Amerikos kraštų, Britanijos, V. Vokietijos bei kitas Lietuvių Bendruomenes, kad ir jos atitinkamai paminėtų vysk. M. Valančiaus ir M. K. Čiurlionio sukaktis. Visi išeivijos lietuviai prašomi: "b. sustiprinti savo kultūrinius įsipareigojimus tautos laisvės idealui realizuoti, idant mūsų kūrybiniai įnašai nors maža dalimi pateisintų Valančiaus ir Čiurlionio didžiuosius idealus, ir c. patiems daugiau prisidėti prie organizuotos ir neorganizuotos kultūrinės veiklos išeivijoje Valančiaus tautinio atsparumo ir Čiurlionio kūrybinio idealizmo dvasioje".

DAIL. EDVARDAS VALAITIS, dienraščio "Chicago Tribune" meno skyriaus vadovas, akvarelių ir tapybos darbų parodą surengė Šv. Luko presbiterininkų ligoninės galerijoje.

POETO JONO AISČIO AKADEMIJĄ Brooklyno Kultūros Židinyje surengė Vaižganto Kultūros Klubas, vadovaujamas pirm. Pauliaus Jurkaus, kuris tarė įvadinį žodį. Programos vadovė Birutė Vaičiūnaitė gėlėmis papuošė velionies poeto portretą, sukurtą dail. V. K. Jonyno. J. Aisčio autobiografijas, vieną iš antrųjų "Vainikų", antrą iš rasto rankraščio, skaitė Irena Veblaitienė ir Jonas Rūtenis. Antanas Vaičiulaitis padarė spalvingą pranešimą apie velionį bei jo kūrybą, papildytą paties J. Aisčio gyvu žodžiu iš magnetofoninės juostelės, jo eilėraščių deklamacijomis iš J. Karvelio išleistos plokštelės įrašo. Akademiją užbaigė dramos aktorius Henrikas Kačinskas J. Aisčio eilėraščių skaitymu ir klubo vicepirm. J. Rūtenis padėkos žodžiu programos atlikėjams bei visiems dalyviams.

DAIL. ADOMO GALDIKO tapybos darbų parodą Klevelande, Ohio, sausio 18-19 d.d. suorganizavo šios lietuvių kolonijos ateitininkai.

PROF. DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS, Tarptautinės Sąjungos Medicinai, Psichologijai ir Religijai Studijuoti pirmininkas, sausio 18-19 d.d. dalyvavo Šveicarijoj įvykusiuose šios sąjungos direktorių posėdžiuose. Jis padarė du pranešimus, liečiančius pasiruošimą tarptautiniam suvažiavimui, kuris yra numatytas š.m. liepos 14-19 d.d. Išvykoje iš JAV į Šveicariją taipgi dalyvavo ir jo žmona Danutė Bieliauskienė, medicinos gydytoja.

LIETUVOS G A M TOVAIZDŽIUS, ataustus romantiška nuotaika bei išeivio nostalgija, atskleidė Anglijos Lietuvių Klubo valdybos Čikagos Jaunimo Centre surengta dail. Petro Bugailiškio apie 40 tapybos darbų paroda, kurioje turėjo dalyvauti ir pats dail. P. Bugailiškis, gyvenantis Britanijoje, bet kelionę sutrukdė liga.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA N. Metų proga pasiuntė rusų kalba parašytą sveikinimo laišką Aleksandrui Solženicinui, dėkojantį už jo pabrėžiamą laisvą apsisprendimą nerusų tautoms, kuris lietuviams teikia moralinę paramą jų nelygioje kovoje už savo teises. Lietuviai taipgi yra dėkingi A. Solženicinui už jo raštuose išreikštus šilumos ir pagarbos jausmus Lietuvai, jos kančių atjautimą, siekių supratimą, už jo pareiškimą "Kontinente", kad be lietuvių dalyvavimo šis leidinys negalės būti pilnaverčiu Rytų Europos žurnalu. Toliau primenama, jog Lietuvių Rašytojų Draugija įsikūrė užsienyje, kai Lietuva buvo įjungta į "Gulago salyną" ir kai iš jos turėjo pasitraukti apie 80% rašytojų. Dabar draugija turinti 95 narius, puoselėjančius laisvą grožinę raštiją, atliekančius svarbų kultūrinį darbą, jaučiančius glaudžius saitus su savo tėvynės kultūra, jos tikrųjų vertybių kūrėjais Lietuvoje. Laiške pabrėžiama A. Solženicino įtaka okupuotai Lietuvai, kur net keli rašytojai atsisakė pasirašyti jį smerkiančius oficialius raštus ir jį nurodė pavyzdžiu, protestuodami prieš cenzūros varžtus. Draugijos pirm. Leonardo Andriekaus pasirašytas laiškas užbaigiamas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" A. Solženicinui skirta ištrauka: "Lietuvos katalikai sveikina šį puikų rašytoją ir meldžiasi už jį. A. Solženicino veikalas "Gulago salynas" daugeliui lietuvių katalikų priminė jų pačių ar jų tėvų iškentėtas kančias lageriuose, kalėjimuose, tremtyje. A. Solženicinas lieka lietuviams katalikams pavyzdžiu kaip reikia mylėti savo tėvynę, tiesą ir nenusilenkti smurtui".

SOL. VINCENTAS KUPRYS, Vilniaus operos bosas, dainuoja jau 15 metų. Šia proga surengtą savo rečitalį jis pradėjo trim lietuvių kompozitorių ir poetų vokaliniais ciklais: kompoz. G. Vanagaitės ir J. Degutytės penkių dainų ciklu, kompoz. L. Abariaus ir P. Širvio "Ir nusinešė saulę miškai", kompoz. Vyt. Klovos "Vestuvinių dainų" ciklu. Rečitalį užbaigė S. Rachmaninovo, A. Dargomyžskio, G. Verdi, Ch. Gounod operų arijomis, A. Rubinšteino, R. Strausso, M. Glinkos kompozicijomis, virš programos atlikta bosų repertuare ypač populiaria M. Musorgskio "Blusa", išgarsinta F. Šaliapino. Sol. V. Kuprys yra baigęs Sverdlovsko konservatoriją, dainininko kelią pradėjęs to miesto teatre. Sakoma, kad jis yra lietuvių tremtinių sūnus. Vilniečius jau prieš 12 metų sužavėjo gastrolėse jo atliktas Mefisto vaidmuo Ch. Gounod "Fauste", už kurį jis susilaukė nuoširdžių Kipro Petrausko sveikinimų bei linkėjimų. Vilniaus operon įsijungė 1968 m. ir čia sukūrė eilę pagrindinių boso vaidmenų. Rečitalyje sol. V. Kupriui akompanavo pianistė Melitina Diamandidi, jo žmona, talkinanti ir muzikiniame vaidmenų paruošime.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE deimantinės amžiaus sukakties proga buvo pagerbta muzikologė folkloristė prof. dr. Jadvyga Čiurlionytė, M. K. Čiurlionio jaunesnioji sesuo. Pradėjusi sisteminti lietuvių liaudies dainų melodijas, sukaktuvininkė 1940 m. "Tautosakos rinkėjo vadove" paskelbė sisteminimo principus atskleidžiantį straipsnį "Liaudies melodijų katalogas". Vilniaus konservatorijoj 1948-59 m. vadovavo savo iniciatyva įsteigtam liaudies muzikos kabinetui, kuris 1973 m. buvo pavadintas liaudies muzikos laboratorija. Ja dabar rūpinasi prof. dr. J. Čiurlionytės auklėtinės G. Četkauskaitė, L. Burkšaitienė su folkloriste G. Razmukaite, lituaniste V. Danilevičiene, meno kandidate R. Miknaite, filologijos kandidate D. Krištopaite. Respublikinę premiją sukaktuvininkė yra laimėjusi už folkloristinį veikalą "Lietuvių liaudies dainų melodikos bruožai". Ji taipgi suredagavo keturis M. K. Čiurlionio kūrinių tomus, kurių antroji laida dabar ruošiama jo šimtosioms gimimo metinėms, parašė "Atsiminimus apie M. K. Čiurlionį". Jos redaguotos yra ir A. Juškos "Lietuviškų dainų" tritomio, S. Stanevičiaus "Žemaičių dainų" melodijos. Spaudai baigia ruošti R. Prūsijos lietuvių liaudies dainų rinkėjo bei leidėjo Ch. Barčo "Dainų balsus". Abu šio rinkinio tomai pirmą kartą buvo išleisti vokiečių kalba Heidelberge: I tomas — 1886 m., II — 1889 m.

M. K. ČIURLIONIO ŠIMTAJAM GIMTADIENIUI skirtas muzikines popietes Kaune, jo vardo muzėjaus salėje, pradėjo Vilniaus konservatorijos dėstytojos A. Dvarionienės studentai A. Navakas, R. Jurkonis, M. Brazaitytė, M. Kamarauskaitė, G. Bagdonaitė, pirmojoje popietėje atlikę jo kūrinius fortepijonui. Sekančiose popietėse kauniečiai turės progą susipažinti su M. K. Čiurlionio muzikiniu palikimu, įtakos jo kūrybai turėjusia įvairių laikotarpių muzika, dabartinių mūsų kompizotorių kūriniais, kurie yra skirti jo atminimui.

BRONIUS KELBAUSKAS, pirmasis mūsų baletmeisteris ir vienas pirmųjų baleto šokėjų, paminėjo amžiaus septyniasdešimtmetį. Kauno baleto teatran jis įsijungė 1925 m. kaip pagrindinis vaidmenų atlikėjas, o 1937 m. pradėjo choreografo darbą su vienaveiksmiais baltetais "Šecherazada", "Kvietimas šokiui". Čia jis pastatė eilę klasikinių ir lietuviškų baletų; dirbdamas pedagogu baleto studijoje, paruošė talentingų šokėjų. Pas B. Kelbauską mokėsi G. Sabaliauskaitė, T. Sventickaitė, H. Kunavičius, H. Banys, V. Grivickas, A. Ruzgaitė, R. Janavičiūtė. Šiuo metu sukaktuvininkas savo patarimais talkina Vilniaus televizijai, saviveikliniams choreografiniams rateliams.

KULTŪROS MINISTERIJA paskyrė choreografines ir B. Dauguviečio premijas. Pirmąją choreografinę premiją laimėjo E. Morkūnienė už šokius "Paskutinė polka", "Rokiškio kadrilis" ir "Reketis", antrąją — J. Lingys už "Tolkašokį", "Kryputį" ir "Avinėlius", trečiąją — R. Tamutis už "Gegiavimą". B. Dauguviečio premijos paskirtos dramaturgams: I — R. Kaškauskui už dviejų dalių pjesę-pasaką "Kai vėl atskris drugelis", II — K. Sajai už komedijas "Kepurė dega", "Paršo gaudynės", III — V. Rimkevičiui už dviejų dalių komediją "Balius pirtyje".

ELENA BINDOKAITĖ, dramos teatro veteranė, atšventė deimantinę amžiaus sukaktį. Jos kūrybinis kelias yra susijęs su mūsų profesinio dramos teatro pirmaisiais žingsniais. Grįžusi 1918 m. Lietuvon iš Voronežo, netrukus įsijungė į "Tautos teatro" grupę, dirbo Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių teatruose su A. Oleka-Žilinsku, B. Dauguviečiu, A. Sutkum, O. Rymaite, H. Kačinsku. Bene giliausią vagą yra išvariusi Šiaulių dramos teatre, pradėtą su pirmuoju šiauliečiu K. Gocio "Princesės Turandot" spektakliu. Šiauliuose ji taipgi suorganizavo saviveiklinį vaikų teatrą, išugdžiusį režisores I. Bučienę, N. Ogaj, R. Steponavičiūtę, aktorę N. Gelžinytę. **V. Kst.**

PADĖKA

Mano mylimam vyrui **a. a. Juozui Bendikui** mirus, aš ir giminės nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už visus religinius patarnavimus, visiems lankiusiems velionį laidotuvių namuose bei dalyvavusiems laidotuvėse. Dėkojame už gėles, užprašytas šv. Mišias, pareikštas žodžiu bei raštu užuojautas. Taip pat dėkojame palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą bei kuo nors prisidėjusiems prie mano vyro laidotuvių. Jūsų parodytas nuoširdumas liks visada mūsų atmintyje.

Nuliūdusi žmona — Marija Bendikienė ir giminės

A†A

ANTANUI PAULAUSKUI

iškeliavus iš žemės vargo kelionės amžinybėn, jo šeimai reiškia gilią užuojautą Antano bičiuliai ir pažįstami —

Antanaitis, M.	*Jagminas, M.*	*Preikšaitis, R.*
Barzevičius, J.	*Jakavičius, J.*	*Raila, A.*
Butvila, V.	*Kirna, K.*	*Remeikis, A.*
Bekeris, A.	*Lisauskas, K.*	*Sabaliauskas, J.*
Čiužas, A.	*Meškauskas, P.*	*Starkutis, S.*
Granliauskas, S.	*Mikšys, B.*	*Styra, S.*
Giedraitis, A.	*Meiliūnas, K.*	*Taraila, A.*
Grizickas	*Petkevičius, B.*	*Žiurinskas, P.*

Mylimam vyrui

a†a JONUI BLEIZGIUI

mirus, jo žmoną URŠULĘ, dukrą RŪTĄ, žentą kleboną kun. A. ŽILINSKĄ ir visus artimuosius nuoširdžiausiai užjaučiame skausmo valandoje ir kartu liūdime —

Marija ir Jurgis Preikšaičiai

Mielam bičiuliui

a. a. JONUI BLEIZGIUI

mirus, skausme ir liūdesy likusią žmoną URŠULĘ, dukrą RŪTĄ, žentą kun. A. ŽILINSKĄ ir jų šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Kazys, Juzė Griciai
ir jų vaikai su šeimomis

A†A JONUI BLEIZGIUI

mirus, žmoną URŠULĘ, dukrą RŪTĄ ir žentą kun. A. ŽILINSKĄ su šeima giliai užjaučiu ir kartu *liūdžiu* —

E. Kaunienė

Mylimai Motinai

a. a. ELENAI BRAKIENEI

mirus, gilaus liūdesio prislėgtiems — dukrai IRENAI, sūnui BIJŪNUI bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą —

O. A. Pleniai

A†A

JUOZUI BACEVIČIUI

mirus, jo žmonai, sūnums — ANTANUI ir JUOZUI, dukroms — E. DVILAITIENEI ir G. GINČIAUSKIENEI bei jų šeimoms liūdesio valandose nuoširdžią užuojautą reiškia —

A. J. Kuncaičiai

A†A

STANISLOVUI STARKUI

mirus Lietuvoje, brolį ALBINĄ, gyv. Rodney, Ont., brolius ir seserį bei kitus gimines Lietuvoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

V. O. Marcinkevičiai	*P. O. Derliūnai*
V. J. Vingeliai	*A. I. Kaliukevičiai*

A†A

ALBINUI PAJIEDAI

atsiskyrus su šiuo pasauliu Čikagoje, brolį JUOZĄ KRUČĄ, jo šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

L. Griškonienė	*B. J. Stankai*
J. Bataitis	Sudbury, Ont.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PIRČIUPIO TRAGEDIJA

Jau daug buvo rašyta apie tą baisią Pirčiupio kaimo tragediją, bet, atrodo, niekas nežino tikros šios tragedijos priežasties. Pvz. V. Kst, rašo "TŽ" 33-34 nr., kad žydų kilmės G. Zimanas vadovavo Rūdininkų girioje raudonųjų partizanų bazei ir kad jo neapdairumas, nesiskaitymas su priemonėmis iššaukęs vokiečių kerštо veiksmus prieš nekaltus Pirčiupio gyventojus. Ši prielaida nėra teisinga, nes G. Zimanas sąmoningai iššaukė tą nacių kerštą.

Vokiečių okupacijos metu gyvenau Vilniuje, dirbau pogrindyje ir turėjau kelis ryšininkus-korespondentus, kurie išveždavo slaptą spaudą provincijon ir iš ten parinkdavo žinių mūsų leidžiamiems laikraščiams. Vienas jų buvo kilęs iš Pirčiupio kaimo, kuris dažnai vykdavo į Valkininkus ir ta proga aplankydavo savo gimtąjį kampelį.

Kartą sugrįžęs iš kelionės štai ką jis papasakojo: "Labai blogos naujienos. Rūdininkų girioje atsirado iš kažkur raudonųjų banditų. Jie terorizuoja mūsų apylinkės ūkininkus, atima iš jų maisto produktus, muša, kankina ir net nužudo tuos, kurie jiems pasipriešina. Bet mūsų kaimas yra didelis, gerai apsiginklavęs ir banditų nejsileidžia. Seni ir moterys dirba ūkio darbus, jauni vyrai dienomis miega slėptuvėse, o naktimis saugoja kaimą. Kelis kartus banditai bandė į kaimą įsiveržti, bet mūsų šaunūs vyrai juos atmušė. Banditai labai pyksta, rašo kaimo gyventojams grasinančius laiškus ir pasakoja kaimynams, kad jie atkeršysią mūsų kaimui už tai. Tačiau mūsų vyrai nebijo jų grasinimo ir sako, jei banditai bandys dar kartą užpulti, tai jie duosią į kailį taip, jog daugiau nebedrįs jų užkabinti."

Praslinkus keliom savaitėm po šio mūsų pasikalbėjimo, įbėgo mano kambarin šis baisiai susijaudinęs lietuvis ir beveik verkdamas ėmė pasakoti: "Jie žiauriai atkeršijo mums: įvykdė savo pažadą tie prakeikti banditai!"

Paprašiau, kad nusiramintų ir pasakytų kas iš tikrųjų atsitiko. Tuomet jis kiek nusiraminęs pradėjo kalbėti: "Raudonieji banditai nušovė netoli Pirčiupio kaimo pravažiuojančius kelis vokiečius. Po to atvykęs vokiečių kariuomenės dalinys už jų karių nušovimą iššudė žmones ir sudegino visą mūsų kaimą. Tai buvo baisios žudynės. Žmonės degdami šaukė, vaitojo, net tolimoj apylinkėj girdėjosi, o kas bandė pabėgti, tuos vokiečiai sušaudė. Motinos metė savo vaikus pro langus iš degančių trobesių, norėdamos išgelbėti jų gyvybes, bet vokiečiai, pamovę juos ant durtuvų, metė atgal į ugnį. Man, ačiū Dievui, ir dar keliem lietuviam pasisekė iš to pragaro ištrūkti."

Iš šio pirčiupiečio papasakojimo matyti, kad raudonieji grynai kerštо sumetimais išprovokavo tą baisią tragediją. Kadangi G. Zimanas vadovavo toje apylinkėje raudoniesiems partizanams, jis yra daugiau kaltas, negu vokiečiai už Pirčiupio žudynes, kur buvo iššudyta apie 120 lietuvių, įskaitant moteris ir vaikus.

Buvo nemaža dalis Lietuvoje Zimano tautiečių, nuo kurių lietuviai skaudžiai nukentėjo. Mūsų veiksniai turėjo sudaryti tokių nusikaltėlių sąrašus ir įteikti juos rašytojams, kurie kaltina lietuvius dėl žydų žudymo, ir kitiems raganų gaudytojams. Tada jie žinotų, kad Izraelio vaikai pirmieji padėjo komunistams terorizuoti ir žudyti niekuo nekaltus mūsų tautiečius.

Neužtenka mums teisintis, kad esame geri, kad slėpėm žydus nuo nacių, ir nė žodžio nesakyti apie žydų padarytą skriaudą mūsų tautai. Reikia nebijoti į akis teisybę pasakyti.

Petras Verbūnas

LAIŠKAS PREMJERUI

Dail. Leonas Urbonas, gyv. Australijoje, parašė labai tiesų laišką savo premjerui G. Whitlam, kurio vyriausybė pripažino Pabaltijo valstybių prievartinį įjungimą Sov. Sąjungon. Iš jo gavo ir atsakymą, pasirašytą pirmojo sekretoriaus (First Assistant Secretary) R. R. Fernandez. Atsakyme nurodoma, kad motyvai, lėmę tokį pripažinimą, buvę išdėstyti užsienio reikalų ministerio senate 1974 m. rugpjūčio 13 d. Štai L. Urbono laiško tekstas:

Dear Sir,

Twice I voted you into Government because you looked and sounded like a leader; one which this great country needed. I did nor, however, give you a m a n d a t e to s e l l my country Lithuania to Russia.

Did you realy need to do that?

Was it to prove your leadership? Surely you did not sell Latvia, Lithuania and Estonia to Russia for a few barrels of herrings from the Baltic Sea?

I remember the day when the Australian Government showed a strong back and nerve by saving Mrs. Petrov from being taken back to Russia by force. That was a day of pride for my adopted country.

Today, you gave me a day of shame, not only me, but some million refugees from behind the Iron Curtain here in Australia and many more all over the western world. Through your action, they lost the confidence in Australia's goodwill and readiness to defend freedom.

There must be better ways to be FIRST than by being the first nation in the Western World to condone Russia's takeover of the Baltic States against their will.

By accepting the citizenship of Australia, I did not stop loving the country where I was born and educated. I hope you don't expect me to do so. You must realize that by hurting many thousands of newcomers, you made it impossible for them to ever cast a vote for you or your party. Was it really worth it?

By not accepting Russian takeover, the western world, during the last 30 years, has saved millions of refugees from forced repatriation, consequent labour camps and early death in "Gulag Archipelago". While you, by accepting their takeover, have in a way encouraged and facilitated any further attemps by the Russians to retrieve their political refugees and defectors.

Yours sincerely, **L. Urbonas**

TENDENCINGAS ŽODYNAS

Įsigijau "Funk a. Wagnalls Standard College Dictionary", išleistą Fitzhenry a. Whiteside, kur rašoma apie Lietuvą: "Lithuania. A Constituent Republic of the Soviet Union in the NW part on the Baltic; 25,-200 sq. mi.; pop. 3,129,000 (1971); capital Vilna. Oficially Lithuanian SSR. Russian Litovskaya SSR.

Lithuanian adj. Of or pertaining to Lithuania, its people, or their language n. 1. A native or inhabitant of Lithuania. 2. The Balto-Slavic language of the Lithuanians." Pirmą kartą skaitau, kad mūsų kalba yra Balto-Slavic. Kalbininkai paaiškinkite jiems, jeigu jie klysta.

Vilnių aptaria taip: "Vilnyus. The capital of the Lithuanian SSR, Polish Wilno. Also Vilna, Vilnius, Vilnyus. Apie Nemuną: "Neman. A river in the Byelorussian and Lithuanian SSR. Polish Nieman, Lithuanian Nemunas, German Memel." Ir čia prasikiša lyg lenkiška tendencija, nes jų pavadinimas įrašytas pirmoje vietoje, kai Nemunas pirmiausia yra Lietuvos upė. Arba turėjo rašyti pagal alfabetą. **Dagys**

• **Tauta turi kovoti už savo teisę kaip už savo mūrus.** **Heraklitas**

Detroito jaunų vyrų oktetas, dainuojąs įvairiuose renginiuose. Jame dalyvauja: A. Paškus, V. Sirgedas, R. Kasputis, L. Mikulionis, A. Skrebutėnas, E. Kasputis, K. Karvelis, J. Nakas, R. Selenis **Nuotr. B. Tarvydo**

Jaunimo atstovų suvažiavimas

Kalėdų atostogų metu, 1974 m. gruodžio 28-31 dienomis, pavyko surengti Šiaurės Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjungų suvažiavimą Ročesteryje. Dalyvavo JAV ir Kanados Jaunimo Sąjungų rinkti tarybos atstovai ir eilė suinteresuoto jaunimo. Pirmomis dienomis dalyvių skaičius siekė 50, o į galą suvažiavo daugiau norinčių kartu sutikti Naujuosius Metus. Kanados LJS tarybos atstovai dalyvavo iš Montrealio, Toronto, Hamiltono, Londono, Windsoro ir kitų vietovių. Su šiuo suvažiavimu, galima sakyti, pradėta jaunimo tarpe "sąmoningai" ruoštis sparčiai besiartinančiam III jaunimo kongresui. Suvažiavimas davė labai gerų rezultatų. Iškelta daug naujų idėjų, konkrečių pasiūlymų ne tik Pietų Amerikai dėl kongreso programos, bet ir aptartas atskiruose JAV ir Kanados posėdžiuose atstovų rinkimo klausimas, nustatytos gairės kongreso ruošai ir papildyti kongreso ruošos darbų kadrai. Gal dėlto, kad suvažiavimas nebuvo masinis, visi dalyviai į svarstymus aktyviai įsijungė. Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai tai buvo jau antrasis 1974 m. suvažiavimas, JAV-bių — pirmasis.

Šeštadienis, pirmoji suvažiavimo diena, buvo skirta nagrinėjimui buvusių kongresų, Pietų ir Šiaurės Amerikos lietuvių padėties. Sekmadienis buvo skirtas atstovų klausimui — jų rinkimui, jų paruošimui dalyvauti kongrese ir veiklai po jo. Pirmadienis buvo skirtas svarstyti kongreso stovyklai ir studijų dienoms, antradienis — jaunimo organizacijoms ir jų įnašui į kongreso ruošos darbus paskirose vietovėse.

Sekmadienis buvo ypatingai turtinga diena tuo, kad suvažiavime dalyvavo Simas Kudirka. Jis papasakojo savo pergyvenimus po įvykių "Vigilant" laive prieš ketverius metus ir atsakė į dalyvių pateiktus klausimus. Buvo užsiminta ir apie jo dalyvavimą jaunimo kongrese P. Amerikoje.

Suvažiavimui Emilijos Pakštaitės pateikta pirmosios lituanistinės savaitės apžvalga sudarė gerą įspūdį, susilaukė teigiamų atsiliepimų. Pritarta renginiui tokios lituanistinės studijų savaitės ateinančią vasarą. Studijų savaitę vėl ruoštų PLJS Ryšių Centras.

Apie Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą ir ruošimąsi kongresui kalbėjo Gabija Juozapavičiūtė, pabrėždama koki inašą ruošos darbuose gali turėti Šiaurės Amerika. Pranešimas susilaukė daug klausimų.

Suvažiavusieji daugiausia domėjosi lėšų klausimu, pasiruošimu dalyvauti kongrese. Pabrėžta mintis kongrese pagrindinį dėmesį kreipti į P. Amerikos lietuvius ir skatinti Š. Amerikos jaunimą aktyviai dalyvauti kongrese.

Šiame suvažiavime rytais ir po pietų buvo daromi pranešimai, svarstomos įvairios problemos. o vakarais vyko Kanados ir JAV-bių lietuvių jaunimo sąjungu atstovu atskiri posėdžiai.

Sekmadienio popietėje įdomią ir išsamią paskaitą apie "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" skaitė istorikas Kęstutis Čižiūnas iš JAV. **G. J.**

"Daugiakultūriškumas yra pastovi vyriausybės politika"

Daugiakultūriai projektai yra tos politikos dalis

TIKSLAI
Ši valstybės sekretoriato programa remia įvairią veiklą, kuri puoselėja daugiakultūrę Kanados politiką, parūpindama finansinę paramą ir personalą savanoriškom etnokultūrinėm grupėm. Tuo būdu ji padeda grupėm išlaikyti savo kultūrą, pagerinti organizacinį pajėgumą ir geriau tarnauti bendruomenės poreikiams. Tikimasi, kad ši parama užtikrins kultūrinio įvairumo plėtotę kaip pozityvią kanadiškosios visuomenės dalį.

PROJEKTŲ PROGRAMA
Svarstomi tokie projektai, kurie puoselėja bei stiprina kultūrinį palikimą ir daro prieinamą kitiem kanadiečiam. Dėlto yra skatinami seminarai, darbo grupės, vaidinimai, koncertai, rankdarbiai, bibliotekos, rašytinė kūryba, tyrinėjimai, jaunimo veikla ir kiti panašūs projektai. Valstybės sekretoriaus departamento pareigūnai yra pasiruošę teikti pagalbą visoje Kanadoje—informuoti apie projektų reikalavimus, įskaitant ir reikalingą bendruomenės paramą. Jie taip pat teikia patarimus planus ruošiant ir juos vykdant. Bendruomenės grupės ir pareigūnai yra žmonės, kurie, veikdami drauge, įgalina pasiekti programos tikslus.
Jei turite pastabų, liečiančių programų pobūdį, jų reikalavimus, jų vykdymą, kreipkitės į vietinę įstaigą arba siųskite šią atkarpą.

Platesnių informacijų teiraukitės telefonu pas vietos pareigūnus arba rašykite šiuo adresu:

THE DEPARTMENT OF THE SECRETARY OF STATE | **SECRETARIAT D'ETAT**

St. John's, Nfld., (also serving Labrador) Sir Humphrey Gilbert Bldg., P.O. Box E-5368, Duckworth St., A1C 5W2 (709) 722-6181

Halifax, N.S. Citizenship Branch, Trade Mart Building, Ste 405, Scotia Sq., B3K 2Y5, (902) 426-2118

Moncton, N.B. Central & Nova Scotia Trust Bldg., 860 Main Street, 5th floor, E1C 8M1. (506) 858-2028

Montréal, Qué. 1080 Beaver Hall Hill, Pièce 2101, H2Z 1S8. (514) 283-5689

Noranda, Qué. 243 rue Murdoch, B.P. 395, J9X 5A9 (819) 762-4512

Québec, Qué. 100 Carré d'Youville, Pièce 730, G1R 3P7. (418) 694-3831

Sherbrooke, Qué. Edifice Royal Trust, Pièce 500, 25 rue Wellington nord, J1H 5B1 (819) 565-4772

Trois-Rivières, Qué. 550 Bonaventure, Pièce 205-A, B.P. 335, G9A 5G4 (819) 375-4846

Hamilton, Ont. 150 Main St. W. Room 504, L8P 1H8 (416) 523-2355

London, Ont. 395 Dundas St., 2nd floor, N6B 1V5 (519) 679-4335

Ottawa, Ont. Room 306, 77 Metcalfe St., K1P 5L6 (613) 996-5977

Sudbury, Ont. 19 Lisgar St. S. Room 320, P3E 3L4 (705) 673-1121

Thunder Bay, Ont. 240 South Syndicate Ave., 2nd floor, Station "F", P7E 1C8 (807) 623-5241

Timmins, Ont. 585 Algonquin Blvd. E., Apt. 702, P4N 7N6 (705) 264-8368

Toronto, Ont. 55 St. Clair Ave. E., Room 810, M4T 1M2 (416) 966-6554

Winnipeg, Man. Room 201, 303 Main Street, R3C 3G7 (204) 985-3601

Regina, Sask. 1867 Hamilton St., Room 1007, S4P 2C2 (306) 525-6155

Edmonton, Alta. (also serving N.W.T.) Room 310, 9828 - 104th Ave., T5J 0J9 (403) 425-6730

Vancouver, B.C. 1525 W. 8th Ave., Room 207, V6J 1T5 (604) 732-4111

John Munro
Minister Responsible for Multiculturalism

John Munro
Ministre chargé du Multiculturalisme

Norintieji pateikti savo idėjas arba gauti platesnių informacijų terašo:

Multiculturalism, P.O. Box 366, Station A, Ottawa, Ontario K1N 8Z9

Vardas ir pavardė .....
.....
Gatvė .....
Miestas .....
Provincija .....
Pašto kodas .....
Telefonas: srities kodas (.....) .....

Kovos ryžtą atnaujinant

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados vietininkijos suvažiavimo, įvykusio 1974 m. gruodžio 7 d., deklaracija

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados vietininkijos suvažiavimo dalyviai, susirinkę 1974 m. gruodžio 7 d. Toronto Lietuvių Namuose ir peržvelgę dabartinę tarptautinę būklę bei mūsų lietuvių vedamą laisvės kovą, skelbia šią deklaraciją.

1. Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, savo darbais ir dvasia gyvendamas bei skatindamas atgaivinti visų lietuvių širdyse "Aušros" idealizmą, siekusį atgaivinti anais tamsiais laikais lietuvių tautą kultūriškai ir morališkai, "Varpo" realizmą, raginusį tautą keltis iš miego ir dirbti tautos naudai bei žmonių gerovei, Vaižganto "Tėvynės Sargo" ryžtingumą, kovojusį už mūsų tautos tautinį atgimimą, ir mūsų laisvės kovų savanorių-kūrėjų bei partizanų herojišką pasiaukojimą už Tėvynės laisvę, — ir toliau pasižada be kompromisų tęsti kovą už nepriklausomos, demokratinės Lietuvos valstybės atstatymą etnografinėse ribose.

2. Suvažiavimo proga apeliuojame į laisvojo pasaulio politikų ir visų laisvę mylinčių žmonių sąžinę, prašydami remti teisingą ir istoriškai pagrįstą lietuvių tautos reikalavimą būti nepriklausoma valstybe. Jeigu šiandieną yra kuriamos ir į Jungtines Tautas priimamos naujos, net nė milijono gyventojų neturinčios valstybės, tai Lietuvos valstybė savo praeitimi daug senesnė turi moralinę ir tarptautiškai juridinę teisę būti laisva ir nepriklausoma valstybe.

Jei Jungtinėse Tautose kaikurių valstybių atstovų yra smerkiamas tariamas Amerikos imperializmas, tai mes klausiame, kodėl yra nutylimas bolševikinės Rusijos imperializmas ir kolonijizmas, kuris pavergė ir kaip kolonijas išnaudoja Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kitas per 20 okupuotų tautų.

Mes, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanadoje dalyviai, esame giliai pasipiktinę tais egoistiniais ir oportunistiniais politikais, kurie išduoda kitų tautų laisvę. Todėl su didžiausiu pasisipiktinimu smerkiame Australijos ir Naujosios Zelandijos dabartines vyriausybes, kurios begėdiškai pripažino Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijas.

Mes su didele pagarba dėkojame visų tų valstybių vyriausybėms, ypač JAV, Kanados, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos, kurios nepripažįsta Raudonosios Armijos įvykdytos Pabaltijo tautų okupacijos. Mes prašome šias valstybes ir toliau nepripažinti rusams okupantams jokių teisių į Pabaltijo kraštus ir daryti viską, kad teisė laimėtų prieš smurtą.

Mes kreipiamės į Jungtinių Tautų generalinį sekretorių, viso pasaulio valstybių vyrus ir prašome per Jungtines Tautas užtarti pavergtuosius ir sudaryti galimybes pavergtai Lietuvai, Latvjai ir Estijai atkurti savo nepriklausomas valstybes, kurios prieš antrąjį pasaulinį karą taip gražiai egzistavo. Jei Palestinos išlaisvinimo vadui Arafatui yra suteikiama teisė bei privilegija Jungtinėse Tautose išdėstyti savo kuriamos valstybės reikalavimus, tai juo labiau tokias teises ir privilegijas turėtų senos ir kultūringos valstybės, kaip Lietuva, Latvija, Estija ir kitos.

3. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanadoje suvažiavimo dalyviai kreipiasi ir į visus lietuvius, kviesdami į didesnį tarpusavį susiklausimą, vieningą darbą laisvinimo baruose. Yra sakoma, juo blogesnė padėtis, juo drąsiau pirmyn. Todėl dar didesniu atsparumu kovokime už pavergtą lietuvių tautą ir šventai tikėkime, kad šimtmečiais buvusi nepriklausoma Lietuva vėl bus laisva per amžius. Lietuvos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės atstatymo kovoje daugiau pasitikėkime savo jėgomis ir visi lietuviai spieskimės apie vyriausią Lietuvos išlaisvinimo organą VLIKą ir jį sudarančias organizacijas. Duosniau remkime Tautos ir Lietuvių Fondus, nes be pinigo nėra įmanomas joks didesnis darbas.

4. Mes kreipiamės ir į visas lietuviškas šeimas, kviesdami labiau susirūpinti tautiniu jaunimo auklėjimu šeimose. Jei šeima savo vaikų neišauklės tautiškai savo namuose, tai siųsdama savo vaikus į okupuotos Lietuvos mokyklas tikrai jų neatlietuvins, bet tik sukomunistins. Išeivijoje tik tautiškai susipratusi šeima yra lietuvybės atrama ir tamsumoje šviečiantis žiburėlis. Neleiskime jam užgesti.

5. Lietuvybei stiprinti išeivijoje viena svarbiausių priemonių yra lietuvių kultūros puoselėjimas. Mes kviečiame visus lietuvius remti lietuvių kultūrinius pasireiškimus, skaityti ir finansiškai remti lietuvišką spaudą, knygų leidimą, grožinę literatūrą, dailę, muziką, mokslą.

Pagerbdami Lietuvos himno autorių Vincą Kudirką, jo 75 metų mirties sukakties proga, jo žodžiais ryžkimės gyventi ir dirbti:

Tegul meilė Lietuvos dega
mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos vienybė
težydi!

Stepas Jakubickas,
suvažiavimo prezidiumo pirmininkas
Paulius Adomaitis,
prezidiumo sekretorius

Toronto tautinių šokių grupė "Atžalynas" šoka prie miesto rotušės Otavoje daugiakultūrio festivalio metu Nuotr. B. Čeponkaus

$14.737 Tautos Fondui Toronte 1974 metais

$350: A. Nemunas, Ont.; $75: V. Korsakas, Stayner, Ont.; $50: N.N., B. Maskeliūnas; $30: J. Stankus; $25: P. Butėnas, Time Press Litho Ltd., dr. J. J. Vingilis; $20: A. Borchertas, S. J., V. Karas, K.K., arch. V. Petrulis, A. Rasčius, N.N., V. M. Tamulaičiai, J. Vaškela (10), dr. E. Zubrienė; $15: E.K.B., inž. V. Sičiūnas.

$10: J. Beržinskas (5), I. Ehlers, Br. Genčius, J. Janulaitis, A. Juzeliūnas, L. Kalinauskas, inž. J. Kulikauskas, J. Kušlikis, arch. V. Kvedaras, J. Lasys (10), N.N., P. Murauskas, B. Petkevičius (5), A. B. Petryla, V. A. Puodžiūnas, A. Nausėdas, B. Savickas, dr. A. Spudas, inž. W. V. Usas; $7.50: E. Razgaitis; $5: S. Gaidelis, M. Ignatavičius, P. Kušlikis, J. Petrauskas, K. Pranskevičius, E. Račkauskas, H. Sukauskas, P. Šutas, J. Vaškevičius, B. Ziomek; $4: J. Kriščiūnas.

Šiame sąraše paskelbti asmenys, aukoję nuo 1974 m. lapkričio 16 iki gruodžio 31 d.

Nuoširdi padėka visiems Tautos Fondo aukotojams už 1974 metų aukas. Tik Jūsų dėka surinkta ta didžioji auka Lietuvos laisvės kovai.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

"T. Žiburiams" aukojo

$80: Bronius Misius iš Port Stanley, Ont.; $20: Vinc. Čerškus, kun. J. Bertašius; $18: Pranas Barauskas; $15: kun. Aug. Sabas; $11: Leonas Radzevičius; $10: Ant. Mažeika, Jonas Liepa, Juozas Kaknevičius, Just. Urbonas, Ant. Saladžius; $8: Marija Petravičienė, Kaz. Šapočkinas; $7: Juozus Butkus; $6.50: A. Statulevičius; $6: Juoz. Racickas; $5.50: M. Macevičienė; $5: J. Jasiūnas, Jul. Sinkevičius, Ant. Barkauskas, J. Karsauskas, St. Kiršinas, Pr. Sakalas, Liudas Bilkštys, Adelė Visockienė, Jurgis Mitkus, Ign. Skirgaudas.

Remėjo prenumeratas atsiuntė — $23: Jonas Jonikas, po $20: St. Paketūras, Ant. Baliukonis, Petras Skablauskas; $18: Juozas Karasiejus; po $15: už dvejus metus — Br. Jocaitis, už vienerius metus — J. Misius, Vinc. Kežinaitis, J. Krasauskas, Juozas Butkus, kun. Ant. Sabas, Liudas Kulnys, S. B. Yokubynai, Pov. Vyšnia, Ant. Laurinaitis, Jonas Adomaitis, Ona Kuniutienė, J. Mikšys, St. Dalius, Br. Jakutis, Marc. Zalatorius, Kostas Strikaitis, Vl. Vaišvila, dr. A. Znotinas, Jonas Tarvydas, dr. Ona Valaitienė, Vinc. Grabauskas, Edv. Heikys, Liudas Bilkštys, Eug. Stunguris, St. Janušas, V. Stočkienė, Adelė Visockienė, O. Urnavičienė, A. Bričkus, A. Batarlienė, Jurgis Jakaitis, A. Bartininkaitis, Juoz. Staliorai-tis, seselė Marija Valentina, Ant. Elijošius, Petr. Sidaras, kun. Aug. Sabas, Juoz. Kavaliauskas, A. Matulionis, Kl. Dalinda, Jonas Beržinskas, Vl. Bakūnas, V. Gruzdys, V. Fidleris, Pr. Dovidaitis, Vacl. Karnilavičius, Juoz. Vaškela, Č. J. Valiukai, W. Mastis, H. Butkevičius, Liucija Skripkutė.

$4.50: Kazys Mikšys; $4: Bal. Čepkauskas, Vinc. Ignatavičius; $3: St. Narmantas, O. Dabkienė, Eug. Stunguris, V. Keršys, J. Puteris, J. Daunys, Ona Langienė, J. Jauneika, J. Petrauskas, Juoz. Malskis, Kl. Dalinda, Vl. Bakūnas, Juoz. Vaškela; $2: St. Pakauskas, Aug. Juzeliūnas, Just. Stankus, J. Mickeliūnas; $1.50: A. Vaičeliūnas, A. Kazanavičius, V. Čuplinskienė, L. Rudaitis, E. Miliauskas, A. Sakus, J. Budreika, Ant. Garbas, P. Gečas, K. Gečas, P. Kareckas, G. Kaulienė, A. Bandžienė; $1: Ant. Keršys, A. Bekintis.

LAS Kanados vietininkijos valdybos narys ir Toronto skyriaus pirmininkas Giliaras Urbonas daro pranešimą suvažiavime.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

573.	Stravinskaitė, Ramunė	$100
625.	Grigo, Juozo atm.	100
626.	Krikščiūnienės, Marijos atm.	175

Įnašus papildė:

23.	KLB Otavos apylinkė iki	1800
65.	Mažeikienės-Gečiūtės atm. iki	300
130.	Bukota, Valentinas iki	250
376.	Varkavičius, Julius iki	800
354.	Vitkūnas, Jonas iki	1200
358.	Kerulis, Vaclovas iki	400
289.	Dr. V. Šulma iš Lumsden iki	600

1974 m. lapkričio mėn. mūsų pranešime buvo praleistos P. M. Genčių, J. K. Valaičių, P. Vaitiekūno ir J. E. Bersėnų pavardės. Šis ketvertukas, Julijai Narakienei tragiškai žuvus, nuoširdžiai užjausdamas jos dukras Gražiną Petrauskienę, Reginą Gudelienę, jų šeimas ir visus artimuosius, vietoje gėlių sudėjo po $25 ir velionės vardą įamžino Lietuvių Fonde. Stravinskaite Ramunę į LF įrašydino torontiškis J. Prišas. Juozo Grigo, mirusio Kalgaryje, atminimui vietoje gėlių įnašą sudėjo jo draugai. Krikščiūnienės, Marijos, mirusios Toronte 1974 m. gruodžio 20 d., pagerbimui ir įamžinimui aukojo po $10: S. V. Aušrotai, V. G. Balsiai, P. V. Dalindos, dr. A. Pacevičius, J. G. Račiai, D. S. Rukšos ir A. B. Šalkai. Po $5: E. Ališauskienė, K. K. Aperavičiai, A. B. Arūnai, J. I. Bakiai, V. V. Balsiai A. V. Bentnoriai, A. A. Byszkiewicz, G. H. Chvedukai, T. Dargienė, S. Egar, V. D. Gruodžiai, I. Kairienė, p. Katche, A. Klimas, E. G. Kuchalskiai, D. K. Lazauskai, K. B. Lukošiai, D. J. Maurukai, V. G. Meilai, S. J. Pacevičiai, E. V. Smilgiai, A. N. Šalkauskiai, P. N. Ščepavičiai, A. A. Valadkos, M. D. Valadkos, A. G. Valiūnai ir T. Zaleskienė. Iš viso $210. Iš tos sumos $35 buvo panaudota gėlėms. V. Bukota iš West Lorne, dr. V. Šulma iš Saskačevano, J. Varkavičius, J. Vitkūnas ir V. Kerulis iš Toronto savo reguliariu įnašų kėlimu rodo mums ne tik didelį lietuviškų reikalų supratimą, bet kartu gražų ir sektiną pavyzdį. Nuoširdus ačiū!

KLF taryba 1974 m. gruodžio 7 d. nutarė ateityje pašalpas skirti tiktai tiems, kurie bus padavę motyvuotus prašymus. Prašymus reikia paduoti iki šių metų vasario 16 d.

Anksčiau buvome prašę narius atsiųsti savo nuotraukas L. Fondo dokumentiniam albumui. Jei kas to nėra padaręs, prašome neuždelsti. Mūsų tikslas — ne tik pagerbti, bet ir įamžinti tuos, kurie čia gyvendami rūpinosi lietuvybės ugdymu, o kartu ir tikėjo Lietuvos prisikėlimu laisvam gyvenimui.

Taip pat, jei kurie yra pakeitę savo gyvenamas vietas, prašome pranešti savo naujus adresus. Siųsti sekretoriui K. Lukošiui, 28 The Palisades, Toronto, Ont. M6S 2W8.

KLF valdyba

NAUJI IR VARTOTI
autovežimiai
• Lietuviams duodama nuolaida
• Geras ir greitas patarnavimas
Kreiptis: ED. BIČIŪNAS
darbo: 274-1528 namų: 270-3966
RIFLE RANGE MOTORS
1019 Lakeshore Road East
Savininkas — ROMAN TYSIAK (ukrainietis)

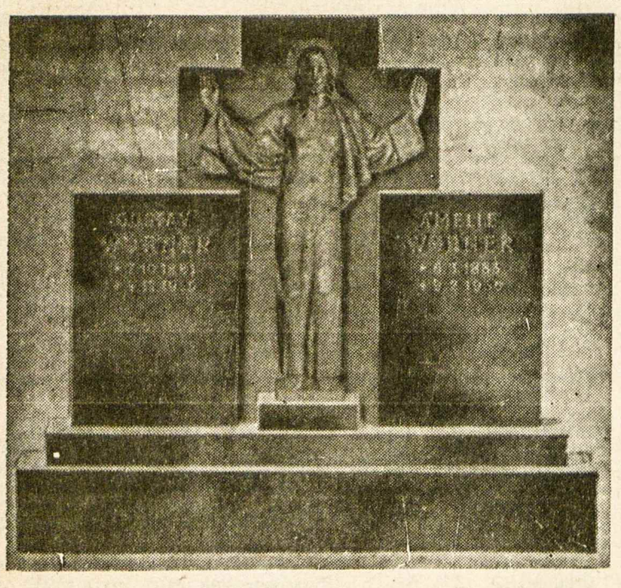

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Simon's TELEVISION
2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuotas sutaupymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

MEDUS—
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

JOHN'S ELECTRIC
APPLIANCES and SERVICE
343 Roncesvalles Ave. • Tel. 535-4646
Šaldytuvai nuo $59.95 • Elektrinės krosnys nuo $49.95
Skalbimo mašinos ir džiovintuvai nuo $55.95. Pataisyti ir pilnai garantuoti. • Važiuojame taisyti ir į namus.
• Aptarnaujame ir taisome visų rūšių namų apyvokos reikmenis.
• Turime didelį pasirinkimą dalių ir elementų.
Perkame — parduodame — mainome

SKRENDAME
visi kartu į
EUROPĄ!

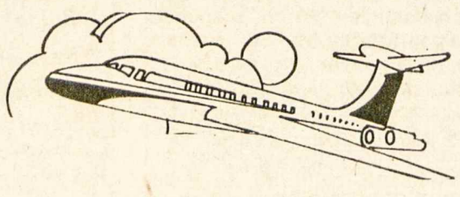

1975 m. birželio 19 — liepos 4 d.d.
yra rengiama JAV ir Kanados lietuvių ekskursija į EUROPĄ.
Bus aplankyta VOKIETIJA, ŠVEICARIJA ir ITALIJA. Kelionė — turininga ir įdomi.
Kadangi tikimasi didelio keliautojų skaičiaus, tad ir kaina yra žema — $789 asmeniui skrendant iš Niujorko (viešbučiuose gyvenant po du kambaryje). Į tą kainą įeina viskas: kelionė lėktuvais ir autobusais, viešbučiai visam laikui, pervežimai iš aerodromų į viešbučius ir atgal, įdomiųjų vietų lankymas visuose kraštuose, pusryčiai ir pietūs kiekvieną dieną, patarnavimo duoklės ir mokesčiai, angliškai arba lietuviškai kalbą kelionės palydovai bei vadovai, lagaminų pernešimai, visos kelionės suplanavimas ir dokumentų paruošimas.
Šią kelionę organizuoja Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija ir Kunigų Vienybė.
Techniškus kelionės reikalus tvarko kelionių agentūra "VYTIS", 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. (212) 769-3300. Platesnių informacijų teirautis šioje agentūroje.

Mums labiausiai reikia pigių namų.
Ontario kaip tik ir stengiasi juos parūpinti.

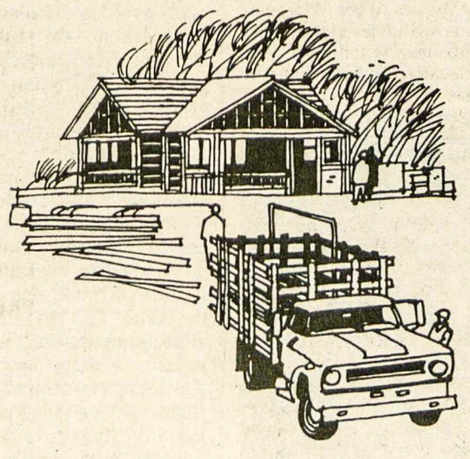

Ontario šiandieną turi daugiau namų ir daugiau statybos projektų kaip betkada anksčiau. Be jokios abejonės mes esame tarp geriausiai namais aprūpintų žmonių visame pasaulyje.

Visdėlto namų kainos tiek savininkams, tiek nuomininkams pastaraisiais metais smarkiai pakilo.

Tai turėdama galvoje, Ontario vyriausybė sudarė daug programų, prilaikančių kainas ir padedančių plėsti namų statybą. Yra keturios tokios programos.

1. Ontario Namų Statybos Programa (Ontario Housing Action Program — O.H.A.P.) padeda savivaldybėm ir statytojam plėsti statybai paruoštos žemės plotus, įsigyti namus pigesnėmis kainomis ir nuomoti juos priimtinom sąlygom. Statytojai taip pat skatinami statydinti tokius namus, kuriuos pajėgtų įsigyti dauguma gyventojų.

2. Ontario Namų Atnaujinimo Programa (Ontario Home Renewal Program — O.H.R.P.) duoda pašalpas ir paskolas namų atnaujinimui per vietines savivaldybes mažų ir vidutinių pajamų namų savininkams. Ji ypač taikoma menkesnės kokybės namams, kuriuose reikalingi struktūriniai ir sanitariniai pataisymai, vamzdžių, šildymo ir elektros sistemų pagerinimai.

3. Lengvo namų įsigijimo Planas (Home Ownership Made Easy — H.O.M.E.) įgalina įsigyti namus daugeliui vidutinių pajamų gyventojų. Namai yra statomi ant paruoštų sklypų, kurie tada išnuomojami Ontario namų korporacijos (Ontario Housing Corporation) naujiem namų savininkam. Pastarieji gali pirkti žemę po penkerių metų. Šios kombinacijos dėka įmokos bus žemesnės, negu normaliai būna.

4. Bendruomeninė Namų Programa (Community-Sponsored Housing Program) remia pigių namų statybą per nepelno statybos bendroves, sudarytas grupių arba savivaldybių. Pašalpos toms grupėms, kurių tarpe gali būti darbo unijos, tikinčiųjų bendrijos, labdaros įstaigos, pedagoginės bei labdaros institucijos, visuomeniniai klubai, — padengia iki 10% namų statybos projekto. Iš savo pusės grupė įsipareigoja pavesti iki 25% statybos projekto vienetų Ontario namų korporacijos papildomos nuomos programai.

Jei norite daugiau informacijų arba nemokamos literatūros apie tas keturias programas, rašykite:

Information Services,
101 Bloor Street West,
Toronto, Ontario
M5S 1P8
Ministry of Housing
Donald Irvine, Minister

Government of Ontario
William Davis, Premier

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. **Tel. 534-9286**

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 7 milijonų dolerių

Kasos valandos:		**Moka už:**	
Pirmadieniais	10 - 3	term indėlius 1 metų	9¼%
Antradieniais	10 - 3	taupomąsias-savings s-tas	8¾%
Trečiadieniais	uždaryta	depozitų-čekių s-tas	6%
Ketvirtadieniais	10 - 7	**Duoda paskolas:**	
Penktadieniais	10 - 8	asmenines	10½%
Šeštadieniais	9 - 12	nekiln. turto	10%
Sekmadieniais	9.30 - 1	investacines iki	12%

Skyrius **Anapilyje** veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Nemokamos čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St W. • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Snieginės ir paprastos padangos, **Michelin, B. F. Goodrich, Radial** ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

BEST ELECTRIC

NUO LŪŠNOS IKI DANGORAIŽIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716 Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

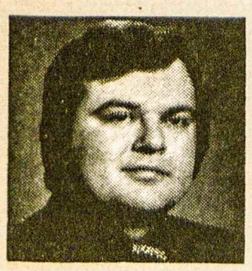

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius lakštus
  - invalidumo pajamas
  - nuosavybių draudą
  - šeimos apsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life *Raštinė: 363-7881*
2 Carlton St., suite 714 *Namai: 766-5857*

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. **telefonas 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

SOLD UNITED TRUST REALTOR

Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus
Mrs. H. BAILEY (BALČIŪNIENĖ)
United Trust Co., 2320 Bloor St. W.
Tel. 762-8255 Namų: 535-0513

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

Ateitininkų žinios

Studentų ateitininkų susirinkimas įvyks sausio 26, sekmadienį, 6 v.v., Prisikėlimo par. ateitininkų kambaryje. Programoje: supažindinimas su "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir pasitarimas kaip išvystyti efektingą propagandos tinklą kovai už Lietuvos tautinę bei religinę laisvę.

Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba pasiskirstė pareigom: Eugenijus Girdauskas — pirmininkas, Rūta Urbonaitė — vicepirm., Romas Puteris — iždininkas, Ramutė Birgelytė ir Rūta Čepaitytė — sekretorės, Algis Čepas — protokolų ir korespondencijų vedėjas, dvasios vadas kun. Jonas Staškus. — "Gaudeamus" metraštis, redaguojamas Algio Norvilo ir Onilės Vaitkutės, bus išleistas š.m. gegužės mėnesio pabaigoje. — Metiniai pavasario kursai numatyti Ročesteryje per Amerikos Prisiminimo savaitgalį. Centro valdyba jau ruošia programą. — Sąjungos nariai, užsimokėję narių mokestį, šiais metais gaus nario kortelę, ant kurios bus atspausdintas 1975 m. kalendorius. Labai pageidaujama, kad kortelės būtų saugiai laikomos, nes per ateinantį suvažiavimą galės balsuoti tik tie atstovai, kurie jas turės. — Pirmininko adresas: 24 Maynard Ave., Toronto, Ontario.

Algimantas Čepas

Skautų veikla

• Kanadiečių skautų kasmet organizuojamos plaukymo varžybos bus sausio 25, šeštadienį, Trinity Recreation Centre. Vilkiukams varžybos prasidės 6 v. v., skautams — 8 v. v.

• Gruodžio 29-30 d. d. "Dainos" dr-vė iškylavo Wasagoje. Vadovavo sl. R. Draugelytė.

• Mindaugo dr-vės savo darbo kalėdinių kortelių varžybose I v. laimėjo A. Kišonas, II — P. Bubelis, III — R. Turūta.

• Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas yra pakviestas į Vašingtoną pademonstruoti tautinės muzikos instrumentų ten gyvenantiems lietuviams, ypač jaunimui. Pamoka ir koncertas įvyks gegužės 17-18 d. d. Tai išvykai vienetas rimtai ruošiasi. Vadovai — Snaigė ir Gediminas prašo tėvus padėti vaikams, kad jie nepraleistų repeticijų ir stropiai ruoštųsi.

• Vasario 2 d., 12 v., skautų būklė šaukiamas "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų susirinkimas. Kviečiami visi tėvai būtinai dalyvauti.

• Į skaučių "Dainos" dr-vę įstojo J. Deržinskaitė ir L. Ropytė.

• Skautai-tės linki greičiau sustiprėti j.s. P. Būtėno žmonai Laimai, kuri šiuo metu gydosi ligoninėje.

• Jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės sueiga — sausio 25 d., 1 v. p. p., L. Namuose.

• Aukotojai Romuvai, norintieji gauti pakvitavimus pajamų mokesčiams, kreipiasi į s. V. Sendžiką, 19 Bermuda Ave. Taip pat skautininkai, kurie nepriklauso vienetams, LSS nario mokestį sumoka per brolį Vytautą Sendžiką.

• "Šatrijos" tunto vadijos posėdis įvyks sausio 26, sekmadienį, 11 v. r., skautų būkle. Č. S.

Studentų žinios

— Vasario 14 d. bus Toronto Universitete "Lietuvių Diena". Bus paroda ir šokiai. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

— Kovo mėnesį bus ateinančių metų studentų valdybos rinkimai. Pradėkite galvoti apie nominavimą kitų ar kandidatavimą į studentų valdybą. Visi studentų klubo nariai gali kandidatuoti.

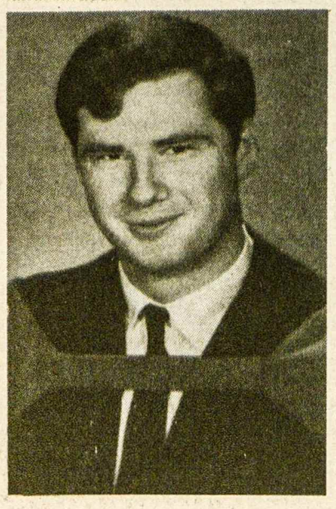

DR. KAZIMIERAS AMBROZAITIS, baigęs odontologiją Montrealio McGill universitete 1969 m. Dirbo Kanados Atlanto provincijose kaip sveikatos ministerijos pareigūnas, rūpindamasis indėnų vaikų dantų priežiūra rezervatuose. Po ketverių metų darbo minėtoji ministerija leido jam gilinti studijas Toronto universitete ir siekti "Dental Public Health" diplomo. Pastaraji gavo 1974 m. pavasarį. Nuo 1975 m. sausio 1 d. dr. K. Ambrozaitis paskirtas sveikatos ministerijos pirmojo regijono direktoriaus padėjėju (associate director) Saskačevano provincijoje. Ten pradedama nauja dantų slaugių programa, pirmoji Kanadoje, kuri rūpinsis mokyklinio amžiaus vaikų dantų priežiūra dantisto globoje. Prieš persikeldamas į naują vietą, dr. K. Ambrozaitis su žmona Angele ir dukra Eugenija švenčių proga aplankė savo tėvus Jadvygą ir Aleksą Ambrozaičius, močiutę Eugeniją Tarasovą, draugus bei pažįstamus Montrealyje, taip pat žmonos tėvus Oną ir Vincą Naruševičius West Lorne, Ont., draugus Toronte ir Londone.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Sov. Sąjungos krepšinio federacija paskelbė 1974 m. geriausių krepšininkų sąrašą. Jame randame 3 lietuvius: M. Paulauską nr. 2 kraštinį puolėją ir L. Žukaitį nr. 10 kraštinį puolėją, A. Linkevičių nr. 10 gynėją. Visi jie žaidžia Kauno Žalgirio komandoje.

Savigynos turnyras įvyko Taline. Dalyvavo Kėdainių ir Skuodo atletai. Geriausiai pasirodė Valdas Serapinas 41 kg. svoryje laimėjęs I v. Kitiems sekėsi blogiau — laimėjo V ir VI vietas.

Geriausiu Lietuvos sportininku antrą kartą išrinktas baidarių ir kanojų irkluotojas Vladas Česiūnas. Jis yra buvęs du kartu pasaulio baidarių ir kanojų meisteriu. Pasaulis turbūt nė nežino, kad šis iškilus meisteris yra lietuvis.

Dauguvos sporto draugijos savigynos pirmenybės įvyko Rygoje. Dalyvavo Maskvos, Leningrado, Minsko, Kievo ir Vilniaus sportininkai. Pusunkiame svoryje Rimas Naužemis tapo turnyro nugalėtoju.

Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybėse šiais metais Lietuvos krepšininkams sunkiai einasi. Kol kas geriausiai laikosi II Žalgirio komanda, kuri iš 14 rungtynių turi 11 laimėjimų ir yra II vietoje. Dar neblogai žaidžia Vilniaus Kibirkšties moterys, kurios turi 8 laimėjimus ir dalinasi 3-4 vieta.

VYČIO ŽINIOS

Buvusiam Vyčio krepšininkui Stasiui Laurinavičiui ir klubo rėmėjui Bruce Laurinavičiui, netekusiems mylimos mamytės Zuzanos Laurinavičienės, reiškiame gilią užuojautą.

Naujoji klubo valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. L. Radzevičius, sporto vadovas J. Žukas, ižd. H. Stepaitis, sekretorė R. Underytė, turto globėjas P. Tutlys. Naujai valdybai linkime sėkmingos darbuotės.

Mergaitės A CYO pirmenybėse pralaimėjo Transfiguration Stars komandai 17:22. Žaidė: S. Underytė 11, K. Stočkutė 2, L. Žukauskaitė 2, Saunders 2, R. Gustainytė. Šioje klasėje vytietės turi pajėgių žaidėjų, tačiau sunku visas surinkti reikiamu laiku.

Mergaitės D (12 m.) pralaimėjo St. Brigdet komandai 10:18. Žaidė: Kasperavičiūtė, Sinkevičiūtė, Slapšytė, Baliūnaitė, Šimkutė, Žilinskaitė.

Jauniai D-I (12 m.) CYO pirmenybėse žaidė dvejas rungtynes ir abejas laimėjo. Vytiečiai 2 taškais nugalėjo Aušrą ir šiek tiek didesne pasekme Vytį D-II.

L. Radzevičius, klubo pirmininkas, buvo išvykęs į Čikagą, kur atstovavo Vyčio klubui metiniame ŠALFASS suvažiavime.

Jauniai C (14 m.) skaudžiai pralaimėjo St. Chris komandai. Vytiečiai, būdami negausūs, tejmetė 15 krepšių. Žaidė: Ignatavičius 2, Augaitis 9, Bumelis, V. Grabauskas 6, Radzevičius 5, Kasperavičius. **A.S.**

AUŠROS ŽINIOS

Moterų krepšinio komanda sausio 7 d. pralaimėjo York Raiders 35:46. Tai pirmos pralaimėtos rungtynės šiais metais. Sausio 14 d. jos laimėjo prieš Christys komandą 48:40. Žaidė: J. Klimaitė 12, J. Simonaitytė 10, M. Rost-Ramanovaitė 7, D. Norkutė 5, R. Breen-Birštonaitė, P. Simutytė ir L. Jull-Kėkštaitė po 4, S. Ranonytė 2.

Jaunių C komanda laimėjo rungtynes su St. Clair 34:33. Žaidė: J. Stočkus 12, V. Šimkus 10, E. Slapšys 6, P. Gutauskas 4 ir A Baziliauskas 2.

Jaunių A krepšinio komanda laimėjo CYO lygoje rungtynes su ukrainiečiais 54:58 (25:24). Žaidė: R. Kaknevičius 22, R. Grigonis 12, E. Gataveckas 10, V. Raab 8, A. Abromavičius 2, Arlauskas ir J. Gutauskas.

Vyrų krepšinio komanda sausio 12 d. laimėjo rungtynes su Timins 98:67.

Nepamirškite ateiti į metinį klubo susirinkimą sausio 26 d., 12 v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

M. V.

HAMILTONO KOVAS

Parapijų krepšinio pirmenybėse D klasės Kovo krepšininkai pralaimėjo šv. Emeriko komandai 12:14. Žaidė: A. Dūdonis 6, L. Verbickas 4, T. Stanaitis 2, L. Stanaitis, V. I. Stosiai, R. E. Bartininkai, E. Kairys. C klasėje (iki 12 m. amž.) Kovas laimėjo prieš šv. Kolumbo komandą 24:16 ir šv. Dovydo 13:10. Abejose rungtynėse žaidė: A. Liškauskas 18, R. Juodelė 7, R. Kalvaitis 6, R. Trumpickas 4, P. Jokubynas 2.

Visos mergaitės nuo 7 iki 13 m. amžiaus, norinčios žaisti stalo tenisą ir krepšinį, prašomos užsiregistruoti pas V. Subatnikaitę tel. 545-1935.

Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybėse Kovo krepšininkai dalyvaus visose grupėse. **K. B.**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teris R. Welch perėmė naujai įsteigtą kultūros ir pramogų ministeriją. Komentuodamas Gallupo duomenis, W. Davis pareiškė, kad provincijos valdymą lemia ne Gallupas, o rinkėjai.

Kanados paštininkų ir laiškanešių unijoms naujų sutarčių derybose atstovaudavo bendra paštininkų taryba, iširusi praėjusį rudenį dėl unijų nesutarimo. Dabar oficialaus pripažinimo susilaukė 20.000 narių turinti paštininkų unija ir laiškanešių unija su 16.000 narių. Paštininkų sutartis jau yra pasibaigusi 1974 m. gruodžio 31 d. Derybų pradžią uždelsė unijų skilimas. Dabar abi unijos jas ves atskirai. Laiškanešių unija jau yra pareikalavusi valandinius atlyginimus padidinti $2.50. Dviejų unijų atskiros derybos gali padvigubinti paštininkų pamėgtus legalius ir net nelegalius streikus. Kaltinamuoju aktu Kanados paštui nuskambėjo Naujosios Škotijos Banko "Chargex" kredito kortelių viršininko D. Lee pareiškimas spaudai, kad daugelis tų kortelių ir čekių, siunčiamų paštu, nepasiekia adresatų. Kaltinimą patvirtino ir Kanados Bankininkų Draugijos pirm. M. Ballard, pabrėždamas, kad dėl tokių vagysčių bankai kasmet turi milijonus dolerių nuostolio. Kadangi didžioji tokių operacijų dalis tenka Toronto paštui, jam skiriamas ir pagrindinis kaltinimas. Valstybinės CBC televizijos bendrovė viena programa taipgi teigė, kad vagių gaujos pašte kasmet pavagia daugiau kaip milijono dolerių vertės kredito kortelių bei čekių. Naujasis pašto ministeris B. Mackasey, griežtai atmesdamas paštininkų kaltę, bankams pasiūlė naudotis registruotomis siuntomis.

Užsieniečių gydytojų imigraciją Kanadon nutarė suvaržyti Otavoje įvykusi Kanados sveikatos ministerių konferencija. Gydytojams, kaip ir kitiems imigrantams, reikėdavo gauti 50 taškų, tačiau jiems vien dėl jų specialybės automatiškai būdavo užskaitoma 15 taškų. Dabar tokį taškų priedą galės duoti pačios provincijos tik tokiais atvejais, jeigu gydytojai sutiks atlikti sutartį provincijų užkampiuose, kur nėra gydytojo ir kur nesutinka dirbti kanadietis gydytojas. Iniciatyvos gydytojų imigracijai suvaržyti ėmėsi Ontario sveikatos ministeris F. Miller, teigdamas, kad gydytojų skaičiaus padidėjimas ligi 1980 m. pareikalaus papildomų pusės bilijono dolerių išlaidų sveikatos reikalams. Pasak jo, tada sveikatos drauda būsianti išnaudota iki jos maksimumo. Išeitų, kad dabar kaikurie kanadiečiai mažiau besinaudoja sveikatos drauda, savo aplinkėse neturėdami gydytojų. Tokiu atveju ta sveikatos drauda yra aiškiai nepakankama. Prieš užsieniečius gydytojus labiausiai yra nusistačiusi Kanados Medikų Draugija, nemėgstanti konkurencijos savo nariams. Šiuo metu Kanada turi apie 32.000 gydytojų, kurių trečdalį jau sudaro ateiviai, išlaikę atitinkamus egzaminus Kanadoje.

Dviejų policininkų nužudymas Moncktone, New Brunswicke, ir vieno policininko nušovimas Kalgaryje beveik tuo pačiu laiku paskatino Policijos Viršininkų Draugiją pasiųsti telegramas premjerui P. E. Trudeau, teisingumo ministeriui O. Lang ir RCMP reikalus tvarkančiam ministeriui W. Allmandui, reikalaujančias laikytis dabartinio įstatymo ir neatšaukti mirties bausmių policininkų bei kalėjimų sargu žudikams. Šiuo reikalu peticiją Vankuveryje suorganizavo speciali piliečių grupė. Parašai bus renkami visoje Kanadoje ir siunčiami parlamento atstovams. Federacinis parlamentas 1967 m. suspendavo penkmečiui mirties bausmes, tą suspendavimą vėl pratęsė tokiam pačiam laikotarpiui 1973 m. pabaigoje. Nors mirties bausmė palikta policininkų bei kalėjimų sargų žudikams, ji visada pakeičiama kalėjimu iki gyvos galvos. Paskutinį kartą žudikas Kanadoje buvo pakartas 1962 m. Viešosios nuomonės tyrinėjimai liudija, kad didžioji kanadiečių dauguma pasisako už mirties bausmę visiems žmogžudžiams, kai ją paskiria teismas. Dabar jau yra buvę atvejų, kai nuteistas žmogžudys, paleistas atostogų ar pabėgęs iš kalėjimo, padaro antrą žmogžudystę. Jei mirties bausmė ir neatgrasytų nusikaltėlių nuo žmogžudystės, kaip aiškina liberalių nuotaikų parlamentarai, tai bent užkirstų kelią naujom to paties nusikaltėlio žmogžudystėm.

KAM RŪPI LIETUVIŠKIEJI reikalai išeivijoj, tam rūpi ir LIETUVA — jos laisvė, gerovė ir ateitis

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

NETOLI LIETUVIŲ NAMŲ parduodami du visai nauji mūriniai namai. Kiekvienas po šešis kambarius, po dvi spalvotas vonias ir modernias virtuves. Privatus įvažiavimas. Garažas. Balkonai. Labai geras pirkinys, ypatingai dviem giminėm, kurie nori gyventi kartu. Įmokėjimas po $10,000 kiekvienam.

INDIAN RD. — BLOOR, atskiras didžiulis 20 kambarių, 5 butų namas. Metinės pajamos — daugiau kaip $12.000 ir butas šeimininkui. Garažas su privačiu įvažiavimu. Skubiai parduodamas su visais baldais, atvira skola.

BLOOR — ALHAMBRA, atskiras 11 kambarių mūrinis namas, 5 virtuvės, 4 prausyklos, viskas naujai atremontuota, dvigubas garažas, gilus sklypas, netoli Lietuvių Namų, namas be skolų. Įmokėti apie $10.000 ar mažiau.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543

STASYS DARGIS Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9¾% už 90 dienų term. depozitus
9% už 1 metų term. depozitus
8¼% už taup. sąskaitas
6% už depozitus (čekių sąskaita)

KAPITALAS: $8,800,000

Asmenines paskolas duodama iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.
Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6P 1A6

Telefonas 532-8723

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

A. J. MORKIS Realtor

- **Sąžiningas patarnavimas**
- **Parūpiname mortgičius**

perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.

102 Riverwood Parkway, Toronto, Ontario M8Y 4E9 **Telefonas 233-5996**

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • 537-3433

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI
IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Naudokitės patarnavimais tų, kurie skelbiasi "Tėviškės Žiburiuose"

TORONTO

Vasario 16 Toronte. KLB Toornto apylinkės valdyba pagrindiniu kalbėtoju pakvietė Simą Kudirką. Jis su žmona Gene atskris į Torontą vasario 15 d. Pirmiausia jis dalyvaus Maironio mokyklos rengiamame Vasario 16 minėjime, o po pietų vyks į Hamiltoną, kur dalyvaus ten rengiamose Vasario 16 iškilmėse ir spaudos konferencijoje. Sekmadienį, 11.15 v.r., S. Kudirka su žmona dalyvaus pamaldose Toronto Prisikėlimo šventovėje, o 3 v.p.p. — bendrame Vasario 16 minėjime Anapilio salėje, kur pasakys pagrindinę kalbą. Vakare, 7 v., dalyvaus bankete, kuris ruošiamas L. Namų salėje. Po sekmadienio numatytas S. Kudirkos susitikimas su Toronto lietuvių jaunimu Prisikėlimo salėje, priėmimas pas gen. Lietuvos konsulą ir lankymas lietuviškų institucijų.

Jaunimo kavinė "Gedimino pilis" veiks šį penktadienį, sausio 24, nuo 8 v. v., L. Namuose. Programoje — šokiai, patefono muzika ir daug įvairių plokštelių. Įėjimas — 50 ct. Dalyvių skaičiui mažėjant, rengėjai rūpinasi kavinės ateitimi.

Sol. V. Verikaičiui 50 m. amžiaus sukakties proga rengiamos pagerbtuvės sausio 25, šeštadienį, 7 v.v., L. Namų salėje. Sudarytas rengėjų komitetas iš visų chorų atstovų: pirm. J. R. Simanavičius, nariai — A. Jokūbaitis, A. Matulaitis, J. Šarūnas, G. Barcevičienė, K. Žulys, Pr. Kevalaitis, J. Pleinys. Pas juos gaunami ir pakvietimai, kurių kaina — $10.

Toronto universiteto Hart House muzikos salėje sausio 26 d., sekmadienį, 2 v.p.p., bus paskaita anglų kalba apie Baltijos valstybių atolydį (detente). Ją skaitys latvis, Kalifornijos valst. un-to istorijos profesorius Edgar Anderson. Rengia AABS draugijos baltietiškoms studijoms puoselėti Toronto komitetas. Lietuviai raginami išgirsti šio gerai informuoto asmens paskaitą apie Baltijos kraštų nepriklausomybės laikus ir AABS veiklai parodyti didesnį dėmesį, kuris iki šiol buvo nežymus.

Linksmą Užgavėnių vakarą šokius vasario 1 d. Prisikėlimo parapijos salėje rengia parapijos tarybos jaunimo sekcija, talkinama KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus. Gros orkestras "Dave Battler Trio". Kviečiami visi, ypač Toronto ir apylinkių jaunimas.

Metinis spaudos balius, ruošiamas "T. Žiburių", jau arti — vasario 8, šeštadienį. Pirmą kartą jis bus erdvioje Anapilio salėje, kur visiems užteks vietos. Bilietai — $4, antro augšto galerijoje — $3, studentams — $2. Baliaus dalyviai galės ne tik atsigaivinti gėrimais, bet ir pasisotinti įvairiais Užgavėnių valgiais — cepelinais, koldūnais, bulvinėm dešrom ir kitais patiekalais (jų kaina bus labai prieinama). Bus laimikiais turtinga loterija, kurių tarpe — "Zenith" firmos spalvota televizija, nešiojamasis radijo priimtuvas, vertingi dailininkų paveikslai ir kt. Stalai rezervuojami iš anksto "TŽ" administracijoje tel. 275-4672. Jie taip pat gaunami parapijose po pamaldų.

Meninę programą "TŽ" spaudos baliuje atliks solistė ir deklamatorė Elena Blandytė iš Čikagos. Ji yra gimusi Gudžiūnuose, Kėdainių apskr. Dainavimą bei muziką studijavo Haendelio konservatorijoje Muenchene, privačiai — pas A. Dičiūtę, Leparską ir Vl. Jakubėną. Dalyvavo seserų Blandyčių kvartete. Dabar reiškiasi kaip solistė ir deklamatorė. Iki šiol ji yra aplankiusi daugelį lietuvių kolonijų JAV-se. Toronte ji pasirodys pirmą kartą. Jai talkins torontietis solistas Rimas Strimaitis, lankąs muzikos konservatoriją Toronte. Abiem akompanuos muz. Jonas Govėdas.

SLA 236 kuopa tebėra aktyvi ne tik savišalpos, bet ir kultūrinėje srityje, kurioje dalyvauja visa eilė jos narių. Sausio 25, šeštadienį, 7 v. v., jos valdyba ruošia šeimyninį pobūvį — vaišes L. Namų menėje ir kviečia jose dalyvauti visus narius bei jų kaimynus.

Kanados Etninio Meno Taryba sausio 25, šeštadienį, 8.30 v. v., Otavos "The Opera, National Arts Centre" rengia plataus masto spektaklį "Canada Folklorique, Spectrum '75" savo dešimtmečio veiklai paminėti. Šiuo renginiu norima pabrėžti visų kanadiečių daugiaspalvę kultūrą. Programoje dalyvaus pirmaujantys meno ansambliai iš įvairių Kanados provincijų, atstovaudami šiom kultūrinėm grupėm: galiečių (gaelic), prancūzų, Tol. Rytų, vokiečių, italų, lenkų, ukrainiečių ir kitų. Bus apie 350 muzikantų, dainininkų, šokėjų. Apie lietuvių dalyvavimą viešame pranešime nieko nesakoma. Rengėjai kviečia visų tautybių žiūrovus dalyvauti ir iš anksto užsisakyti bilietus (kaina nenurodyta) Toronte pas Miss Meinzinger tel. 363-9311, Montrealyje — pas Mme Michelle Marin Touchette tel. 384-3410.

Operą "Meilės eliksyras", kurią prieš 140 metų sukūrė G. Donizetti, stato Toronto universiteto muzikos departmentas MacMillan teatre. Dainuos to departmento studentai, jų tarpe ir mūsų tautietis Jonas Vaškevičius, kuris lietuvių visuomenei jau gana plačiai žinomas kaip jaunas solistas, pasireiškęs įvairiuose koncertuose. Minėtoje operoje jis dainuos Belcore vaidmenį sausio 22 ir 25 dienomis. "The Globe a. Mail" sausio 17 d. laidoje išspausdino J. Kraglundo rašinį apie tą operą ir nuotrauką, kurioje matyti ir J. Vaškevičius.

Ruošiant šį "TŽ" nr., gauta žinia, kad Romoje sausio 16 d. palaidotas **a.a. prel. Juozas Končius,** buvęs BALFo pirmininkas, daug pasitarnavęs savo tautiečiams karo tremtiniams. Smulkesnių žinių tuo tarpu nėra.

Straipsnių konkursas jaunimui 16-24 m. amžiaus pasibaigė 1974 m. gruodžio 31 d. Jaunieji lietuviškos spaudos bendradarbiai prašomi atsiųsti savo straipsnių iškarpas, pažymėjus laikraščio pavadinimą, datą, savo vardą bei pavardę, amžių, adresą ir telefono numerį, iki š.m. sausio 31 d. KLB švietimo komisijos sudaryta komisija gautus straipsnius įvertins ir paskirs premijas. Straipsnius siųsti KLB švietimo komisijos pirmininkei šiuo adresu: S. Martinkutė, 68 Indian Grove, Toronto, Ont. M6R 2Y4.

Kanados Baltiečių Federacija ir Baltiečių Moterų Taryba pilietybės pareigūnui G. Allenui suruošė išleistuves sausio 17 d. Estų Namuose. Dalyvavo apie 100 asmenų iš visų trijų tautybių maždaug po lygiai. Už garbės stalo, šalia G. Allen ir jo žmonos, sėdėjo baltiečių pareigūnai. Pagrindinę kalbą, išreiškiančią padėką G. Allenui už jo nuolatinę pagalbą baltiečiams, pasakė Federacijos pirm. T. Kronbergs. Kaip visų trijų tautybių suvenyrą baltiečių atstovai — Kronbergs, Petersoo, Simanavičius — įteikė po lėlę, aprengtą tautiniais drabužiais. G. Allen savo kalboje išreiškė dėkingumą baltiečiams už draugiškumą, bendradarbiavimą, žadėjo ir toliau nenutraukti ryšių su baltiečiais. Nuoširdų įvertinimo žodį tarė Latvijos garbės konsulas dr. Upenieks, Estijos garbės konsulas Heinsoo. Baltiečių Moterų Tarybos vardu kalbėjo jos atstovė Ir. Šernaitė-Meiklejohn ir įteikė poniai Allen gėlių puokštę. Naujųjų kanadiečių teatro vardu atsisveikino ponia Andre. Raštu padėkos žodį atsiuntė latvių gimnazijos dramos būrelis. Visi kalbėtojai pabrėžė nepaprastą G. Alleno paslaugumą, kuris ėjo daug toliau nei jo oficialios pareigos reikalavo.

Teatro vaidybos seminaras veikia Toronto L. Namų patalpose prie raštinės kiekvieną pirmadienį 7-9 v. v. Informacijas teikia rež. A. Dargytė-Byszkiewicz tel. 247-3770 (ne tel. 247-3370, kaip per klaidą anksčiau skelbta) 5-7 v. vakaro.

Advokatas Henrikas P. Steponaitis, B.SC., LL. B., savo įstaigą perkėlė į naują vietą, 1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Tel. 532-4413.

KLB ir KL Jaunimo Sąjungos atstovai — J. R. Simanavičius, Almis Kuolas, Gabija Juozapavičiūtė sausio 18 d. buvo nuvykę į Čikagą dalyvauti bendrame posėdyje su PLB ir JAV LB vadovais ir Ryšių Centro jaunimo atstovais. Kartu su jais buvo nuvykusi ir Brazilijos jaunimo atstovė Živilė Jūraitytė. Posėdyje buvo aptarti visi jaunimo kongreso reikalai. Jame dalyvavo PLB pirm. B. Nainys, JAV LB pirm. J. Gaila, R. Sakadolskis ir Ryšių Centro jaunimas.

Lietuviškų Kūčių papročius aprašė G. Jankaitis "Bloor West Villager" sausio numeryje, sujungdamas su Lietuvių Namų rengtomis Kūčiomis.

Vasario 8 – kovo 1

KANADOS BALETAS

Steigėja – Celia Franca

PROGRAMOJE:

Coppelia,* Kettentanz,**
Whispers of Darkness,**
Inventions, Don Juan, Giselle,
The Sleeping Beauty

(*pasaulinė premjera, naujai paruošta Erik Bruhn,
**Toronto premjera)

O'Keefe Centre kasa atidaryta kasdien 11 v.r. — 9 v.v., išskyrus sekmadienius

Telefonas informacijai: 366-8484 (O'Keefe Centre) arba 363-0228 (specialus Kanados baleto telefono numeris)

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

A+A
Antanui Čirūnui

mirus, žmonai BRONEI, sūnui dr. JONUI, jo šeimai bei kitiems giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą —

G. V. Aleknevičiai

A.a. Jonas Dudėlas, 68 m. amžiaus, mirė staiga savo name sausio 14 d. Velionis buvo kilęs nuo Jonavos. Būdamas darbštus ir taupus, buvo įsigijęs nemažą turtą. Palaidotas iš Lietuvos Kankinių parapijos liet. kapinėse.

A.a. Ona Rutkauskienė, 71 m. amžiaus, mirė sausio 18 d. Wellesley ligoninėje. Velionė sirguliavo keletą paskutiniųjų metų. Paliko vyrą ir du vedusius vaikus Lietuvoje, kurių, deja, nuo 1944 m. nematė. Palaidota iš L. Kankinių parapijos liet. kapinėse.

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką rengėjoms — Anelei Pajaujienei ir Aldonai Stungurienei už suruoštas man "gandrines", laukiant kūdikio. Taip pat dėkoju visoms atsilankiusioms bei prisidėjusioms prie dovanos: O. Ažubalienei, S. Aušrotienei, A. Apanavičienei, B. Ankudavičienei, L. Baltrušaitienei, J. Bacevičienei, G. Bacevičienei, E. Balytienei, A. Ciručienei, O. Dirmantienei, O. Derliūnienei, A. Dobilienei, O. Dzemionienei, N. Grigutytei, M. Genčiuvienei, O. Godelienei, M. Kniukštienei, O. Kiršinienei, A. Kuncaitienei, A. Kružikienei, A. Kazlauskienei, L. Krakauskienei, D. Kekienei, J. Kamaitienei, T. Kareckienei, J. Liutkienei, A. Laurinaitienei, I. Matušaitienei, O. Marcinkevičienei, D. Mačienei, E. Mačienei, N. Nevulytei, M. Pargauskienei, B. Prakapienei, J. Pečiulienei, A. Pajaujienei, A. Rimuškienei, A. Stungurienei, O. Stungurienei, G. Slabaševičienei, B. Teed, H. Ulbikienei, B. Vilkienei, G. Vaitkienei ir I. Žiurinskienei.

Didžiai dėkinga —

Irena Pečiulienė

Jieško...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Simą Kudirką laiko didvyriais.

Nežiūrint rusų ir jų talkininkų saugumiečių siautimo, žmonės Lietuvoje kovą už religijos laisvę tyliai remia. Tokių tarpe yra net marksistų, kaip pvz. V. Sevrukas ir kiti. Necenzūruotoje informacijoje iš Maskvos sakoma, kad neuždarytosios šventovės Lietuvoje pamaldų metu būna pilnos. Žmonės, kurie šiaip jau neitų į pamaldas, dabar esą eina "iš piktumo".

Dėl laikysenos okupantų atžvilgiu Lietuvoje yra trys ryškesnės nuomonės. Vieni mano, kad reikia visomis jėgomis priešintis rusams, kiti sako, kad reikia visu frontu bendradarbiauti su jais, būti nuolankiais, o treti — laikytis ramiai ir saugoti savo biologinę bei tautinę gyvybę. Pailiustruoti pastarajai laikysenai pasakojama tokia istorijėlė. Žiemą ant gruodo gulėjo nuo šalčio mirštąs žvirblis. Ėjo pro šalį karvė ir užmetė šiltą "blyną". Žvirblis atsigavo ir ėmė čirpti. Išgirdęs jo balsą katinas atslinko ir suėdė. Išvada: nors ir mėšle sėdi, bet jei tau šilta, kol kas ramiai sėdėk. Pastaroji filosofija, matyt, nevisiems priimtina. Tyléti tuomet, kai žmogų smaugia, naikina gyvybines arterijas, — neįmanoma. Skęstančio šauksmas gali sulaukti ir pagalbos.

Pajieškojimai

Jieškomi velionies **Antano Mikalausko,** gimusio 1907 m. vasario 5 d. Lietuvoje, giminės, suinteresuoti jo palikimais ir turį savo giminystės su juo įrodymų. Jie prašomi kreiptis į generalinį Lietuvos konsulatą: 1 Trillium Terrace, Toronto 18, Ont.

Jieškomas **Kęstutis Kupčinskas,** Petro sūnus, gimęs Kalvarijoj, Lietuvoj, apie 1915 metus. Kreiptis į "TŽ" administraciją.

ČESNAKAS – SVEIKA TAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtmečiais buvo vartojamas tūkstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugelį metų kaip maistą, turintį natūralaus maisto savybių. ADAMS GARLIC PEARLES turi savyje grynos česnako alyvos.
ADAMS GARLIC PEARLES buvo pardavinėjami per 35 metus ir patenkino tūkstančius vartotojų. Dar šiandien nusipirk ADAMS GARLIC PEARLES ir pamatysi, kaip šis puikus, natūralus produktas tau patiks.
Kapsulės pavidale neturi nei kvapo nei skonio!

Malonu mums pranešti, kad ilgametis nejudomo turto pirkimo bei pardavimo atstovas PRANAS KERBERIS, turįs per 20 metų patyrimo, pasižymėjęs sąžiningumu bei maloniu patarnavimu, grįžo atgal į mūsų firmą. Todėl visais nejudomo turto reikalais bei patarimais prašau skambinti tiesiai jam. Įstaigos telefonas 763-5555. Adresas: 2336 Bloor St. West, Toronto, Ont. Namų telefonas 535-1584. Pr. Kerberis ir toliau stengsis, kiek galėdamas, Jums patarnauti.

R. CHOLKAN & CO. LTD. REALTOR
REAL ESTATE — GENERAL INSURANCE

CHOLKAN

CENTRINĖ ĮSTAIGA — 532-4404
527 Bloor St. W.
SKYRIAI
2336 Bloor St. W., 763-5555
3 Benson Ave., Mississauga, 270-0333
660 Wilson Ave., 636-1501
2336A Bloor St. W., Insurance, 763-5666

Rezidenciniai, komerciniai namai, investavimai, ūkiai, žemės sklypai, vasarnamiai ir t.t.

KITI SKYRIAI	Ridgeway	Orillia	Midland
Ottawa	Burlington	Gravenhurst	Shelbourne
St. Catharines	Barrie	Bracebridge	Port Carling
Oshawa	Angus	Bala	Stayner
Welland	Collingwood	Wasaga Beach	

Narys — Toronto, Ontario ir Kanados Assn. Real Estate Boards

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• —— UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —— •
• ——— NEMOKAMAS PRISTATYMAS ——— •

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Dovanos be muito: Motociklai, sklb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

N. Metų sutikimų mūsų miesto lietuviuose buvo visa eilė. Tradicinius N. Metų sutikimus rengia ir mūsų kultūriniai vienetai — Čikagos Lietuvių Opera ir "Dainavos" ansamblis, nes sutikimai papildo jų iždus. Kai reikia mokėti kuklius atlyginimus chormeisteriams už kiekvieną repeticiją, pinigai būna labai reikalingi. Į N. Metų sutikimus suplaukia tiek žmonių, kiek jų telpa salėse. Jų nevengia ir jaunimas.

Rašant šią apžvalgą po Trijų Karalių šventės, Čikagos lietuviai laukė atvykstant naujo ir dar čia nematyto svečio — Vaclovo Sevruko, vieno iš buvusių Lietuvos disidentų. Į Čikagą jį pakvietė BALFo centro valdyba. Sausio 12 d. Augšt. Marijos Mokyklos salėje turėjo įvykti platus siuopoziumas, vadovaujamas prof. dr. Vyt. Vardžio ir inž. A. Rudžio. Spaudos atstovams susitikti su V. Sevruku sudaryta galimybė simopziumo išvakarėse p.p. Rudžių rezidencijoje. Tikiuosi, kad ateinančiose apžvalgose galėsiu duoti platesnį pranešimą ir gal net pasikalbėjimą su V. Sevruku, perdavusiu laisvajam pasauliui S. Kudirkos kalbą, pasakytą teisme Vilniuje.

Po švenčių į Čikagą atvyko ir lietuvių operos dirigentas Vyt. Marijošius šlifuoti "Meilės eleksyro". Tai nauja opera, kurios premjera bei spektakliais šį pavasarį Čikagos Lietuvių Opera atžymės 19-tąji darbo sezoną. Spaudoje nekartą buvo minėta, kad kitais metais, minint Čikagos Lietuvių Operos 20 m. ir JAV nepriklausomybės 200 m. sukaktį, planuojama pastatyti dvi naujas, trumpas lietuviškas operas, parašytas kompozitorių J. Gaidelio ir J. Kačinkso. Kokios tų operų pastatymo galimybės šių dienų šviesoje, iš ČLO vadovybės paskutiniu metu neteko sužinoti. "Drauge" LB krašto valdyba informavo, kad sritinio Bendruomenės veikėjų suvažiavimo proga JAV LB krašto v-bos atstovai tarėsi su operos vadovybe dėl galimybių abi lietuviškas operas išvesti į sceną. Sąmata, esą, sieksianti $75.000, o pajamų už bilietus tenumatoma gauti apie $35,000. Taigi, susidarytų net $40,000 deficitas. Todėl rašančiam ir kyla klausimas, ar ir šį kartą nereikėtų imtis privačios iniciatyvos, nors gal reikalas ir pavėluotas. Kompoz. K. V. Banaičio opera "Jūratė ir Kastytis" buvo platesnės apimties, palikta rankraštyje. Privatus M. Rudienės vadovaujamas komitetas, nors ir 10 metų užtruko, sugebėjo surinkti pinigus, išleisti gan gerai paruoštą naujosios operos klavyrą. Vėliau atsirado pinigai operai orkestruoti, ją išvesti į sceną, o po to įamžinti ir plokštelėje. "Jūratės ir Kastyčio" operos klavyras buvo teigiamai įvertintas ir okup. Lietuvos profesinėje spaudoje. Panašiu keliu eidami, susilauktumėm scenoje ir naujų, trumpų J. Gaidelio ir J. Kačinsko operų.

Pagarba LB, kad ji užsakė ir finansavo abi minėtas operas. Kyla betgi abejonė, ar pasikliaunant vien LB parama bei talka, ČLO vadovybė pajėgs abu kūrinius išvesti į sceną jau ateinančiais metais. Užsimoti LB darbo laukai perdaug platūs ir kažin ar jos centre bus užtektinai žmonių, kurie galėtų atsiduoti vien operos reikalams. Juk ir I-ją JAV ir Kanados lietuvių dainų šventę 1956 m. Čikagoje rengė ne LB, bet privatus komitetas, sudarytas iš pagrindinių chorų atstovų. Tas komitetas didelį šventės pelną garbingai perdavė LB, kad ji pati toliau galėtų tokias šventes rengti.

PRIEAUGLIO ŠVYSTELĖJIMAS

Prieauglio iš jaunosios kartos ypač pasigenda mūsų spauda ir lietuviška knyga, nes skaitytojų eilės retėja. Bet kaikuriose srityse jaunimas parodo gražų veržlumą. Štai 1974 m. lapkričio pabaigoje Čikagoje Lietuvių Foto archyvas, vadovaujamas kun. A. Kezio, SJ, surengė III-ją foto parodą Jaunimo Centre. I-ji paroda įvyko 1972 m. Joje dalyvavo 50 fotografų su 200 nuotraukų. II parodoje, įvykusioje 1973 m., jau dalyvavo 61 fotografas, o III — 60 fotografų. Pastaroji išstatė 325 rinktines, specialios vertintojų komisijos atrinktas meniškas nuotraukas. Parodų dalyvių tarpe buvo nemažai jaunimo. Tai aiškus ženklas, kad lietuvių jaunimas gyvai domisi fotografijos menu. "TŽ" pereinant į ofsetinę spaudą, kurios technikoje nuotraukos žymiai geriau išeina ir galima daugiau jų panaudoti, tokia naujiena apie jaunus fotografus turėtų būti linksma.

Gruodžio 14 d. didžiojoje Jaunimo Centro salėje įvyko jaunimo choro, įsteigto prieš dvejus metus Jaunimo Centro vadovybės ir vadovaujamo muz. F. Strolios, krikštynų koncertas. Chore, įskaitant vokalinį studentų vienetą, kanklininkes ir birbyninkus, yra per 100 jaunuolių. Kai choras prožektorių šviesoje atsistoja prieš pilnutėlę salę publikos, kai iš publikos pakyla didžiulės ovacijos, susidaro tikrai didingas įspūdis. Taip buvo ir gruodžio 14 d. krikštynų koncerte, kai jaunimo choras gavo "Audros" vardą, o studentų vokalinis vienetas — "Vaivos". Krikšto tėvais buvo dr. A. Paulius ir muz. M. Meménaitė. Malonu pabrėžti, kad jaunimo chorui "Audra" dažnai tenka atstovauti lietuviams įvairiose šventėse, o kai reikia mažesnio bei lankstesnio būrelio, šiuńčiamas studentų vokalinis vienetas "Vaiva".

NORINČIUS INVESTUOTI
ar apsigyventi COSTA DEL SOL (pietinėje Ispanijos dalyje)
prašome kreiptis į: **JUSTIN RASA, Playamar 4-14-D, Torremolinos (Malaga), SPAIN. Tel. 38-72-00**

FRANK BARAUSKAS Limited
REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
• Nuosavybių pirkimo ar pardavimo reikalais Jūsų vartojamomis kalbomis padės ——
Valteris Drešeris 231-6226
Arvidas Zakarevičius 233-3323
Pranas Barauskas, F.R.I. 743-0100

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių draudą • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

PERKI ŠEVĮ AR OLDSMOBILĮ?
Visų rūšių vartotas arba naujas mašinas gausite per
VIC ADAMS (Viktoras Adomavičius)
courtesy CHEV-OLDS
• Raštinė: 255-9151 2749 Lakeshore Blvd. • Namai 767-7820

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

Metinis "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS BALIUS

vasario 8, šeštadienį,
Anapilio salėje
(2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario).

- *Dar niekad Toronte negirdėta, nematyta solistė ir dailiojo žodžio meisterė ELENA BLANDYTĖ iš Čikagos ir torontiškis sol. RIMAS STRIMAITIS. Akompaniatorius — JONAS GOVĖDAS*
- *Didžioji ir mažoji loterija: spalvotos televizijos priimtuvas, radijo aparatas, žymiųjų dailininkų paveikslai, skulptūros, keramikos kūriniai ir t.t.*
- *Šokių muzikos orkestras "Dave Battler Trio"*
- *Baras, užkandžiai, Užgavėnių valgiai*

Apvalūs stalai po 10 vietų rezervuojami iš anksto "TŽ" administracijoje tel. 275-4672 arba parapijų patalpose po pamaldų. Galima rezervuoti ir paskiras vietas.
Įėjimas — $4.00, studentams — $2.00

Baliaus pradžia 7 val. vakaro, programos ~ 7.30 v.v.

Kviečiame visus tautiečius dalyvauti — ne tik iš Toronto, bet ir kitų vietovių! Dalyvaudami paruošime kelią spaudžiantam žodžiui!

TORONTO ONT

Anapilio žinios
Telefonas 277-1270

— Ši savaitė (sausio 19-26) skiriama krikščionių vienybei atžymėti. Šventovėse meldžiamasi už visų krikščionių bendrijų vienybę.

— A. a. Felikso Gikio testamentiniu palikimu gauta auka naujajai Lietuvos Kankinių šventovei statyti t. y. $12,650. Tai didžiausia iki šiol statybos fondui gauta auka. Duosnus aukotojas savo testamente yra paskyręs didesnes ar mažesnes sumas giminėms ir įvairioms lietuviškoms institucijoms.

— Anapilio statybai aukojo $300: dr. J. A. Sungailos; po $100: V. Mikšys, J. G. Jonaičiai ir K. J. Liutkai (300). Geradariams nuoširdus ačiū.

— Geradariai, darą testamentinę auką šiai parapijai, prašomi naudoti ne Šv. Jono Kr. vardą, bet Lietuvos Kankinių (angliškai Lithuanian Martyr's Church, Mississauga, Ont.).

— Tikybos pamokos vaikams, besiruošiantiems pirm. Komunijai pavasarį, būna kas sekmadienį po 11 v. pamaldų klebonijoje. Sudaroma kita grupė mokyklinio amžiaus vaikų, kurie lanko viešąsias mokyklas. Šiems vaikams pamokos bus dėstomos atskirai.

— Sausio 21 d. iš šios parapijos palaidota a. a. Ona Rutkauskienė. Sausio 17 d. palaidotas a.a. Jonas Dudėlas. Velionių artimiesiems gili užuojauta.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 9 v. r. už a.a. Juozą Simonaitį; sekmadienį, 10 v. r., už a.a. Liudviką Pūslį, 11 v. — už a.a. Joną ir Apoloniją Miliauskus ir už a.a. Luką Gatavecką (užpr. "Gintaro" ansamblio nariai).

Lietuvių Namų žinios

— Baro atidarymas įvyks sausio 28, antrad. 12 v. d., ir truks iki 1 v.r. Nariai ir jų svečiai prašomi gausiai dalyvauti. Veiks šaltas bufetas ir bus naudojamos baro bei žemutinės salės patalpos. Nariai prašomi su savim turėti nario korteles.

— LN turi apie 1200 narių. Kad būtų lengviau susirinkimuose ir bare narius registruoti, visiems nariams išrašytos nario kortelės. Jos dalinamos LN raštinėje, per sekmadienio popietes salėje ir siuntinėjamos į namus. Liko dar neišdalintų 300 kortelių, nes nežinomi tų narių adresai. Nariai, kurie nario korteli neatsiėmė, prašomi jas atsiimti LN arba pranešti adresus.

— Sekmadienį, sausio 26, 5 v. p. p., LN menėje įvyks jaunimo vakaras — pasikalbėjimas su Bendruomenės valdyba ir veikėjais. Būtų gera, kad į šį vakarą susirinktų daug jaunimo.

— Pr. savaitę į LN narius įstojo: Povilaitis Andrius, įnešęs nario įnašo $100, Šalkauskas Stasys — $100, Vaicekauskas Erikas — $100. Nario įnašus papildė: Eidukaitis Pranas $50, Stauskas Antanas — $20, "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tėvų komitetas — $50.

"T. Žiburiams" persikėlimo proga aukojo $25: Elz. Joniūnienė, L. V. Kolyčiai, Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tuntai; $20: Stasys Vaitkus, Sakas Parcel Service; $8: mons. Vyt. Balčiūnas. Nuoširdus ačiū spaudos rėmėjams.

VAŽIUOJU Į MIAMI Floridoje. Galiu paimti vieną asmenį. Skambinti tel. 783-2105 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS vienas arba du kambariai su bendra virtuve vyresnio amžiaus moteriai ar vyrui. Yra garažas. Skambinti po 6 v. vakaro tel. 239-4548.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos — po 10 v. Mišių pas seseels.

— Choro repeticija — ketvirtadieniais, 7.30 v.v. Choro koncertas ir vargonininko parapijai pristatymas įvyks kovo 23 d.

— Pensininkų klubas rengia Užgavėnių vakarienę vasario 10 d., 6 v.v., Parodų salėje. Ta proga bus rankdarbių parodėlė ir pritaikyta graži programa. Vakarienei registruotis pas S. Miniotienę tel. 534-7610. Sausio 21 d., 6 v.v., pensininkai rengia pobūvį Parodų salėje. Šiaip kiekvieną antradienį pensininkai renkasi į ateitininkų kambarį 4 v. p.p.

— Dar turime loterijos knygučių platinimui.

— Sveikiname naują KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus valdybą. Jos pirm. yra Bronė Sapijonienė, vicepirm. Aldona Kuolienė, ižd. Birutė Vaitiekūnienė, sekr. Liuda Imbrasienė, parengimų sekcijos pirm. Aldona Vebrauskienė, narės — Liuda Jurėnienė, Vlada Strimaitienė, Stasė Ulozienė, socialinių reikalų vedėja — Ona Ražauskienė, narė Rasa Berentienė. Revizijos komisijon išrinktos: Danutė Keršienė, Balbina Tamulionienė ir Irena Žemaitienė. Ta proga dėkojame buvusiai valdybai už atliktus darbus,

— Sveikiname Reginą Ramanauskaitę iš mūsų par. ir Juozą Miškinį iš St. Catharines šeštadienį mūsų bažnyčioje sumainiusius žiedus.

— Į mūsų vienuolyną yra atvykęs iš Brooklyno kun. Juozas Bacevičius, pašaukimų direktorius. Jei kas norėtų pasikalbėti pašaukimų klausimais, prašome kreiptis į jį.

— Nuoširdžiai dėkojame V. J. Urbonams už $150 auką; Ant. Melešiui už $100 ir skautų tėvų komitetui už $50.

— Pr. sekmadienį per Sumą solo giedojo Algis Vėlyvis, ateinantį sekmadienį per 11.15 v. Mišias giedos sol. Marytė Vilčiauskaitė.

— Giliai užjaučiame Albiną Starkų, Lietuvoje mirus jo broliui Stasiui; Praną Krilavičių, Lietuvoje mirus jo broliui Bernardui; Eleonorą Mackevičienę, Anglijoje mirus jos tėveliui Vladui Strimui-Strimavičiui.

— Mišios: šeštad. 8 v. už a.a. Stasį Černiauską, užpr. P. V. Melnikai; 8.30 v. už a.a. Juozą, Antaniną ir Stanislovą, užpr. Morkūnai, 8.30 v. už Ant. Kėžinaitį (koncelebr.), užpr. S. Olekienė; 9.20 v. už a.a. Mečį Senkevičių, užpr. V. Senkevičienė; sekmad. 8 v. už a.a. Elzbietą ir Motiejų Petraičius, užpr. P. A. Grigai; 9 v. už a.a. Povilą Kolesinską, užpr. dr. A. Lingytė ir St. Prakapas; 10 v. už a.a. Stasį Vaitiekūną (II metinės), užpr. B. Vaitiekūnienė; 11.15 v. už a.a. Vladą ir Mariją Stungurius, užpr. Eugen. Stunguris; 7 v.v. už a.a. Ireną Gurevičienę, užpr. A. Gurevičius.

Lietuvių evangelikų parapijos žinios

— Šį antradienį, 8 v.v., mėnesinis parapijos tarybos posėdis.

— Penktadienį — II metų konfirmandų pamoka 6.30 v.v. bažnyčioje.

— Sekmadienį, 9.30 v. ryto, pamaldos, sekmadienio mokykla bei I metų konfirmandų pamoka. Po pamaldų — VIENYBĖS PIETŪS Lietuvių Namuose, kuriuos ruošia moterų draugija. Bus padaryti svarbūs pranešimai, kurie liečia dabartinę bei tolimesnę lietuvių evangelikų parapijos ateitį. Visų narių bei parapijos rėmėjų dalyvavimas būtinas.

—Jaunimo iškyla — vasario 7, 8 d. d. Aspen Ski Resort.

— Visuotinis metinis parapijos susirinkimas — vasario 9, sekmadienį, 7 v.v.

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas

rengia METINĮ ŠOKIŲ VAKARĄ

PROGRAMOJE:
- *"Gintaro" ir "Atžalyno" vyresniųjų šokių grupės ir "Gintaro" oktetas*
- *Šokiams gros "Dave Battler Trio"*
- *Bus vertingų fantų loterija*

Įėjimas — $3.00, studentams $1.50

Kviečiame visus atsilankyti šokiuose ir paremti besimokantį lietuvišką jaunimą

Tėvų komitetas

sausio 25, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėje 7 v. vakaro.

Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopos teatras "AITVARAS"
vasario 2, sekmadienį, 4 val. po pietų,
Toronto Lietuvių Namų didžiojoje salėje,
stato 3-jų veiksmų istorinę dramą **"MIRGA"** (Vytauto Didžiojo išlaisvinimas iš Krėvos pilies)

Režisuoja: A. Dargytė-Byszkiewicz ir L. Nakrošienė
Dekoracijos: K. Imbrasaitės
Įėjimas $3, studentams ir pensininkams — $1.50, mokyklinio amžiaus vaikams — nemokamai

Toronto lietuvių visuomenė, o ypač jaunimas, kviečiami atsilankyti į šią svarbią Lietuvos istoriją vaizduojančią dramą ir paremti šaulių teatro pastangas.

VI. Pūtvio šaulių kuopa

Kanados sporto apygardos
ŠOKIŲ VAKARAS

- *Šokiams gros Algio Kaminsko orkestras "Muzika"*
- *Bus karštų valgių bei įvairių gėrimų bufetas*

Įėjimas — $3, moksleiviams — $2.

vasario 8, šeštadienį, 7 v. vakaro, Prisikėlimo parapijos auditorijoje

KREPŠINIO PIRMENYBĖS

vasario 8, šeštadienį, nuo 10 valandos ryto
Prisikėlimo parapijos salėje: vyrų, mergaičių A klasės
Kent pradžios mokykloje: jaunių A klasės

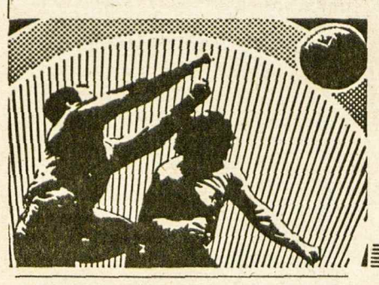

vasario 9, sekmadienį, nuo 1 v.p.p., pirmenybių baigmės Anapilio salėje

Prisikėlimo parapijos salė — 1021 College St., Toronto
Anapilio salė — 2185 Stavebank Rd., Mississauga
Kent pr. mokykla — 980 Dufferin St., (prie Bloor St. W.), Tor
Įėjimas — $1, moksleiviams — $0.50. Bilietas galioja vienai dienai visose rungtynėse

Rengia Toronto Aušros ir Vyčio sporto klubai

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 534-5615.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė **Alė Kerberienė**
2265 Bloor St. W.
kampas Bloor - Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI
į tradicinį Lietuvių Namų
UŽGAVĖNIŲ VAKARĄ – ŠOKIUS
vasario 8 d., 7 valandą vakaro

- *Šilta vakarienė su vynu*
- *Labai geras orkestras*
- *Įvairus bufetas*

Bilietus įsigyti L. Namuose ir pas platintojus
Įėjimas — $8.00 suaugusiem, $6.00 pensininkam ir studentam

LN valdyba ir LN Moterų Būrelis

Povilas Litvinovas, buvusio Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministerio anūkas, ištremtas iš tėvynės už drąsų žmogaus teisių gynimą, dabar gyvena Niujorke ir dėsto chemiją Manttanville kolegijoj. Sausio 13 d., pakviestas ukrainiečių studentų ir kitų organizacijų, jis kalbėjo Toronto universiteto "Convocation" salėje. Ten jis pareiškė, kad žmonės Sov. Sąjungoje bijo atvirai kalbėti, nes prisimena Stalino laikus. Tiktai keletas intelektualų drįsta viešai kalbėti socialiinais klausimais, bet jie už tai yra persekiojami. Sovietai tamsoje elgiasi brutaliai, viešumos nepakenčia. Dėlto jie ištrėmė ir A. Solženiciną. Didžiausios įtakos sovietų vadams tebeturi viešoji vakariečių nuomonė.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Sausio 7 d. klebonijoje įvyko pirmasis šių metų par. k-to posėdis, kuriame buvo išrinktas naujas pirmininkas. Klebonas pateikė praėjusių metų finansinę apyskaitą. Aptarti buvo ir kiti par. einamieji reikalai. Parapijos k-tą sudaro: pirm. J. Asipavičius, nariai: J. Skučas, K. Strausas, p. Čečkauskienė, Jul. Gargasienė ir A. Zinka.

— Nuo sausio 11 d. šeštadieniais nebebus laidotuvių, nes kapų darbininkai atsisakė tą dieną dirbti.

— Mūsų klebonas kun. dr. F. Jucevičius nuo pat pirmos atėjimo dienos pasižymėjo dideliu "žemaitišku" taupumu. Per paskutiniųjų jo 14 metų klebonavimo laikotarpį mes išmokėjome $150.000 skolų. Mūsų par. skola jau yra tik $20.000.

— Ch. Ambrasas švenčių proga parapijai (svetainės barui) paaukojo 3 dėžes stiklinių ir priedo — $50.

— Jau daug metų neturime nuolatinio zakristininko. Tą darbą daugiausia atlikdavo pats klebonas, kartais padedamas k-to narių. Nuo šių metų klebonas norėtų turėti nuolatinį zakristininką su atitinkamu atlyginimu. Tam nuoširdžiai pritarė ir par. k-tas. Suinteresuoti gali kreiptis pas kleboną ir gaus visas informacijas. Neatsiradus žmogui iš mūsų tarpo, teks jo ieškoti pas svetimtaučius.

— Sekmadienio pamokslo metu klebonas padėkojo buvusiam par. k-to pirmininkui bei jo žmonai ir A. Šmitui už didįjį darbą, kurį jie atliko paskutiniųjų 3 metų laikotarpyje mūsų parapijai kaipo k-to nariai. Jis nepamiršo ir J. Dailydos, kuris visuomet padėdavo laidotuvėse, nesigailėdamas nei laiko, nei išlaidų.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Metinis parapijos susirinkimas įvyko sausio 12 d. parapijos salėje. Susirinkimą pradėjo klebonas kun. J. Kubilius bendra malda. Susirinkimas išrinko vicepirm. P. Lukoševičių, sekretorių — A. Vaupšą. A. Ališauskas k-to vardu padarė pranešimą apie atliktus ir planuojamus parapijos darbus. Klebonas kun. J. Kubilius plačiai apibūdino praėjusių metų religinį, tautinį, kultūrinį ir finansinį parapijos gyvenimą. Praėjusieji metai buvo geri, nors ir nebuvo be rūpesčių. Iš mūsų tarpo į amžinybę iškeliavo 11 žmonių. Buvo ir laimingų valandų: pakrikštyta 8, sutuoktos 9 poros. Gaila, kad didelis skaičius mišrių šeimų. Mišrios šeimos — nuostolis parapijai ir lietuviškai bendruomenei. Parapija turėjo sėkmingą gegužinę, ypač labai gerai pasisekusią metinę vakarienę. Mūsų parapija yra gyva, energinga ir veikli. Katalikės moterys išgarsėjo šalpos ir kulinarinę veikla, ypač nuostabiu Velykų stalu. Parapijos choras parodė augštą pajėgumą giesmės bei dainos kultūroje, praturtindamas ne tik sekmadieniais bendrą maldą, bet ir supažindindamas kanadiečių visuomenę su gražiom mūsų dainom ir koncertuodamas Amerikoje. Mūsų parapijai ir visuomenei jis atidavė didelę duoklę.

Jaunimo "Gintaro" ansamblis mums pelnė garbę, apvažinėdamas su dideliu pasisekimu labai daug lietuviškų kolonijų Š. Amerikoje, pasirodymas Expo, televizijoje ir etninių grupių minėjimuose, dalyvaudamas lietuviškose pamaldose. Tai gražus lietuviškas jaunystės žiedas. Skautės su "Vaivos" projektais išėjo į kanadiečių televiziją ir spaudą. Ateitininkai, Tauro krepšininkai, skautai, šauliai, medžiotojai ir meškeriotojai irgi aktyvi mūsų parapijos dalis. Šeštadieninė mokykla atlieka ypač didelį lietuviškumo darbą mūsų pasišventusių mokytojų dėka. Mergaičių choras gražiai gieda per 10 v. Mišias. Aplamai, parapijos religinis, kultūrinis ir tautinis gyvenimas yra labai geras. Finansiniai parapijos reikalai taip pat neblogi. Visas išlaidas apmokėjus, lieka dar ir bankui.

Į parapijos komitetą išrinkti du nauji nariai — Jonas Adomaitis ir Elvyra Krasauskienė-Šveikauskaitė.

Susirinkimas buvo aktyvus ir gausus. Visi parapijiečiai buvo pavaišinti pyragais ir kava, kuriuos paruošė P. ir O. Girdžiai. Susirinkimas baigtas bendra malda.

Studentų žiemos stovykla Laurentidų kalnuose buvo gausi. Dalyvavo apie 150 jaunimo. Suvažiavimas buvo grynai pramoginio pobūdžio. Tai gerai, bet galėjo būti šiek tiek paliesti kultūriniai, tautiniai ir visuomeniniai jaunimo reikalai.

Vladas ir Regina Drešeriai atšventė vedybinio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Iškilmę surengė sūnūs Leonas ir Petras su žmona Alma Staškevičiūte. Pastarieji neperseniai sukūrė gražią lietuvišką šeimą. Pagerbime dalyvavo per 100 asmenų. Sukakties proga buvo atnašautos šv. Mišios ir sukaktuvininkams suteiktas palaiminimas.

Antanas ir Stasė Danaičiai drauge su Jonu ir Brone Lukoševičiais žiemos atostogų išvažiavo į Floridą.

Susižiedavo K. Barteška ir R. Žurkevičiūtė, lituanistinės mokyklos mokytoja ir "Gintaro" ansamblio šokėja. Sėkmės jiems.

Jaunimo "Gintaro" ansamblis išsirinko naują valdybą: A. Kličius — pirmininkas, B. Niedvaras — iždininkas, P. Lukoševičius — išvykų organizatorius, J. Piečaitis — parengimų vadovas, D. Staškevičienė — sekretorė. "Gintaro" penkerių metų sukakties proga rengiamas koncertas-balius balandžio 12 d. James Lyng mokyklos salėje. **A. A.**

Naujų Metų sutikimas, suruoštas LK Mindaugo šaulių kuopos, AV par. salėje praėjo sėkmingai. Dalyvavo apie 250 asmenų, jų tarpe nemažai anglų, prancūzų, latvių ir ukrainiečių. Buvo svečių iš Toronto ir Čikagos. Deja, jaunimo buvo neperdaugiausia, nes tuo pačiu metu jie turėjo savo išvyką Laurentidų kalnuose. Dalyvių nuotaiką kėlė skaniai sesių šaulių M. Kasperavičienės vadovybėje paruošta vakarienė, geras orkestras ir turtingas bufetas. Trumpą naujųjų metų sutikimo žodį tarė KLB Montrealio apylinkės vald. pirm. J. Šiaučiulis ir svečias iš Toronto LSST centro valdybos narys bei Vl. Pūtvio š. kp. vald. pirm. St. Jokūbaitis. Senųjų metų atsisveikimo ir naujųjų met sutikimo programą atliko muz. J. Malaiška, sen. ir jn. Krasowskiai. Rengėjų vardu naujų metų sveikinimo žodį tarė LK Mindaugo š. kp. vald. pirm. V. Sušinskas. Visų dalyvių malonų dėmesį atkreipė paslaugi ir gerai organizuota šaulių vyrų ir moterų tarnyba.

J. Šiaučiulis

Padidink namų, gaisro apdraudą!
NES DAUGUMA TURIMŲ APDRAUDŲ PRILYGSTA 50% NAMO STATYBOS KAINAI.
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA. Tel. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	11.5%
Taupomąsias s-tas	8.75%	Nekiln. turto	11.0%
Term. ind. 1 m.	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Trumpalaikius indėlius įvairuojančiomis palūkanomis.		Investacines nuo	11.5%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

TORONTO SLA 236 KUOPA
sausio 25, šeštadienį, Lietuvių Namuose
Moterų seklyčioj (III a.) rengia savo nariams ir svečiams
šeimyniška pobūvį – pasilinksminimą
Visi bus pavaišinti.
Įėjimas — $3
Pradžia – 7 v. v.